

YENİ ÇAĞ

2 (248)
Şubat
1985

Komünist ve işçi partilerinin teori ve enformasyon dergisi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
<i>Boris Ponomarev</i> Komünistler ve günümüzün yakıcı sorunları	3
<i>Hermann Axen</i> Barış için savaşım daha da yükseltilmelidir	18
<i>Alvaro Cunhal</i> Platformumuz demokratik bir alternatif oluşturuyor	26
<i>Ali İleri</i> İnsan hakları üzerine yalanlar ve gerçekler	35
<i>Bruno Furch</i> Çetin yıllar	44
<i>Simon W. Gerson, Lee Dlugin</i> Seçimler bitti, savaşım sürüyor	52
<i>Jose Maria Lanao</i> Sınıf dayanışmasının gücü	61
<i>Yusuf Al-Hasan</i> Basra Körfezi bölgesinde sosyal fırtınalar	72
	1

● Gerçekler ortaya çıkınca	82
● Komünist gençlik örgütleri	92

ÖZEL SAYFALAR

● Doğu Akdeniz, Yakın ve Ortadoğu ve Kızıl Deniz Bölgesi Komünist ve İşçi Partilerinin 2. Konferansı Bildirgesi	97
● Konferansın faşizme karşı utkunun 40. yıldönümü üzerine kararı	104
● TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın SBKP MK Politik Büro aday üyesi ve SBKP MK Sekreteri Boris Ponomaryov yoldaşa mesajı	105
● TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın Fransız Komünist Partisi 25. Kongresi'ne mesajı	106
● TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın BUKC yönetim Komitesi'ne mesajı	108

«BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI» – «YENİ ÇAĞ» dergisinin Yazı

Kurulu ve Yazı Konseyi'nde aşağıdaki ülkeler komünist ve işçi partilerinin temsilcileri bulunmaktadır: ABD, Arjantin, Avusturya, Belçika Bolivya, Brezilya, Bulgaristan, Büyük Britanya, Cezayir, Çekoslovakya, Danimarka, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Ekvador, Endonezya, Federal Almanya Cumhuriyeti, Filipinler, Filistin, Finlandiya, Fransa, Guatemala, Guyana, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hindistan, Honduras, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Jamayka, Japonya, Kanada, Kıbrıs, Kolombiya, Kosta-Rika, Küba, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Meksika, Mısır, Moğolistan, Panama, Paraguay, Peru, Polonya, Portekiz, Romanya, Salvador, Senegal, Sovyetler Birliği, Sri Lanka, Sudan, Suriye, Şili, Türkiye, Uruguay, Ürdün, Venezuela, Vietnam, Yunanistan.

SON REDAKSIYON TARİHİ: 29 Aralık 1984

YAZIŞMA	BOX 16367	Stredisko pro rozsirovani tisku. –
ADRESLERİMİZ:	S 10327	Yeni Çağ
	Stockholm	Praha 6, Thakurova 3
	ISVEÇ	Czechoslovakia

Komünistler ve günümüzün yakıcı sorunları

Boris Ponomaryov

*SBKP MK Politik Büro aday üyesi,
SBKP MK Sekreteri*

Komünist ve işçi hareketine, tüm ulusal kurtuluş hareketine katılanlar, gezegenimizde milyonlarca insan günümüzde savaş ve barış sorunlarına, savaş tehlikesine karşı savaşıma büyük bir ilgi duyuyor. Sadece Avrupa değil, bütün dünya endişeli bir yıl yaşadı. Bir dizi Batı Avrupa ülkesine yeni Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesi, ABD ve NATO'nun öteki eylemleri nükleer savaş tehlikesini önemli ölçüde artırdı. Bununla birlikte, bu tehlikeye karşı çıkan güçler genişledi, güçlendi ve daha da aktifleşti. SSCB, bir bütün olarak sosyalist ülkeler topluluğu uluslararası durumda iyileşmeye doğru bir dönüşün sağlanması için ardıcıl çaba harcadı ve harcıyor. Beyaz Saray'ın çatışma ve güce başvurma politikası en geniş toplumsal ve politik çevrelerde ciddi kaygılar uyandırıyor. Yığınların savaş karşıtı protestoları, şimdiye dek görülmedik boyutlar kazandı.

Gezegenimizin sosyal çehresinde de gözle görülür değişimler oluyor. Dünya sosyalizmi konumlarını daha da sağlamlaştırıyor. Sosyalist ülkelerin yaşama geçirdikleri sömürüyü ortadan kaldırma, planlı ekonomi, geri kalmışlığı hızla aşma, tam istihdam, emekçi yığınlara sosyal güvence sağlama, sınıfsal ve ulusal uyumsuzlukları yoketme gibi yüce ilke ve değerler tüm dünya emekçilerinin ülkü ve özlemleri oluyor, insanlığın geleceği önünde yeni perspektifler açıyor. Bağılantısız devletler, bu arada sosyalist yönelimli ülkeler günden güne daha da güçleniyorlar. Öte yandan kapitalizmin bunalımı derinleşmeye devam ediyor, sınıfsal çelişkiler

keskinleşiyor. Sermayenin egemen olduğu birçok ülkede politik savaşım çok daha sert bir nitelik aldı. Bununla bağlı olarak komünist ve devrimci-demokratik partilerin eylem koşulları da değişiyor, onların çözmekte oldukları ödevler daha karmaşık bir nitelik alıyor.

1

Komünist hareket içinde, son yıllarda reel sosyalizme, onun uluslararası rolüne ilişkin tavır konusunda sık sık tartışmalar çıktığı bir sır değildir. Sosyalizm kuruculuğu süreci içinde kimi devletlerde ortaya çıkan güçlükler, olgunlaşan sorunların çözümündeki gecikmeler ve kimi olumsuz olaylar bu tartışmalara belli bir keskinlik getirmiştir. Bütün bunlar sınıf düşmanlarımız tarafından aktif bir biçimde kullanılmıştır. Bunlar sosyalist ülkelere karşı baskılarını artırmış ve işi, sosyalist ülkelerin içişlerine kabaca karışmaya kadar vardırmışlardır. Bu bağlamda ve reel sosyalizmin günümüz dünyasındaki rolünü dikkate alarak, erkteki komünist partilerinin reel sosyalizmin gelişmesinin şimdiki aşamasında uyguladıkları politikanın birçok ilkesel sorununu özel olarak ele almak gerekiyor.

SBKP ve onun yönetimi iç ve dış politikanın tüm alanlarında aktif ve enerjik bir çalışma yürütüyor. SBKP MK Politik Bürosu'nun 15 Kasım 1984 günlü toplantısında SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı K. U. Çernenko yoldaş, yaptığı programatik konuşmada şunu vurguladı: «Ekonomi çok daha dinamik gelişmeye başlamıştır. Son iki yıl içinde, pratik olarak halk ekonomisinin bütün dallarındaki çalışmalarda olumlu ilerlemeler kaydedilmiştir.» (!) Geçen yıl endüstri üretimindeki artış, % 3,8'lik plan hedefini aşarak, % 4,4 olarak gerçekleşti, kalite göstergelerinde önemli bir iyileşme kaydedildi. Bu temel üzerinde Sovyet halkının yaşam düzeyi sürekli yükseliyor. Her düzeydeki kadrolara yönelik daha yüksek istemler olumlu sonuçlar veriyor, çalışma ve üretim disiplinin, örgütlülüğün ve düzenliliğin sağlamlaştırılmasına ilişkin önlemlerin etkileri görülüyor.

Sosyalist toplumun mükemmelleştirilmesine ilişkin tüm sorunlara yaratıcı bir yaklaşım SBKP MK Plenum kararlarının, parti yönetiminin çalışmalarının başlıca niteliğini oluşturuyor. Partimiz, yüce Lenin'in öğütlerine sınıksız bağlı kalarak, onun partiye miras bıraktığı doğrultuda şaşmadan ilerliyor. Partimiz, elde edilen kazanımları abartmadan, gerçekçi bir gözle değerlendiriyor, eksiklikleri görüyor. Ve bunların giderilmesi için önlemler alıyor. *Partinin planları geleceğe yöneliktir. Bunlar barışın, barışçıl kuruculuğun, yaratıcılığın planlarıdır.*

SBKP Merkez Komitesi, utkan sosyalizmin belirli gelişme aşamalarının

(!) «Pravda», 16 Kasım 1984.

dan geçmesi gerektiği görüşünden hareket ediyor. Gelişmiş sosyalizm aşaması sosyal-ekonomik ve politik dönüşümleri, bütün toplumun ideolojik ve kültürel yükselişini içeren geniş ve tarihsel bakımdan uzun bir dönemi kapsıyor. Ülkemiz, şimdi bu aşamanın başlangıcında bulunuyor ve bu başlangıç dönemi çerçevesinde sosyalist ülkelerin daha tam olarak yaşama geçirilmesi ödevlerini yerine getiriyor. Burada sözkonusu olan, bundan önceki gelişme sürecinin hazırladığı nitel değişimlerdir.

Maddi temele gelince, burada başlıca ödev ekonomik büyüme tempolarını hızlandırmak, ekonominin değişik sektörleri arasındaki dengeyi ve istikrarı, üretimin entansifikasyonunu ⁽²⁾ sağlamaktır. 1980'li yılların başında ekonomik gelişme tempolarında gözlenen düşüş eğilimi son iki yıl içinde durdurulabilmiş, ekonomiye yeni bir dinamizm kazandırılmıştır. Bu da Sovyet insanların yaşam düzeyine olumlu bir etki yapmıştır. Bu ise, partinin ekonomik politikasının doğruluğunun başlıca göstergesidir.

12. Beşyıllık plan döneminde, bilimsel-teknik ilerleme temeli üzerinde tüm halk ekonomisinin verimliliğinin artırılmasında köklü bir dönüşümün sağlanması öngörülmüyor. İki yıl önce kabul edilen Gıda Programı çerçevesinde tarım üretiminin entansifikasyonu yönünde alınan büyük çaplı önlemler gerçekleştiriliyor. Sulama ve toprakların ıslahına ilişkin uzun vadeli bir program kabul edildi ve bu programın gerçekleşmesi tarımın hava koşullarına bağımlılığını asgariye indirecektir. Ekonomik planlama ve yönetme sisteminin daha da iyileştirilmesi amacıyla ülke çapında büyük denemeler yapılıyor. İşletmelere daha geniş haklar sağlamak, sorumluluk alanlarını genişletmek ve bunların, kendi eylemlerinin sonuçlarına maddi bakımdan ilgisini artırmak bu denemelerin özünü oluşturuyor. Elde edilen sonuçlar dikkate alınarak, yönetimde bütünsel mükemmelleştirme tüm halk ekonomisinde yaygınlaştırılacaktır.

Uluslararası yaşamın karmaşıklığı SSCB'ni savunma gereksinimleri için epey kaynak ayırmaya zorluyor. Ne ki, böylesi koşullarda bile, sosyal programlarda herhangi bir kısıtlamaya gidilmiyor. *Ekonomik planlarımızın ana amacı halkın genliğini, maddi ve kültürel yaşam düzeyini sürekli yükseltmektir.* 1985 yılı planının sosyal alanla ilgili bölümündeki göstergeler, tüm ülke ölçüsünde, beşyıllık planda öngörülen düzeyin çok daha üstünde belirlenmiş bulunuyor. Bu, her şeyden önce, tüketime, konut, okul, hastane, poliklinik, çocuk yuvaları ve kreşleri kuruculuğuna ilişkin toplumsal fonların artırılmasını öngörüyor. 1985'te halkın reel gelirleri, bundan önceki dört yılın ortalamasını da aşarak, yüzde 3,3 oranında artacaktır.

(2) Üretimin entansifikasyonu: Sürekli teknik ilerleme ve üretimin örgütlenmesini iyileştirme temelinde, işgücünün ve maddi kaynakların tasarruflu kullanımı ile emek üretkenliğinin artırılması ve bunun sonucu olarak en yüksek verimin elde edilmesi çabası. (Çev. notu)

Sosyalist demokrasinin daha geliştirilmesi yönünde büyük bir çalışma yürütülüyor. Burada sözkonusu olan, emekçilerin sosyalist bilinç düzeyinin yükseltilmesi, Sovyetler, emek kolektifleri, halk denetim organları, sendikalar, Komsomol, kadın, gençlik ve öteki örgütler aracılığıyla yığınların toplumsal-politik yaşama daha geniş biçimde, daha etkin ve yaratıcı katılımının sağlanmasıdır. Geçen yıl başlatılan okul reformunun önemi büyüktür. Ekim Devrimi'nin yüce davasını 21. yüzyılda devam ettirecek olan yeni kuşak Sovyet insanları hem mesleki, hem de ideolojik ve manevi bakımdan yeni yüzyılın istemlerine yanıt verecek düzeyde hazırlıklı olacaklardır.

Bu ödevlerin ışığında parti ideolojik çalışmaya, yığın iletişim araçlarına, parti ve Sovyet kurumlarının çalışmalarının kamuoyuna duyurulmasının her bakımdan özendirilmesine, toplum bilimlerinin pratik sonuçlar vermesinin hızlandırılmasına büyük önem veriyor. Parti, aydınları, sanat ve edebiyat emekçilerini yaşamın içine cesaretle dalmaya, sosyalist yaşam tarzının mükemmelleştirilmesine daha aktif ve etkin katılmaya yönlendiriyor.

Partimiz, 27. Kongre'nin hazırlık dönemine girmiş bulunuyor. Kongreye hazırlık, aslında son yıllarda gerçekleştirilen ve bir Sovyet gerçeği haline gelen herşeye bir anlam kazandırmak ve bunun kökleşmesini sağlamak, henüz başarılamamış olanın eleştirel analizini yapmak ve yeni büyük ödevlerin çözüm yollarını belirlemek demektir. Kongre, yeniden kaleme alınan SBKP Programı'nı ve Parti Tüzüğü'nde yapılan değişiklikleri onaylayacaktır.

Günümüzdeki uluslararası durum *sosyalist topluluğun*, dünya komünist ve işçi hareketi için, halkların ulusal kurtuluş savaşları için, insanlığın bugünü ve yarını için *taşıdığı öneme ve oynadığı role* ilişkin görüşlerin netleştirilmesini gerekli kılıyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki ilk yıllarda, Avrupa ve Asya'da bir dizi ülkede sosyalist devrimlerin başarıya ulaştığı yıllarda Marksist-Lenistler bu tarihsel olayı gerektiği gibi değerlendirdiler. Onlar, bu olayın dünya gelişmelerine yapacağı büyük etkiyi, daha o zaman kestirebilmişlerdi. Ama böylesine değişik ülkelerde eski sömürge ülkelerden gelişmiş kapitalist ülkelere kadar sosyalist dönüşümlerin hangi tempolarla olacağını ve ne gibi özellikler taşıyacağını, sosyalist devletler arasındaki ilişkilerin hangi somut biçimler alacağını, yeni toplum düzeninin oluşma ve yerleşme süreci içinde uluslararası alanda ne gibi sorunların ortaya çıkacağını kestirmek, o zaman elbette olanak dışıydı. *Bugün, geride bıraktığımız kırk yılın deneyimlerinin doruğundan baktığımız zaman, sosyalist topluluğun tarihsel öz görevi çok daha açık ve net görülebiliyor.*

Birincisi, sosyalist topluluk nükleer savaşın önlenmesine çözümleyici

katkıda bulundu ve bulunmaya devam ediyor. Dünya tarihinde ilk kez savaş tehlikesine karşı savaşım sadece toplumsal hareketlerin ve tek başına Sovyet devletin değil, bütün bir devletler grubunun davası olmuştur. SSCB'de, çok gergin çabalar pahasına oluşturulmuş bulunan nükleer füze potansiyeli Amerikan «şahinleri»ni uygarlığı toptan yokedebilecek bir yeni savaşı tutuşturmaktan alakoymaktadır. Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin birleşik askersel gücü, sadece bu devletlerin kendi güvenliğini sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda Avrupa'da barışın güvenli dayanağını oluşturuyor.

Sosyalist topluluk, kendi halklarının devrimci kazanımlarının savunulması için gerekli olan her şeyi yaparken, aynı zamanda askersel karşıtılık düzeyinin azaltılmasını, silahlanma yarışının durdurulmasını sağlamaya, son çözümde de tüm insanlığı bir nükleer savaş tehlikesinden kurtarmaya çalışıyor. Reel sosyalizm, insanın en temel haklarından biri olan yaşama hakkının tüm insanlara sağlanması davasında ana gücü oluşturuyor.

İkincisi, sosyalist topluluk, halkların ulusal kurtuluş savaşları için elverişli dış koşullar yaratıyor. Şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki, dünya arenasına sosyalizm çıkmasaydı, emperyalizmin sömürge sisteminin tarihsel bakımdan çok kısa bir süre içinde dağılması ve onlarca ülkenin bağımsız ulusal ve sosyal gelişme yoluna koyulması olanaksız olurdu.

Üçüncüsü, sosyalist topluluk, toplumun örgütlenmesinde ilkesel bakımdan yepyeni biçimleri yaşama geçirerek, evrensel ilerleme davasına büyük katkıda bulunuyor. Genel tarihsel ölçütlere göre dünya sosyalizmi halkların ve devletlerin genç ve geleceğe yönelik topluluğudur. Bununla birlikte biz, dünya sosyalizminden söz ederken sosyalizmin tüm insanlığın ilerici gelişmesinin sağlam bir kazanımı olduğunu, tüm dünyada köklü dönüşümler yarattığını, kapitalizmin aciz kaldığı, çözemediği sorunları emekçilerin çıkarı doğrultusunda çözmeye yetenekli olduğunu kanıtladığını haklı olarak söyleyebiliriz.

Dördüncüsü, sosyalist topluluk, sosyalist enternasyonalizm ilkelerine dayanan yeni tip uluslararası ilişkilerin bir simgesidir. Topluluğun her yönden güçlendirilmesi, aynı zamanda topluluk içinde yer alan her ülkenin gelişmesine ve kalkınmasına yardım ediyor. Kardeş sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler, işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma ilişkileridir. Sömürücüler tarafından yüzyıllar boyunca aşılanmış bulunan milliyetçilik kalıntılarının aşılması, halklar arasındaki rekabet çekişmelerinin, düşmanlıkların ve güvensizliklerin ortadan kaldırılması, sosyalizmin en büyük üstünlüklerinden biridir.

Egemen sosyalist devletler arasındaki ekonomik ve politik işbirliğinin pratik uygulanması sırasında, elbette, kimi sorunlar ortaya çıkabilir. Bu sorunların zamanında ve doğru bir biçimde çözülebilmesinin güvence-

sini ise kardeş partilerin Merkez Komiteleri ve yöneticileri arasındaki sürekli temaslar, partilerin Marksizm-Leninizm temelindeki sıkı işbirliği, ulusal çıkarlarla genel ve ortak çıkarları organik olarak bağdaştırıp birleştiren politikaları oluşturuyor.

Beşincisi, sosyalist topluluk, tüm uluslararası ilişkilerin eşitlik temelinde yeniden düzenlenmesi savaşımına paha biçilmez katkıda bulunuyor. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist devletlerin girişimiyle ve bağlantısız ülkelerin ezici çoğunluğunun desteğiyle BMO'nün belgelerine hak eşitliği, bağımsızlık, egemenlik, devletlerin içişlerine karışmama gibi önemli demokratik ilkeler geçmiş bulunuyor.

Altıncısı, sosyalist topluluk, savaşkan işçi sınıfının, kapitalist ülkeler emekçilerinin güvenli dayanağı ve umududur. Dünyada, kendileriyle her zaman dayanışma içinde olan, aynı yüce amaçları savunan böylesi büyük bir gücün varolması, onlar için çok büyük önem taşımaktadır.

Sosyalist topluluk daha birçok yönden etki yapıyor. Örneğin, gerçek enformasyon ve doğru bilgiler yayınlama yoluyla emperyalizmin ideolojik merkezlerinin olayları kendi bencil çıkarları doğrultusunda çarpıtarak, dünya kamuoyuna bu biçimde dayatmasını engelliyor. Bu etki, örneğin, yeni dünyanın kuruculuğunda, sermayenin egemenliğine karşı yürütülen sınıf savaşımında elde edilen deneyimin genelleştirilmesi için yapılan büyük çalışmalarda, Marksist-Leninist öğretinin yaratıcılıkla geliştirilmesinde ifadesini buluyor. Sosyalizm, yeni, hümanist kültürü geliştirmekle, klasiklerin bıraktığı mirası emperyalizmin sahte sanatçılarının saldırısına karşı korumakla, uygarlığa paha biçilmez bir hizmette bulunuyor.

Günümüz koşullarında sosyalist ülkelerin sıkı işbirliği ve aralarındaki birliği daha da güçlendirmeleri, onların uluslararası alandaki uyumlu eylemleri, topluluğumuz içine kama sokmaya çabalayan emperyalizmin yıkıcı eylemlerini birlikte geri püskürtmeleri büyük bir önem taşıyor.

Uluslararası bir güç olarak sosyalizmin daha da güçlendirilmesinde Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (EYK)'nin Haziran 1984'te, üst düzey yöneticilerin katılımıyla yapılan toplantısı ilkesel bir önem taşıyor. Bu toplantıda saptanan görüşlerin ve alınan kararların gerçekleştirilmesi çerçevesinde Havana'da, hükümet başkanlarının katılımıyla yapılan EYK dönem toplantısında, olağanüstü önemde bir dizi karar alındı. Burada sözkonusu olan, sosyalist ülkelerin ekonomik bütünleşmesiyle ilgili tarihsel önemdeki bir sürecin hızlandırılmasıdır.

Haklı olarak şunu söyleyebiliriz ki, sosyalist topluluğun varolması, bu topluluğun sağlam adımlarla yeni yeni kazanımlara doğru ilerlemesi insanlık için büyük bir şanstır. Barışın ve ilerlemenin bu kalesini savunmak, onun daha da güçlenmesine ve gelişmesine her bakımdan yardımcı olmak tüm devrim savaşçılarının görevidir.

Washington'un askersel üstünlük sağlama yeltenişlerine ağırlık verdiği, Cenevre görüşmelerini baltaladığı son birkaç yılın dersleri dünya halkları için hiç te boşuna olmadı. Bu dönem içinde savaş tehlikesi daha da arttı, ama bu tehlikeye karşı direniş de güçlendi. Olayların gidişi, sosyalist topluluğun uluslararası politikasının doğruluğunu bir kez daha kanıtladı. Sosyalist devletler tehditlere pabuç bırakmadılar, barış içinde yanyana yaşamaya, nükleer savaş tehlikesini önlemeye yönelik kendi ilkesel doğrultularından asla ayrılmadılar. Onlar, karşıt önlemleri alarak, kendileriyle «güç kanumu»ndan konuşmanın hiçbir yarar sağlamaya çağını, böyle bir politikanın, eninde sonunda bu politikayı uygulayanları vuracağını gözler önüne serdiler.

ABD'nin tutumu yüzünden Cenevre görüşmelerinin kesilmesinden sonra da Sovyetler Birliği, ilk vuruş silahı olan yeni Amerikan roketlerinin Avrupa'da boy göstermesi sonucu daha da karmaşıklaşan ve bir «kördüğüm» haline gelen uluslararası sorunlar yumağının çözümü yönünde ardıcıl çabalar harcadı. Sovyet yönetimi görüşmelere, yumuşamaya gidilmesi yolunda beliren en küçük bir fırsatın bile kaçınılması gerektiğini defalarca belirtti.

SSCB, geçen yılın Kasım ayında ABD yönetimine başvurarak, nükleer ve uzay silahlarına ilişkin tüm sorunların bir bütünsellik içinde ele alınması konusunda görüşmelerin başlatılması önerisinde bulundu. *Burada sözkonusu olan, tamamen yeni görüşmelerdir* ve bu görüşmelerde tüm sorunların karşılıklı bağlılık içinde ele alınması ve çözülmesidir. Bütünsel yaklaşımı, stratejik durumdaki dengenin bozulmasını önlemek ve silahlanma yarışında yeni bir tırmanışa izin vermemek için acil ve etkin önlemlerin alınması zorunluluğu dayatmaktadır. Burada, uzayın silahlandırılmasını önleme sorununun çözüme bağlanması objektif nedenlerden ötürü çözümleyici önem taşımaktadır. Silahlanmanın uzaya da sıçraması, stratejik silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunda ciddi görüşme ve konuşmayı olanaksızlaştıracığı gibi, bu, silahlanma yarışının öteki alanlarda da tırmandırılması için bir katalizatör rolü oynayacaktır. SSCB, nükleer silahların tamamen yasaklanması ve sonuçta da bu silahların yok edilmesi yolunda ilerlemeyi sağlayacak tüm bu sorunlara en radikal çözümler aramaya ve bulmaya hazırdır.

ABD yönetimini görüşme masasına oturmaya zorlayan başlıca etmenlerden biri de *savaş karşıtı yığinsal hareketin*, antiemperyalist güçlere dahil olmayan çevreleri bile saran roket karşıtı tutumların baskısı olmuştur. Amerikan «euroroket»lerinin yerleştirilmesine başlanmasından hemen sonra beliren belli bir ikircime karşın, bu harekette, bir bütün olarak, düşüş olmadı. Tersine, birçok ülkede bu harekete sosyal demokratların,

«yeşiller»in, dini çevrelerin, yazarların, doktorların, sanatçı ve sporcuların daha aktif bir biçimde katıldığı gözleniyor. Hareket daha da derinleşiyor. Savaş karşıtı savaşıma yavaş yavaş sendikalar da katılıyor. İstemlerin kapsamı genişliyor, bu istemler daha da netleşiyor ve nükleer silahlar sorununun bütünsel çözümünü öngörüyor. NATO'nun tüm askersel yapısı ve onun askeri doktrinleri sert eleştirilere uğruyor. Savaş karşıtı protestolar yeni, daha etkin biçimler alıyor.

ABD yönetiminin, savaş tehlikesini artırıcı yönde yüzüstü uyguladığı politikayı gören birçok Avrupa kapitalist ülkesindeki yönetici çevreler Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle ilişkilerin normalleştirilmesinden yana çıkıyorlar. Hatta ABD'nin yakın bağlaştığı olan hükümetler bile, uzayın militarizasyonuna ilişkin Amerikan planlarından duydukları kaygıyı dile getiriyorlar. Batı Avrupa'nın hemen hemen tüm liderleri yeni görüşmeleri başlatma konusundaki Sovyet-Amerikan anlaşmasını selamlamış bulunuyorlar.

Sosyalist Enternasyonal içinde yer alan birçok parti de bu alanda küçümsenmeyecek bir rol oynuyor. Federal Almanya Sosyal-Demokrat Partisi de içinde, etkili birçok sosyal-demokrat parti roketlere karşı konumlarda bulunuyorlar. Bunların ezici çoğunluğu Batı Avrupa'ya yeni Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine karşı çıkıyor. Finlandiya ve İskandinavya sosyal-demokrat partileri Kuzey Avrupa'da atomsuz bir bölge oluşturulması görüşünü ortaya atıyorlar. İktidardaki Yunan sosyalistlerinin savaş karşıtı girişimleri ve ayrıca ANZUS adındaki askersel blokun gözden geçirilmesi sorununu ortaya atan, nükleer silahlarla donatılmış Amerikan savaş gemilerinin Yeni Zelânda limanlarına girmesini yasaklamayı düşünen ve Pasifik Okyanusu'nun güney kesiminin atomsuz bölgeye dönüştürülmesi için çalışan Yeni Zelânda'daki İşçi Partisi hükümetinin konumu önemlidir. Büyük Britanya İşçi Partisi atom silahlarından vazgeçmeyi ve ülke topraklarındaki Amerikan nükleer silahlarının konumlandırıldığı üslerin yok edilmesini öngören bir program kabul etti. Büyük Britanya İşçi Partisi liderleriyle görüşen Konstantin Çernenko, böyle bir programın gerçekleşmesi durumunda SSCB'nin de kendi füzelerinde aynı sayıda indirim yapacağını ve tek bir Sovyet füzesinin Büyük Britanya'yı hedef almayacağı konusunda kesin güvence vereceğini ve bu konuda resmi bir anlaşma imzalamaya hazır olduğunu söyledi. Böyle bir adım nükleer silahsızlanma için savaşımında elbette büyük bir başarı olacaktır.

ABD'nde de SSCB ile çatışmayı körükleme ve askersel üstünlük sağlama doğrultusunun ölümcül bir tehlike taşıdığının kavranması ve aynı zamanda değişik toplumsal-politik çevrelerde, bu arada iktidardaki Cumhuriyetçi Parti'nin belirli bir kesiminde bu politikaya karşı muhalefetin gitgide artması Washington yönetiminin tutumunu etkilemesin olamazdı.

Görüşmelere ilişkin Sovyet konsepti, ki bu tüm sosyalist topluluğun

konseptidir, değişmemiştir. Biz, silahlarda gerçekten de azalma sağlayacak olan eşit haklı, yapıcı ve sonuç alıcı görüşmelerden yanayız.

Bizim, savaş tehlikesini azaltmaya yönelik tüm önerilerimiz de geçerliliğini korumaktadır. Bunlar, nükleer silaha sahip devletlerin, sonuçta nükleer silahın tamamen yasa olan devletlerarası ilişkilerde yeni normlara ilişkin yükümlülükler üstlenmesi görüşünde en özlü ifadesini bulmaktadır. SBKP'nin kanısına göre, nükleer silaha sahip tüm devletlerin Sovyetler Birliği'nin örneğini izleyerek, nükleer silahı ilk kullanmama yükümlülüğünü üstlenmeleri, uzayın militarizasyonunu önleme konusunda anlaşmaya varılması, nükleer silahların hem nicel hem de nitel bakımdan dondurulması, nükleer silah denemelerinin tam ve her alanda yasaklanması bu amaca giden yolda alınması gereken en acil ve nesnel olarak gerçekleşmesi daha kolay olacak önlemleri oluşturuyor. Avrupa'nın hem orta menzilli hem de taktik nükleer silahlardan tamamıyla arındırılması önerisi de geçerliliğini koruyor.

Uluslararası gerginliğin kara bulutları arasından bir ışık görünmüştür. Ne ki, dünyada durum eskisi gibi tehlikelidir. Washington'un askersel üstünlük sağlama doğrultusundan kolayca vazgeçeceğini sanmak, saflık olur. Üstelik, onun görüşmeleri baltalayabilecek değişik politik ve diplomatik manevralara başvurusu da olasıdır.

Ne ABD yönetimi ve ne de NATO bir bütün olarak, maddi bakımdan savaşa hazırlık tempolarını düşürmüş değillerdir. Onlar, kendi dış politikalarının başlıca aracı olarak, silah gücünü artırma çizgisini sürdürüyorlar. ABD'nin askeri bütçesi 1984'te 265 milyar dolar iken, 1985 yılında 313 milyar dolara çıkarıldı, önümüzdeki beş yıl içinde ise bu sayı 2 trilyonu da aşarak astronomik bir rakama çıkmış olacaktır. Askersel programlardan tek birinden bile vazgeçilmemiş, bunlarda hiç bir kısıtlamaya gidilmemiştir. ABD'nin stratejik nükleer potansiyelinin her bakımdan güçlendirilmesine ve önemli ölçüde yenilenmesine ilişkin programlar çok daha ileri giden militarist niyetlerin açık bir kanıtıdır. «MX» ve «Munite-man» adlı kıtalararası balistik roketlerin, «B-1B» ve «ATB» («Stealth») tipi stratejik bombardıman uçaklarının yapım ve seri üretimine, «Ohio» tipi atom denizaltılarının yapımına ve bunların «Trident-2» roketleriyle donatılmasına, uzun menzilli yeni kanatlı roketlerin yapım ve üretimine ilişkin projelerin tam olarak yerine getirilmesi öngörülmüyor. Bu programlar çerçevesinde ABD'nin stratejik nükleer potansiyelinin 20 bin nükleer başlığa çıkarılması hedefleniyor. Orta menzilli 572 Amerikan atom roketinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesinin 1988-1989 yılları arasında tamamlanması öngörülmüyor. ABD, uydusavar silah sistemleri denemelerini sürdürüyor.

NATO Askeri Planlama Komitesi, hedefi çok daha tam vurabilen lazer

silahları, roket, başlık ve top mermilerinin kullanılması yoluyla FAC'nin şimdiki sınırlarından doğuya doğru Varşova Antlaşması Örgütü üyesi ülkelerin topraklarında, yüzlerce kilometre içlerindeki hedefleri vurmayı amaçlayan «Rogers Planı»nı onayladı. Bu planın amacı, Birleşik Amerika'ya, sonuçları bakımından topyekün bir nükleer savaştan pek farklı olmayan bir «Avrupa savaşı»nı güya ABD topraklarına sıçratmadan yürütme olanağını sağlamaktır.

Batı Avrupa Birliği Konseyi stratejik bombardıman uçakları ve uzun menzilli füze üretimi konusunda FAC'ne uygulanan yasağı kaldırdı. Bu, pratikte NATO potansiyelinde ek bir tırmanışı, Avrupa anakarasında silahlanma yarışının daha da artmasını beraberinde getirmekten başka bir sonuç vermeyecektir. Böylece, Batı Avrupa devletlerinin tedirg karşın, nükleer çağın gerçeklerini yadsıyan bir politikaya devam edilmektedir.

Bunun içindir ki, barışı savunma davası ileride de bu yönde savaşımlı gerekli kılıyor. Başka bir deyişle «her iki uçta», yani «yukardan» barışsever devletlerin diplomasi araçlarıyla, «aşağıdan» da savaş karşıtı yığinsel hareketlerle barış uğrunda savaşmak gerekiyor.

Şimdiki aşamada barış davasının ileriye doğru götürülmesinde Batı kamuoyunda beliren ve savaş karşıtı çevrelerin kimi kesimlerini yanıltan sahte görüşlerin açığa çıkarılıp mahkum edilmesi önemli bir rol oynuyor. Bunlardan en yaygın olanı «iki süper devletin aynı ölçüde sorumlu olduğu»na ilişkin görüştür ve bunun açık amacı uluslararası gerginliğin ve silahlanmayı tırmandırmanın gerçek suçlusu olan Amerikan emperyalizmi ve bağlaşıklarını temize çıkarmaktır.

«Sovyet askeri tehdidi» yalanı insanların beynini etkilemeye devam ediyor. Bunu çürütecek pekçok olgu ve kanıt var. Şu olguyu belirtmek bile yeterlidir: İdeolojik çelişkileri devletlerarası ilişkiler alanına aktaran sosyalist ülkeler değil, komünizme karşı «haçlı seferi» ilan eden ABD yönetimidir.

İdeolojik farklılıklardan yararlanarak, sosyalist devletlerle sosyalist olmayan ülkeler toplulukları arasındaki diyalogu baltalama girişimleri de göze çarpmaktadır. Burada ileri sürülen sahte tezlerden biri de, sosyalist ülkelerde toplumsal örgütler kendi hükümetlerinin politikalarını destekledikleri için, bunların güya kendi halklarının gerçek eğilimlerini dile getirmedikleri şeklindedir. Oysa, kendi hükümetlerinin barışçı politikalarını destekleyen toplumsal kuruluşlara sadece sosyalist ülkelerde rastlanmamaktadır. Örneğin Yunanistan'ı, Finlandiya, Hindistan ve İsveç'i, daha bir dizi ülkeyi ele alalım. Görülecektir ki, bu ülkelerde savaş karşıtı hareketin yükselttiği istemlerin birçoğu kendi hükümetlerinin dış politikadaki konumlarına uygun düşmektedir. Demek ki, sorun, şu veya bu hükümetin

nasıl bir politika izlemekte olduğuna bağlıdır. Tüm Sovyet halkı, uluslararası güvenliğin sağlanmasına yönelik olduğu için SBKP'nin ve SSCB hükümetinin dış politikasını desteklemektedir.

3

Kurtulmuş ülkelerle emperyalizm arasındaki kavga yeni bir nitelik ve giderek daha büyük bir önem kazanmaktadır. Afrika ve Asya'da sömürgeciliğin ekonomide ve sosyal yaşamın her alanında bıraktığı mirasa her adımda rastlandığı, endüstriye gelişmiş devletlere kıyasla bu ülkelerin gerikalmışlığının giderek arttığı, çokuluslu tekellerin yayılmasının hızlandığı koşullarda ekonomik ve sosyal ödevlerin çözümü hiç te kolay olmuyor. Kimi halklar halâ silah elde kendi bağımsızlık larını, devrimci kazanımlarını, yaşamlarını yenibaştan kurma haklarını savunmak zorundadırlar. Bu, Nikaragua'da böyledir; Kampuçya ve Angola'da, Afganistan'da ve Lübnan'da da böyledir. Namibya ve Filistin halkları da böyle bir savaşım veriyorlar.

Bugün pratikte kanıtlanmıştır ki, sosyalist yönelimli ülkeler doğru ve geleceği olan bir yolu seçmişlerdir. Ancak bu ülkelerin önünde de bir yığın sorun vardır ve bunların birçoğunun ne geçmişteki ve ne de günümüzdeki sorunlarla bir benzerliği yoktur. Öte yandan bu ülkeler, bugün birer etkin politik güç haline gelen kendi öncü partilerinin yönetiminde sosyal ilerlemenin yüce amaçlarına doğru kararlılıkla ilerlemektedirler. Bu partilerden birçoğu Marksizm-Leninizm'i kendilerine ideolojik-politik temel edinmişler ve komünist hareketle dayanışma konumlarından eylem yürütmektedirler.

Latin Amerika'daki kurtuluş hareketlerinde, antiemperyalist savaşımında, komünist harekette yeni bir yükseliş gözleniyor ve bu da Latin Amerika'daki iktidar çevrelerinin konumlarını önemli ölçüde etkiliyor.

Bütün bu olaylar ve süreçler, kurtuluş hareketleri, ilerici süreçler ve kaçınılmaz olarak da antiemperyalist hareketler nesnel bir temele dayanıyor ve bu olguyu burjuva cephesinin gerçekçi düşünebilen liderleri de kabul ediyor. Ancak, ABD'nin gerici çevreleri bu olay ve süreçlerde «Moskova parmağı» aramaya kalkışıyor ve bunu kendi devlet terörizmi politikalarını, sosyal intikamcılığı, yeni tip imparatorluk ve hegemonyacılık iddialarını haklı göstermek için kullanmaya yelteniyorlar.

Bu ve benzeri olgular açıkça göze batıyor. Bunlardan birkaçına değinelim: Yakındoğu düğümünü, en barbarca serüvenlerden bile çekinmeyen İsrail aracılığıyla emperyalizm yararına «çözme» girişimleri; «New Jersey» zırhlısının ve Amerikan savaş uçaklarının Lübnan kent ve köylerindeki sivil halkı bombardıman ateşine tutması; dünyanın değişik köşe-

lerindeki kurtuluş hareketlerini ezmek ve kana boğmak için «çevik kuvvet» adı altında saldırı birlikleri ve kundakçılık gruplarının oluşturulması; «başarı şansının ve kesin utku elde etme niyetinin olduğu» her yere silahlı saldırıda bulunmanın bir resmi devlet doktrini haline getirilmesi; Grenada'nın işgal edilmesi; Salvador halkının katillerinin açıkça silahlı desteklenmesi; Nikaragua'ya karşı ilan edilmemiş savaşın sürdürülmesi; Küba'nın sürekli tehdit edilmesi.

Devletler arasındaki silahlı çatışmalar (örneğin Irak-İran savaşı), emperyalizme gerici güçleri ve rejimleri kışkırtmak için olanak sağlayan çeşitli ayrılıkçı hareketler, ilerici devletlere karşı her an harekete geçirmek için emperyalizme dünyanın değişik bölgelerine büyük sayıda silahlı güç yığma koşulları yaratan din ve mezheptemeline dayalı iç kargaşalar günümüzde birer kangren haline gelmiş bulunuyor.

Bütün bunlar, üç anakaradaki ulusal kurtuluş hareketlerinin, devrimci-kurtuluş hareketlerinin bu aşamadaki niteliğine damgasını vuruyor. Özgürlüğüne kavuşmuş ülkelerin sosyal ilerlemesine ilişkin yolların aranıp bulunması yönündeki çabalar daha da aktifleşiyor. Bu yolların çok çeşitli olabileceği görüşü, milyonlarca insanı kırıp geçiren açlık, yeni sömürgeci yöntemlerin doğurduğu sosyal sonuçlar, dünyada yeni bir ekonomik düzenin sağlanması vb. yakıcı sorunların çözülmesi zorunluluğu giderek daha iyi kavranıyor. Sosyal sorunların çözümü ile tüm insanlığı nükleer bir savaştan kurtarma ödevi arasındaki sıkı bağlılık çok daha acil ve yakıcı bir sorun oluyor.

Barışı savunma ve emperyalist politikaya karşı koyma davasında olduğu gibi, sosyal ilerleme alanında da *bağılantısızlar hareketinin* sahip olduğu potansiyel günümüzde özel bir önem taşıyor.

Kapitalist ülkelerdeki proleteryanın sınıf savaşımı alanında da yeni yeni sorunlar ortaya çıkıyor. Bu sorunlar, kapitalizmin 1980'li yıllardaki bunalımının özellikleriyle, bu bunalımın yığınların durumuna, onların politik ve ideolojik tavırlarına yaptığı etkiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Bilimsel-teknik devrimin etkisiyle işçi sınıfının yapısı da değişmektedir. İşsizlik çığ gibi artmaktadır. İşçi hareketinin savaş karşıtı ve sosyal ilerleme için savaşımında sahip olduğu büyük potansiyel ile bu potansiyelin henüz gereği gibi kullanılmayıp arasındaki tutarsızlık sürmektedir. İşçilerin önemli bir kesimi tutucu eğilimli partilere oy vermektedir. Birçok ülkede sendikaların üye sayısında düşüş gözlenmektedir.

Büyük sermayenin antikomünist ve işçi düşmanı stratejisinde, sermayenin başlıca merkezlerindeki istihdamı sınırlamak amacıyla «üçüncü dünya»nın ucuz işgücünden geniş ölçüde yararlanma, sendikaları çökertmek, grev savaşımını kırmak için yığınsal işsizliği bir silah olarak kullanma yöntemleri önemli bir yer tutmaktadır. «Üretimi modernleştirme» poli-

tikasının işçi sınıfının en büyük, en savaşkan bölüklerini zayıflatmayı ve moral bakımdan çökertmeyi amaçlayan politik yönelimi de ortadadır. İşçi sınıfı içinde ayrışmayı daha da körüklemek, örneğin askersel-endüstri komplekslerinde çalışan işçiler «silahlanma yoluyla hızlı kalkınma» şeklindeki sahte sloganlarla aldatılarak, saldırgan doğrultuya ve silahlanma yarısına işçilerin de desteğini sağlamak için girişimlerde bulunulmaktadır. Özgürlüğüne kavuşmuş ülkeler işçi sınıfının durumu ve politik rolünün özelliklerine ilişkin sorunlar gitgide önem kazanmakta ve güncelleşmektedir.

Günümüzde «yeni tutuculuk» bir dizi ülkede etkin konumlar elde etmiştir ve emekçilerin sosyal-politik kazanımlarına saldırı stratejisini dayatarak, yaygınlaşmaya devam etmektedir. Emekçilerin tepkisini milliyetçilik ve ırkçılık kanalına yöneltme girişi de bu stratejinin bir parçasını oluşturmaktadır.

Bütün bunlar, işçi sınıfının ve onun öncü temsilcilerinin tüm güçlerini seferber etmelerini, emekçi yığınlarının uluslararası dayanışma düzeyinin yükseltilmesini gerekli kılmaktadır.

4

Uluslararası komünist ve işçi hareketinin tarihsel deneyimi, kardeş partilere özgü *enternasyonal dayanışma, karşılıklı yardımlaşma ve eşgüdümlü eylemlerinin çekici gücünün*, özellikle dünyadaki gelişmelerin çok kritik bir nitelik aldığı dönemlerde, büyük bir etkinlik kazandığını göstermektedir. Yaşanılan tarihsel dönem, uluslararası faktörlerin iç politik yaşamı ve sınıfsal çelişkileri çok daha keskin etkilediği emperyalist güçlerin kendi militarist ve karşı-devrimci ittifaklarını pekiştirmeye çalışarak barış davasını ve sosyal ilerlemeyi ciddi bir biçimde tehdit ettikleri bir dönemdir. Konstantin Çernenko şunu vurgulamıştır: «... Nükleer denilen çağın gerçekleri, uluslararası koşulların önemini komünist hareketin enternasyonalist çıkarları açısından ön plana çıkararak, bunu belirleyici ve öncelikli kılmıştır.»

Böylesi durumlarda sık sık biraraya gelmenin, görüş ve değerlendirme-leri karşılaştırmanın, eylemleri koordine etmenin önemi çok daha büyük önem kazanıyor. Zamanımızın bu kaçınılmaz zorunluluğunun şimdi komünist hareket içinde kendini çok daha fazla hissettirdiğini belirtmek gerekiyor. Partilerarası ikili temaslardaki aktiflik, büyük bölgeler çerçevesinde, örneğin Latin Amerika, Arap ülkeleri ve Kuzey Avrupa ölçüsünde yapılan komünist partilerin periyodik toplantıları bunun birer kanıtıdır. Partilerarası diyalog eğilimleri ve bunun verimliliği komünist ve devrimci-demokrat basının sorumlu yöneticileri arasında yapılmakta olan

düzenli karşılaşmalarda ifadesini bulmaktadır. Şimdiki durumda komünist partilerinin savaş tehlikesine ve silahlanma yarışına karşı, barışın korunması için ortak sesle ortaya atılmaları özellikle önemlidir. Bütün bunlar, komünist ve işçi partileri yönetimlerinin bu soruna dikkatle eğilmeleri ve sorunu ele almaları gerekliliğini göstermektedir.

Şimdiki durum, sözün tam anlamıyla ideolojik bir saldırı gerçekleştiren ve eşine rastlanmadık yoğunlukta sürdürülen *emperyalist propagandanın antikomünist kampanyalarına karşı* direnişin aktifleştirilmesini zorunlu kılıyor. Emperyalizmin muazzam propaganda makinesinin karşısında, sosyalist ülkelerin yığınsal iletişim araçlarının yanı sıra, komünist ve devrimci-demokrat basın da bulunuyor. Sosyalist olmayan ülkelerde bu basın, elbette, burjuva basınına göre, mali ve teknik bakımdan hiç te eşit durumda değildir. Önemli olan, antiemperyalist propagandanın ideolojik düzeyinin yüksek ve kaliteli olmasıdır. Gerçeğe bağlılık, savaşkan bir ruh, amacın doğru saptanması, sorunlara doğru politik yaklaşım, canlı ve anlaşılır bir sunuş ve tutarlı bir enternasyonalizm, işte başarının bileşenleri bunlardır.

Parti basının saygınlığı ve etkinliği, onun, kendi partisinin sınıfsal yüzünü ne ölçüde yansıtabildiğine, antikomünist ve antisovyet karalamalara karşı koyuşta ne ölçüde ilkesel davrandığına, reel sosyalizme ve barışın ana dayanağı olarak sosyalizmin oynadığı role ilişkin gerçekleri aydınlatmada nasıl bir konum aldığına çok bağlıdır. Komünist basın kardeşçe dayanışma ülkelerini işçi sınıfına, tüm emekçilere aktaran bir iletkenidir. Komünist basın, tarihsel olayların akışını Marks, Engels ve Lenin'in öğretisi ruhunda, bilimsel olarak yığınlar tarafından kavranmasını sağlamakta, özgürlük, barış ve sosyalizm davası için savaşın utkuya ulaşacağı inancını pekiştirmektedir. Birçok kardeş partinin gazeteleri gerçekten de halk gazeteleri durumuna gelmiştir.

Hitler faşizmi ve Japon militarizmi üzerindeki büyük utkunun 40. yıldönümü, önümüzdeki dönemde komünist basının eylemlerinin en güncel yönlerinden birini oluşturmaktadır. Bugünkü uluslararası durumun ışığında, geçen savaşın dersleri ne kadar daha yalın ve doğru kavranırsa, bu dersler yeni savaş tehlikesine karşı, özellikle ABD ve NATO'nun Alman toprakları, yani İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı topraklar üzerindeki askersel hazırlıklarına karşı; gerici çevrelerin savaş sonuçlarını ve savaş sonrası düzenlemeleri gözden geçirme, varolan sınırların dokunulmazlığını tartışma konusu yapma yeltenişlerine karşı; İkinci Dünya Savaşı tarihini çarpıtarak, büyük utkuda ABD'nin rolünü göklere çıkarma, anti-komünizmi ve antisovyetizmi körükleme yönünde kullanılan her türlü sahtekarlığa karşı savaşımın güncel sorunlarıyla o kadar daha sıkı bağlanmış olacaktır.

Halklar, savaşın patlak verişine, gidişine ve sonuçlarına ilişkin nesnel

tabloyu, dünyadaki ilk sosyalist devletin halkların faşist boyunduruktan kurtuluşuna yaptığı gerçek katkısı, dün Antifaşist Direniş Hareketinin en ön sıralarında çarpışan ve bugün de savaş karşıtı hareketin yine ön saflarında yer alan komünistlerin gerçek rolünü bilmelidirler.

İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkarılan temel ders şudur: *Savaşa karşı savaşım, henüz daha savaş çıkmadan yürütülmelidir!* Barışı savunabilmek için, tüm barışsever güçlerin birlik olması, uyumlu ve aktif eylemler yürütmesi zorunludur, halkların uyanıklığı çok daha artırmaları gerekmektedir.

Komünist hareketin halkların geleceği için taşıdığı sorumluluk çok büyüktür. Emperyalizmin en saldırgan güçlerinden kaynaklanan savaş tehlikesinin boyutlarını gerçekçi ve soğukkanlılıkla değerlendirmek, savaş karşıtı hareketi içtenlikle ve aktif destekleyerek, tüm barışsever güçlerin birleşmesine yardım ederek komünistler, nükleer bir yıkıma sürüklenmenin önlenmesi yönündeki halkların iradesini gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Tüm ülkelerdeki komünistlerin tarihsel öz görevi, emekçilerin sosyal kurtuluşu için savaşımıyla birlikte halkların bu iradesini gerçekleştirmektir.

Barış için savaşım daha da yükseltilmelidir

Hermann Axen

*Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK Politik Büro üyesi
ve Merkez Komitesi Sekreteri*

Sosyalizm ile emperyalizm arasındaki savaşım, dünyadaki barışsever güçler ile savaş yanlıları arasındaki kavga, İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana görülmemiş keskinlik kazandı. ABD tekelci sermayesinin en gerici, militarist kanadının başı çektiği saldırgan emperyalist çevreler, uğradıkları tarihsel yenilginin öcünü almak için yoğun çabalar sarfediyorlar. Askerel-stratejik dengeyi kendi lehine bozarak, bu alanda üstünlük sağlayarak, tüm dünya üzerinde egemenlik kurmaya çalışıyorlar. ABD yönetiminin uyguladığı gerginliği artırma ve silahlanma yarışını tırmandırma politikası nükleer dünya savaşı tehlikesini artırıyor.

Ne var ki, emperyalizmin amaçları ile bunları gerçekleştirebilme olanakları arasındaki yarı, bugün her zamankinden daha büyüktür. Sosyalizmin yenilmez gücü, onun ardıcıl barış politikası, antiemperyalist ve savaş karşıtı güçlerin büyümesi, emperyalist devletler arasında çelişkilerin keskinleşmesi ve rekabetin artması, savaş kundakçılarını zamanında durdurma, bunların planlarını suya düşürme olanağı sağlıyor.

ASBP Merkez Komitesi 7. Plenumu (Kasım 1983) dünyadaki durumu böyle değerlendirdi ve şu sonuca vardı: «Barış için savaşım şimdi daha da yükseltilmelidir!» Geçen yılın olayları çıkarılan bu sonucu tamamen doğruladı.

BUGÜNKÜ ULUSLARARASI POLİTİKANIN ANA EĞİLİMLERİ

Komünist ve işçi partileri ABD yönetiminin çatışma politikasının sınıfsal özünü çözümleyerek, bunun sosyal ölç alma politikası olduğunu belirtiyorlar. Onlar aynı zamanda uluslararası politikanın şu ana eğilimini ortaya koyuyorlar: Emperyalizmin tüm karşı saldırılarına karşın, dünyada güçler oranı sosyalizm, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden yana değişmeye devam ediyor.

Sosyalist ülkeler toplumsal gelişmeleri yolunda yeni bir aşamaya giriyorlar. SBKP'nin yaklaşan 27. Kongresi, ASBP'nin Nisan 1986'da yapılacak olan 11. Kongresi ve öteki kardeş ülkelerde yapılacak parti kongreleri topluluğumuzun gelişmesi yolunda tarihsel evreler olacaktır.

Sosyalist topluluk devletlerinin birlik ve dayanışmasını güçlendirme, bu

devletler arasındaki işbirliğini daha yoğun ve daha verimli hale getirme, ASBP'nin birincil görevidir. Bu görev, bir yandan sosyalizm daha yüksek bir olgunluk düzeyine ulaştığı, öte yandan gerici emperyalist çevreler sosyalist toplumun ilerlemesinin nesnel yasallığına karşı genel saldırıya geçtikleri için şimdi daha da günceldir.

Sosyalizm, toplumsal düzen olarak, politik, sosyal, moral ve kültürel alanlarda üstünlüğünü çoktan kanıtlamıştır. Sovyetler Birliği özverili çalışmaları ve elde ettiği başarılar sayesinde askersel-stratejik dengeyi sağladı. Bu, dünyada barışın korunmasının belirleyici etmenidir. Sosyalist toplum ekonomik gelişme alanında, kendi sistemi, anayasası, gelişme hızı, sosyal alanda sağladığı başarılar açısından da derin ve çözümü olanaksız çelişkiler içinde bulunan kapitalist sistemden, kâr sağlamaya, vurgunlar vurmaya yönelik olan bu sömürücü kapitalist toplumdan çok üstündür. Üretim araçlarının tüm halkın malı olması ve ekonominin planlı gelişmesi yeni toplumsal sisteme sosyal adaleti sağlama olanağı veriyor. Onun ilerlemesi, gelişmesi emekçilerin maddi ve manevi gereksinimlerini daha tam olarak karşılamaya hizmet etmektedir. Sosyalizm, bunalım, işsizlik, yarına güvensizlik, sosyal ve ekonomik baskı gibi kapitalizme özgü sosyal hastalıkları, eksiklikleri ortadan kaldırdı. Ama o, emek üretkenliği, birçok önemli ekonomi dalının teknoloji düzeyi bakımından, tarihsel gelişmenin koşullandığı teknik gelişme bakımından en gelişmiş kapitalist ülkelerden gerikalmışlığı gidermek zorundadır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (EYK) üyesi ülkelerin Haziran 1984'de Moskova'da en yüksek düzeyde yapılan toplantısının aldığı kararları yaşama geçirmenin gelecek açısından büyük önemi vardır. Bu toplantının aldığı kararlar amaca yönelik biçimde uygulanmaya başlandı. EYK'nin Havana'da yapılan 39. dönem toplantısının sonuçları, geçen yılın Ekim ayında DAC ile SSCB arasında bilim, teknik ve üretim alanlarında 2.000 yılına kadar uzanan uzun erimli bir işbirliği programının imzalanması ve aynı zamanda ülkemizin sosyalist topluluğun öteki ülkeleriyle de böyle anlaşmalar imzalamaya hazırlanması bunun kanıtlarıdır.

Sosyalist ülkeler kardeş partileri önlerine gerçek anlamda devrimci bir görev koyuyorlar: Ekonominin her yönlü entansifleştirilmesi yoluyla adım adım ilerleyerek, ekonominin belirleyici kollarında emek verimliliğini en üst düzeye ulaştırmak. V. İ. Lenin'in de belirttiği gibi, bu, yeni toplumsal sistemin dünyada etkisi için belirleyici rol oynayacaktır.

Bilimsel-teknik devrimin son derece olumsuz politik, sosyal-ekonomik etkileriyle karşı karşıya gelen kapitalist ülkeler komünistleri, yeni toplumun bilimsel-teknik devrimin başarılarını sosyalizmin üstünlükleriyle halkın yararına, emekçilerin mutluluğu için birleştirebilmesi olgusunun ne denli büyük tarihsel önemi olduğunu çok iyi anlıyorlar. Bu yolda ilerleme, sosyalizmin önünde olanaklarını daha tam biçimde, daha iyi or-

taya koyma, kendi çekici gücünü gerekli düzeyde tutma olanağı sağlıyor. Bu, barışın korunmasına hizmet ediyor ve bağımsızlıklarını güçlendirmek için savaşım veren halklara bizim gösterdiğimiz destek ve yardımın boyutlarını belirliyor.

Biz sosyalist işçi-köylü erkini her yönlü güçlendirerek, DAC'nin 35. kuruluş yıldönümünde bu kesin biçimde bir kez daha kanıtlandı, kardeş sosyalist ülkeler topluluğunun büyük maddi ve manevi potansiyelinin daha da artmasına katkıda bulunuyoruz. Çünkü insanlığın barış ve ilerleme uğrundaki savaşımının sonucunu her şeyden önce sosyalist toplumun gücü ve uluslararası etkisi belirleyecektir. ASBP, bu tarihsel gerçeğin inandırıcı biçimde ortaya konmasına, Hitler faşizmine karşı elde edilen utkunun 40. yıldönümü ve Alman halkının yiğit Sovyet Ordusu tarafından kurtarılması nedeniyle büyük bir önem veriyor. Partimiz, DAC hükümeti ve halkı bu önemli günlemeyi gerektiği gibi kutlayacaktır. SBKP'yle, Sovyetler Birliği'yle kardeşçe birlik, bizim için, sosyalizmi güçlendirmenin ve barışı korumanın temeli olmuştur ve bundan böyle de temeli olmaya devam edecektir. Hitler faşizmi ve Japon militarizmine karşı kazanılan utkunun 40. yıldönümü, partimiz için, günümüzün en ivedi sorununu, barışı koruma sorununu çözmek için geçmişin derslerinden yararlanmak için bir vesiledir.

POLİTİK VE ASKERSEL GÜÇLER ARASINDAKİ ORAN

Ayık kafayla yapılan bir çözümleme insanı şu sonuca vardiıyor: Bugün Avrupa'da (kuşkusuz Avrupa'nın dışında da) öncekinden daha çok roket olması, silahlanmanın sınırlandırılması ve silahsızlanma yolunda daha çok engel, daha büyük tehlike demektir. Güvenlik ise daha da azalmıştır, hem de yalnız sosyalist ülkeler için değil, Batı Avrupa ülkeleri ve Amerika kıtası için de azalmıştır. Bu, Brüksel Anlaşması yandaşlarının sebep oldukları acıklı bir sonuçtur. Ne var ki, bunlar askersel dengeyi bozamamışlardır.

Sovyetler Birliği, DAC ve Çekoslovakya'nın Varşova Antlaşması Örgütü'ne üye devletlerin güvenlik konularındaki genel politikası doğrultusunda askersel dengenin korunması için aldıkları karşı önlemlerin gerekli ve doğru olduğu gün geçtikçe daha açık olarak görülüyor. Bu önlemler, «Pershing-2» ve Cruise» roketlerinin yerleştirilmesinden sonra doğan tehlikeyi önlemek, savaş kundakçılarının önündeki yolu, askersel-stratejik dengeyi bozarak buna hazırlanma yolunu kapamak için alındı. Öte yandan bu karşı önlemler Varşova Antlaşması Örgütü üyesi devletlerin askersel-stratejik dengenin emperyalizm yararına bozulmasına izin vermemeye kararlı ve yetenekli olduklarına tanıklık etmektedir. Böylece sosyalist ülkelerin güvenliği ve genel olarak barış güvence altına alınıyor.

Uluslararası gelişmelerde iyiye doğru bir gelişmeyi sağlayabilmek için uzun zaman sürecek, çetin ve yorulmak nedir bilmeden bir savaşım vermek gerekiyor. ABD, öteden beri sürdürdüğü çatışma doğrultusuna, tarihte eşi görülmedik bir silahlanma programını uygulamaya bağlı kalmaya devam ediyor, askersel üstünlük sağlama emellerinden vazgeçmek istemiyor. ABD yöneticileri ve ABD'nin dümen suyundan giden öteki NATO üyesi ülkelerin ve bizzat NATO'nun yöneticileri askersel-stratejik dengeyi kendi yararlarına değiştirmek için yeni yeni tehlikeli adımlar atıyorlar. Onlar yeni Amerikan roketlerini Batı Avrupa'ya yerleştirmeyi hızlandırmak ve bu işi olabildiğince daha çabuk sona erdirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Öte yandan Reagan yönetimi uzayın silahlandırılması yoluyla «yıldızlar savaşı»nı hazırlama yönünde son derece tehlikeli adımlar atıyor. Halklar, ABD'nin uzayın silahlandırılması programının birkaç yılı kapsadığı gibi sakat bir gerekçeyle uyutulamaz. İnsanlığı tehdit eden bu yeni tehlike daha şimdi, uzayın silahlandırılması yönünde dolu dizgin ilerlemeye geçilmeden, önlenmelidir.

DÜNYADA VE UZAYDAKI TOPTAN KIRIM SAVAŞLARINA KARŞI

Sosyalist devletlerin uluslararası politikasının temel amacı, nükleer ya da öteki yığınsal kırım silahlarıyla insanlığın varlığının tehdit edilmesine son vermektir. Onlar bu yönde geniş kapsamlı, gerçekçi bir dış politika programı önerdiler. Biz Sovyetler Birliği'nin, SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Konstantin Çernenko yol-daşın «NBC» televizyonuna ve «Washington Post» gazetesine verdiği demeçte ortaya konan yeni, önemli girişimlerini destekliyoruz. ABD yönetimi, birçok nedenden ötürü, Sovyetler Birliği'nin görüşmelere başlama önerisine olumlu yanıt vermek zorunda kaldı. Bunda yalnız Washington'un kendi çıkarları değil, aynı zamanda Sovyetler Birliği, DAC ve Çekoslovakya'nın aldıkları karşı önlemler, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin önerilerinin dünyada uyandırdığı yankılar, barış yandaşlarının Batı Avrupa'ya yeni Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine başlanmasından sonra da devam eden eylemleri önemli rol oynadı.

Partimiz, işte bundan ötürü, bu yılın Ocak ayında Sovyetler Birliği ve ABD dışişleri bakanları arasında tüm nükleer ve uzay silahlarının bir arada ele alınacağı yeni görüşmelerin konusunu ve biçim ve yöntemlerini belirlemek amacıyla yapılan görüşmeyi selamladı. Halklar, Reagan yönetiminden, Sovyetler Birliği'nin eşitlik ve eşit güvenlik temelinde silahsızlanma için yapıcı görüşmelere hazır oluşundan yararlanmasını bekliyorlar. Tüm dünyadaki barış yandaşlarının etkin eylemleri, yapıcı görüşmeler için elverişli bir hava yaratılmasına büyük katkıda bulunabilir.

Özellikle bugün son derece karmaşıklaşan durumda dünya kamuoyunu seferber etmenin önemi büyüktür. Bizim gibi, nükleer çılgınlığı insanlık için başlıca tehlike sayan herkesle birlikte hareket edilmelidir. Bu, sosyalist Demokratik Alman Cumhuriyeti ile emperyalist Federal Almanya Cumhuriyeti arasındaki ilişkiler için de geçerlidir. FAC'nde kimi yüksek kademeli görevliler de dahil, bazı ıslah olmaz politikacılar yeni Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine başlanmasından sonra «soğuk savaş» zamanından kalma intikamcı belgileri sesleri çıktığı kadar bağırarak, yeniden yükseltmeğe başladılar. Ne var ki, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarını ve savaştan sonraki gelişmeleri değiştirmeye hiç kimsenin gücü yetmez.

ASBP MK Genel Sekreteri Erich Honecker yoldaş ASBP Merkez Komitesi 9. Plenumu'nda (Kasım 1984) kesin olarak şunu belirtti: «İkinci Dünya Savaşı ve savaş sonrası gelişmeler sonucunda birbirinden bağımsız, ege-men iki Alman devleti oluştu. Bunlar Avrupa'da güçler dengesinin önemli öğeleridir ve böylece Avrupa'da barış içinde yanyana yaşamının ayrılmaz parçalarıdır. Tüm Avrupa halkları iki Alman devletinin var olduğu koşullarda yaşayabilirler. Oluşan dengeyi bozma yönündeki her çaba boşunadır.»

SAĞDUYU SAHİPLERİNİN DÜNYA ÇAPINDA BİRLİĞİ

Emperyalist «güce dayanma» politikası, silahlanma yarışı, kapitalizmin bunalımını derinleştiriyor, insanlığın karşı karşıya bulunduğu global sorunların çözümünü engelliyor. Yumuşamadan kaçgeçme, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının, köylülerin, nüfusun en geniş katmanlarının hak ve sosyal kazanımlarına açık bir saldırıyla elele yürüdü. Emperyalist devletler politik ve ekonomik baskıya başvurarak, silahlanma harcamalarının ve bunalımın yükünü geliştirmekte olan ülkelerin sırtına yıkmaya çalışıyorlar. Bu, geliştirmekte olan ülkelerin ekonomilerini yıkıma uğrattıyor, yüz milyonlarca insanı açlığa, yoksulluğa mahkum ediyor.

Kapitalist dünyada işçi sınıfı, sendika üyeleri, bunalıma, sosyal yardımların kısıtlanmasına karşı savaşımın, ancak silahlanma yarışının tir-mandırılmasına karşı savaşımına bağlandığı zaman başarılı olabileceğini giderek daha iyi kavıyorlar. Bağlantısız devletlerin hükümetleri barış ve silahsızlanmanın, uluslararası ekonomik ilişkilerin demokratik temelde yeni baştan kurulması için savaşımın zorunlu koşulu olduğunu açık olarak görüyorlar. Hindistan, Arjantin, Meksika, Tanzanya, Yunanistan ve İsveç'in devlet ve hükümet yöneticilerinin ortak girişimi bunun inandırıcı kanıtıdır.

(1) 9. Tagung des ZK der SED. Aus dem Bericht des Politbüros an das ZK der SED. Berlin, 1984, S. 24.

Günümüz koşullarında barışın korunması, her tür gelişme ve ilerlemenin önkoşuludur. Bu, komünistlerin bir uydurması değil, günümüzde derin kök salmış bir gerçektir.

Bugün uluslararası alanda olayların gelişmesini yalnız üç devrimci kolun emperyalizmle çatışmasının belirlemediğini kavramak gerekiyor. Bugün yeni bir uzlaşmaz çelişki vardır. Bu, bir yanda ABD'nin başı çektiği emperyalizmin nükleer savaş fikrini savunan en gerici çevreleri, öte yanda insanlığın ezici çoğunluğu, yani tekeli burjuvazinin önemli bir kesimi de dahil, yaşamsal çıkarları nükleer yıkımın önlenmesiyle kopmaz biçimde bağlı olanlar arasındaki uzlaşmaz çelişkidir. Şu olgu da önemli rol oynuyor: ABD tekeli sermayesi çatışma politikası uygulayarak yalnız sosyalizmi dize getirmeğe değil, aynı zamanda bağlaşıklarını da, bildiği gibi onun rakibi olan bu ülkeleri de kendine bağımlı kılmağa, onları disipline sokmağa ve soyumağa çalışıyor.

Tüm bu çelişkiler sağduyu sahiplerinin, nükleer savaşa karşı olanların dünya çapında birliğini oluşturmak için nesnel bir temel yaratıyor. Böyle bir birlik içinde komünistler, sosyal demokratlar, pasifistler, sosyalist ülkeler temsilcileri, Batı kapitalist ülkelerinin parlamento ve hükümet üyeleri ve iş dünyasının temsilcileri yer alabilir. Bu çevreler öteki konularda değişik görüşlere sahip olsalar bile, barışın korunması, tartışmalı uluslararası sorunların savaş yoluyla çözülmesinden vazgeçilmesi, silahlı çatışmaların biricik gerçek alternatifi olan barış içinde yanyana yaşama politikasının uygulanması konularında birçok ortak ya da birbirine yakın görüşe sahiptirler. Bunu, örneğin ASBP MK Genel Sekreteri ve DAC Devlet Konseyi Başkanı Erich Honecker'in Kanada, İsveç, Yunanistan, İtalya, Avusturya başbakanlarıyla, Finlanda Cumhurbaşkanıyla ve kapitalist ülkelerden daha birçok politikacıyla yaptığı görüşmeler açık biçimde ortaya koydu.

Biz kapitalist devletler politikacılarının ülkelerindeki egemen güçlerin çıkarlarını savunduklarını elbette biliyoruz. Ama işte bu, eşitlik ve eşit haklılık temelinde barış içinde yanyana yaşama ilişkilerini sürdürmeyi, egemenliğe ve ulusal bağımsızlığa saygı gösterilmesini, sınırların ve toprak bütünlüğünün dokunulmazlığını, birbirinin içişlerine karışmamayı ve karşılıklı yarara dayalı ilişkileri geliştirmeyi zorunlu kılan bir durumdur.

Tüm bu belirttiğimiz etmenler, barış hareketinin, dünyada barışı savunan en büyük güçle, yani dünya sosyalist topluluğuyla birlikte savaş kundakçılarını gemleyebilecek durumda olan bu hareketin uluslararası saygınlığının önemli ölçüde artırılması için geniş olanaklar yaratıyor.

Biz komünistler için insanların barış koşullarında yaşaması hakkını savunmak en önemli, birincil görevdir. Öte yandan biz, yalnız bugünkü savaş tehlikesinin nedenlerini ortaya koymak ve barışın korunması yolunu

göstermekle değil, aynı zamanda bu amaca ulaşmak için yığınları seferber etmekle de görevliyiz. Partimizin uyguladığı politika bu doğrultudadır. ASBP, 1981'de yapılan 10. Kongresi'nin aldığı kararları yaşama geçirerek, ortak uluslararası görevlerin yerine getirilmesi için son derece zorunlu olan tüm devrimci ve antiemperyalist güçlerin daha geniş işbirliğini sağlamaya çalışıyor. Biz, hareketimizin günün istemlerine gerektiği gibi yanıt verebilmesi için komünist ve işçi partilerinin işbirliğini genişleten, ortak eylemlerini artıran tüm önerileri ve pratik girişimleri destekliyoruz. Ortak savaşımın güncel sorunlarıyla ilgili ikili ve çokyanlı, bölgesel ve uluslararası çapta görüşmeler yapılmasını destekliyoruz. Georgi Dimitrof ve Karl Marks üstüne yapılan uluslararası konferanslar, bu tür toplantıların gerekli ve yararlı olduğunu en inandırıcı biçimde ortaya koydu.

Avrupa'da sosyalizm ile emperyalizm arasındaki sınıfsal çatışma çizgisi üzerinde bulunan Demokratik Alman Cumhuriyeti, ABD'nin ve öteki NATO üyesi devletlerin saldırgan politikalarını geri püskürtmek, barış içinde yanyana yaşamanın ve uluslararası yumuşamanın yolunu açmak için elinden geleni yapıyor. Bu tüm halkların çıkarlarına uygun düşünüyor, barış ve sosyalizm davasına hizmet ediyor.

Akıl ve gerçekçiliğin birliği için

Biz komünistlerden yalnız barış çağrılarını beklemiyorlar. Bizden daha çok savaş tehlikesinin artmasının nedenleriyle ilgili, barışın korunmasını, dünyada gelişmelerin iyiye doğru gidişini sağlayacak yolla ilgili sorunlara yanıt vermemizi bekliyorlar. Barış için duyulan kaygı, eğer bu, tehlikeyi uzaklaştırmak ve barışı güçlendirmek için kişinin kendisinin de bir şeyler yapmaya karar vermesine yol açarsa, giderek teşvik edici bir güce dönüşür. Bizim uyguladığımız politika buna yöneliktir.

Bugünkü son derece karmaşık durumda barışı korumak için dünya kamuoyunu seferber etmek ve nükleer çılgınlığı insanlık için başlıca tehlike sayan herkesle birlikte hareket etmek gerekmektedir. Günümüzde tüm insanlığı tehdit eden çılgın nükleer silahlanma yarışı politikasına karşı akıl ve gerçekçiliğin birliğini oluşturmak gerekiyor.

ASBP, barış içinde yanyana yaşamının değişik toplumsal sistemlere bağlı devletler arasındaki ilişkilerin temel ilkesi haline gelmesi için çalışıyor. Partimiz, uluslararası politikanın temel sorunlarına gerçekçi bir yaklaşım gösteren, eşitlik ve eşit haklılık temelindeki işbirliğini savunan ve barışa düşman olanlara kesinlikle karşı koyan tüm güçleri destekliyor.

Bu alanda biz her zaman Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle sıkı işbirliği içinde hareket ediyoruz. Biz, başta gelen, son gerece insancıl olan amacımıza ulaşma yolundan hiç bir zaman şaşmadık, bunu hiç bir geçici, konjonktürel politik amaca feda etmedik. Barışsever politikamızı her zaman ardıcıl olarak ve amaca yönelik biçimde uyguladık. Politikamızın temelleri sağlamdır. Ona her zaman güven duyuldu ve bundan böyle de duyulacaktır. Biz, sosyalist devletlerin ortak barış hedeflerine ulaşmak için uyguladığımız ardıcıl, kararlı politikanın ülkemiz emekçileri tarafından kavrandığını ve desteklendiğini, aynı zamanda bu politikanın yurdumuzda parti ile halk arasındaki ilişkileri güçlendirmeye, karşılıklı güveni artırmaya yardım ettiğini biliyoruz.

*ASBP Merkez Komitesi 9. Plenumu
belgelerinden*

Platformumuz demokratik bir alternatif oluşturuyor

Alvaro Cunhal

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri

Portekiz'in günümüzdeki durumu, son on yıl içinde ülkede meydana gelen karmaşık ve derin süreçlerin sonuçlarını yansıtıyor. Bilindiği gibi, 1974 Nisan Devrimi, faşist diktatörlüğe son vermiş ve demokratik rejimi kurmuştur. Bu devrim, yalnızca demokratik özgürlükleri ilan etmekle ve genel seçimler temelinde kurulan hükümeti, politik sistemi eyleme geçirmekle sınırlı kalmadı, aynı zamanda tekelci devlet kapitalizmine ve tarım reformu aracılığıyla da büyük toprak mülkiyetine de son verdi. Böylece, güçlü halk hareketi yalnızca politik değil, aynı zamanda derin yapısal sosyal-ekonomik değişiklikler getirdi. Bu, devrimin bir sonucu olarak ortaya çıkan Portekiz demokrasisinin önünde sosyalizm yolunun açılmasına olanak sağlamıştır. Dolayısıyla, yaşam göstermiştir ki, Portekiz koşullarında politik demokrasinin, hak ve özgürlüklerin korunması, tekelci sermayenin ve büyük toprak mülkiyetinin ortadan kaldırılması, bankaların ve ekonominin temel dallarının devletleştirilmesi, tarım reformu gibi önemli kazanımların savunulmasından ayrı değildir.

KARŞI-DEVİRİMİN SALDIRISI

1975 sonlarındaki devrimci ordu birliklerinin yenilgisinden ve Silahlı Kuvvetler Hareketi'nin dağıtılmasından sonra gerici güçlerin, halkın büyük sosyal-ekonomik kazanımlarını hiçe indirmeye çabaladıkları bir süreç başladı. O dönemde, ard arda değişen hükümetlerin başlıca amacı, tekelleri yeniden diriltmek, faşist diktatörlüğün egemen olduğu 48 yıl boyunca halkımıza baskı ve zulüm uygulayan tekelci büyük burjuvazi ve toprak ağalarının politik ve ekonomik egemenliğini yeniden sağlamaktır.

Biz, hükümetlerin niteliğini, ona katılan partilerin adlarına göre değil, bunların uyguladıkları politikaların özüne göre değerlendiriyoruz. Bugün Portekiz'de, iki partiden yarı Sosyalist Parti ve Sosyal Demokrat Parti'den aluşan bir hükümet işbaşındadır. Eğer, yalnızca bunların adlarına göre hareket edilirse, o zaman bu hükümeti sol ya da en azından merkezi olarak nitelemek gibi yanlış bir sonuç ortaya çıkabilir. Ama biz Portekiz komünistlerine göre, burada söz konusu olan basit sağcı bir hükümet değil, karşı devrimci bir hükümettir. Bu, ağır bir nitelendirme değildir, ama partimizi böyle bir nitelendirme yapmaya yönelten önemli

nedenler vardır ve Portekiz gerçekleri analiz edildiğinde bunlar açıkça görülecektir.

Ülkenin bugünkü durumunu, Portekiz'de tekelci sermayenin hangi yollardan ortadan kaldırdığını dikkate almadan anlamak olanaksızdır. Aynı zamanda; bir dizi kapitalist ülkede de devletleştirilmiş işletmeler vardır. Bu işletmeler ya işçi sınıfının ve halk yığınlarının savaşımları sonucu ya da verimsiz dalların gelişmesini sağlama isteğinde olmayan ve bunları devletin korumacılığına terkeden burjuvazinin isteği sonucu ortaya çıkabilirler. Portekiz'de sözü geçen devletleştirmeleri işçi sınıfı, devrimci güçler gerçekleştirdiler. Onlar büyük kapitalistleri ve banka sahiplerini kapı dışarı ettiler, bankaları, büyük şirketleri, ekonominin kilit sektörlerini, köylü tarım kolektifleri ve kooperatiflerinin kurulduğu büyük çiftlikleri kendi ellerine aldılar. Tarım reformu ve devletleştirme yasaları bundan sonra kabul edildi.

Bu değişikliklerle ilgili son yıllarda çetin bir savaşım sürüyor. 1976'dan bu yana peşpeşe gelen hükümetler bunlara son vermeyi, tekelleri ve latifundiyaları yeniden kurmayı başlıca görev saydılar. Ama bu politika, Portekiz emekçilerinin karşı koyuşu ile karşılaştı. Ve yığınların karşı koyması sonucu devletleştirme ve tarım reformunun ürünleri, Nisan Devrimi kazanımlarına indirilen ağır darbelerle karşı, genel olarak korunmuştur.

Gerçekten, istimlak edilen toprakların yarısından fazlası, yani 1 milyon 140 bin dönümden 650 bin dönümü tarım kolektifleri ve kooperatiflerin elinden alındı. Ayrıca 250 bin baş hayvan (bu arada 50 bin büyük baş) 1750 traktör, yetiştirilen ürünün önemli bir bölümü ellerinden alındı. Ama yaklaşık yarım milyon dönüm toprağa sahip olan 350 tarım kolektifi varlığını korudu. Bu, karşı devrimin saldırıları sonucu oluşan büyük engellere karşı, emekçilerin üretimi geliştirmeye, yeni bitkiler benimsemeye, tarımın düzeyini yükseltme çabalarına devam etmesi demektir.

Gericiler, devletleştirilen sektörü tam güçleriyle yıkmaya çalışıyorlar. Onlar fiyat, kredi politikası ve diğer müdahale biçimlerini kullanarak, devlet işletmelerinin önüne çeşitli güçlükler çıkartıyorlar. Devlet işletmelerinin en verimli eylem alanlarına, bunları özel sektöre devretmek için el atıyorlar. Bunları, dış kredileri, faizleri eskudonun devalüasyonu sonucu hızla artan dolar olarak kullanmaya zorluyorlar. İşletmelerin başına, bunların iflası için çaba harcayan yöneticileri atıyorlar. Devletleştirilen işletmeleri, iflasın eşiğine sürüklüyorlar. Burada izlenen amaç, bunların bizzat devletleştirme olgusunun gücü altındaki eylemlerini «verimsiz» ilan etmek, bu yolla banka ve fabrikaların sözde bunları «yönetebilecek» kişilere, yani büyük kapitalistlere, emperyalizme bağlı olan tekellerin eski temsilcilerine geri verilmesi çağrılarını temellendirmektedir.

Ancak benzeri tasarıların gerçekleşmesi, o kadar da kolay değildir. Bugünkü M. Soares hükümeti döneminde daha da artan tüm bu komplo-lara karşın, bugüne kadar tek bir banka bile özel sektöre geri veril-memiştir; kapitalistler ekonomimizin ana dallarını, sigorta şirketlerini, metalurji, gemi yapımı, hava, deniz ve kara yolu taşımacılığını, demir yollarını, petro-kimya, yapay gübre üretimi, çimento, kimya, cam, sigara ve bira sanayiini yeniden kendi mülkiyetlerine geçirmeyi başaramadılar. Halkımız, politik demokrasi rejimi çerçevesinde önemli haklardan yarar-lanıyor ve örgütlenme, kendi irade ve görüşünü ortaya koyma, greve başvurma, karşı-devrime karşı koyma olanaklarına sahiptir. Bu koşullarda gericilerin, tekellerin egemenliklerini yeniden kurmak için güçleri yetmi-yor.

İşte bundan ötürü bugünkü hükümet, halk yığınlarının karşı koyuşunu kıracağını ümit ederek demokratik hakları sınırlamaya çalışıyor, baskı önlemlerini artırıyor ve yeni bir polis devleti kurmaya yelteniyor. O, poli-tik demokrasinin varlığına, toplumsal özgürlüklere, yerel yönetimlerin yetkilerine, seçim sistemine son verme amacıyla, saldırılarını yoğunlaş-tırıyor. Dahası, hükümet ordu üzerinde denetimi sağlamak, daha sonra onu halka karşı kullanabilme olanağını elde etmek için ordudaki güçler dengesini kendi yararına değiştirmek amacıyla «Savunma Bakanlığı yasası» hazırlıyor.

ÜLKENİN BAĞIMSIZLIĞINA YÖNELEN TEHLİKE VE BARİŞ İÇİN SAVAŞIM

Devrimin kazanımlarının savunulması, yalnızca demokratik düzenin de-ğil, aynı zamanda ulusal bağımsızlığımızın savunulmasından da ayrı değildir. Çünkü ülke içinde gereken desteğe sahip olmayan hükümet, hal-ka karşı sürdürdüğü savaşta dış güçlere, en başta da Amerikan emper-yalizminin yardımlarına dayanmaya çalışıyor. O, bu yardımları ekonomik, mali, diplomatik ve askersel ödünlerle ödüyor, bu da bağımlılık yollarını güçlendiriyor. Portekiz topraklarına yeni Amerikan roketleri yerleştiril-miyor, ama Soares hükümeti Washington'la askersel alanda giderek daha sıkı işbirliğine giriyor. Bu politika bağımsızlığımızı, egemenliğimizi ve güvenliğimizi tehdit ediyor.

Ülkenin «Ortak Pazar»a girmesi, onun için gerçek bir yıkım olabilir. Komünist Partisi bu saptamayı, böyleli bir adımın ekonominin her sek-törü ve denebilir ki, her işletmesi için doğuracağı olası kötü sonuçların çok dikkatli bir analizinden sonra yaptı. Ekonominin AET'nin diğer üye-lerine oranla görece daha geri olması yüzünden, Portekiz'in gümrük duvarlarının kaldırılmasından sonra pratik olarak bunların rekabetine hatta iç pazarda bile dayanma olanağı olmayacaktır. Bunlar, partimizin

neden ülkenin «Ortak Pazar»a katılmasına karşı olduğunu açıklayan yalnızca kimi ekonomik nedenlerdir. Belirttik ki, bugünkü ve gelmiş geçmiş hükümetler, bütünleşmeye yönelirken, Portekiz ekonomisinin yapısını, bilindiği gibi, tekelci devlet kapitalizmi ülkeleri olan AET üyelerinin yapıyla bağlamanın zorunluluğu gerekçesiyle tekelci grupların yeniden oluşturulması, tarım reformunun ortadan kaldırılması gibi, karşı-devrimci politik amaçlar güdüyorlar.

Biz «Ortak Pazar» ülkeleri için neyin yararlı, neyin zararlı olduğu konusunda görüş belirtmek istemiyoruz, ama sorun Portekiz'e gelince, onun bu topluluğa katılmasının halkımız için, devrim kazanımları için son derece olumsuz sonuçları olacağını açıkça belirtmeye hakkımız vardır.

Portekiz'in bağımlılık durumunun bir başka olgusu da dış borçlanmalardır. Dış borçlar hergün artmakta ve ülke giderek daha çok uluslararası finans merkezlerine bağımlı duruma gelmektedir. Bugün dış borçlar 16 milyar dolara yaklaşmakta, bu da bizimki gibi zayıf bir ekonomi için olağanüstü büyük bir rakam oluşturmaktadır. Portekiz, her yıl yaklaşık 2 milyar dolar borç faizi ödemek zorundadır. Burada, üç yıllık tahıl ve şarap ihracının yalnız borçların bir yıllık faizlerini ödemeye yetmediğini söylemek yeterlidir. Bu borçlanma yükü ulusal ekonomiyi boğuyor, onun geleceğini baltalıyor.

Deneyimiz gösteriyor ki, Uluslararası Para Fonu (IMF) kredileri başlangıçta kimi gereksinimleri karşılasa bile, daha sonra yeni yeni koşullar dayatmak, ülke ekonomisini kısıkacında tutmak için vermektedir. IMF, baştan Portekiz'den gayri safi ulusal gelirin artış hızını yılda yaklaşık % 1,2 oranında yavaşlatmasını istiyordu. Şimdi ise üretimde durgunluğa, hatta başka türlü enflasyon artışından kaçınılamayacağı gerekçesiyle düşüşe itiyor. IMF, % 30'a varan çok yüksek faiz hadleri saptıyor. Böylesi pahalı krediler küçük ve orta işletmeleri vuruyor ve genel olarak büyük sermayeyi teşvik ediyor. Bizim işçilerimize karışıyor. IMF, mali güçlükleri olan işletmelerden personel sayısını azaltmalarını, sosyal harcamaları kısmalarını, ücretleri dondurmalarını vb. istiyor.

Soares yönetimi, onun devrim kazanımlarını hatta ulusal ekonominin yıkılması ve emperyalizme bağlanması pahasına olsa da ortadan kaldırmaya yönelik çizgisine uygun düşen benzeri dayatmalara alelacele teslim oluyor.

Böylece, demokratik alternatif politikasını kapsayan görevlerin içine, devrimin oluşturduğu toplumsal-ekonomik yapının güçlenmesine yönelik yeni ekonomik çizginin gerçekleşmesi, aynı zamanda ülkenin dış borçları konusunda görüşmeler yapılması sorunlarının da girmesi gerekiyor.

Portekiz'de demokratik rejimin ve ulusal bağımsızlığın savunulması, barış savaşıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Komünist Partisi bu savaşı iki yönde yürütüyor.

Birincisi, biz yığınların eylemlerini silahsızlanma ve yumuşama için, yeni Amerikan roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı, «çevik kuvvetlere» üs, Lizbon limanının atom denizaltılarına sığınak yeri yapılması gibi askersel alanda Birleşik Amerika ile uzlaşmaya karşı aktifleştiriyoruz. Portekiz'de güçlü bir barış hareketi eylem gösteriyor, toplantı ve yürüyüşler yapıyor, bunlara toplumun çok değişik akımlarının temsilcileri katılıyor.

İkincisi, bizim somut koşullarımızda barışın savunulması, Soares hükümetinin çekilmesi savaşımıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Başbakanın diğer ülkelerle ilişkileri, gezegenimizin «sıcak noktalarındaki» – Orta Amerika, Yakındoğu ve Güney Afrika'daki – duruma ilişkin konuları da içeren çizgisi, ABD yönetiminin çıkarlarına, Amerikan emperyalizminin stratejisine yanıt veren bir çizgidir.

İşte Portekiz'de barış savaşımı bundan ötürü demokratik rejimin ve ulusal bağımsızlığın korunması, bugünkü hükümetin çekilmesi ve demokratik alternatif için savaşımından ayrılmaz.

DEMOKRATİK ALTERNATİF İÇİN

Hükümet, kendi karşı-devrimci politikasını haklı göstermeye çalışırken, Portekiz'in ekonomik bunalımdan tek çıkış yolunu sözde kendisinin oluşturduğunu iddia ediyor. Ancak geride kalan yıllar, ekonominin devletleştirilmiş sektörüne, sermayeye geri verme amacı ile yapılan saldırıların, bunalıma ve düzensizliğe neden olduğunu gösterdi. Tarım bölgesindeki emekçilerden alınıp toprak ağalarına geri verilen topraklar, şimdi bakımsız, yüzüstü bırakılmıştır.

Faşist diktatörlük döneminde varolan sömürü sistemini yeniden diriltme çabaları, sosyal-ekonomik bunalımın derinleşmesine, emekçilerin durumunun kötüleşmesine dönüşmüştür. Ülkede yarım milyondan fazla işsiz vardır ya da tüm ücretli emekçilerin %15'i işsizdir. 150 bin işçi hiçbir ücret almıyor. Enflasyon %30'u bulmuş, reel ücretler, resmi verilere göre, son bir yıl içinde %10 oranında azalmıştır.

Portekiz'de devrimci kazanımları yoketme çizgisi, iflasa ve yıkıma götürüyor. Bundan ötürü biz, en ivedi görev olarak hükümetin bir an önce işbaşından uzaklaştırılmasını ve demokratik alternatif programı temelinde bir politikanın uygulanmasını istiyoruz.

Durumun tüm karmaşıklığını iyi bilen PKP, yalnız devrimin kazanımlarının aktif ve ardıcıl savunulmasını değil, aynı zamanda karşı saldırıya da geçilmesi zorunluluğunu vurguluyor. Ülkede olumlu değişikliklerin gerçekleşmesine olanak sağlayacak koşullar oluşmuştur.

Portekiz'in özgül koşullarında, hükümetin erki elinde tutması için parlamentodaki çoğunluğu yetersizdir; 25 Nisan 1974'ten sonra halkın savaşı sonucunda işbaşından çekilen birçok «çoğunluk kabinesi» değişti. Halkın gücü, yığınsal halk hareketinin yaygınlığı; erkin dayandığı sosyal-politik temeli ve seçim sistemini sarsabilecek yetenektedir. Hükümet her gün desteklerini biraz daha yitiriyor, öte yandan demokratik alternatif için savaşım temeli giderek genişliyor.

İktidar partilerine oy veren seçmenlerin hoşnutsuzluğu ve bu partilerin eylemleri, yeni politik gelişmeler için önkoşullar yaratıyor. Şimdi Devlet Başkanı ile ilişkili bir partinin örgütlenmesine yönelik girişimlerde bulunuluyor. Bilindiği gibi, Devlet Başkanı hükümeti erkten uzaklaştırma ve parlamentoyu dağıtma yetkisine sahiptir. Böyle bir partinin kurulması, demokratik alternatifi gerçekleştirilmesinde çok önemli, hatta belirleyici olabilir. O, Portekiz'de politik güçler dengesini değiştirebilir, demokratik değişiklikler uğruna yeni sosyal ve politik birlikler için olanaklar açabilir.

Komünist Partisi'nin, ülkenin sorunlarını yalnız başına çözme gibi bir iddiası yoktur. Demokratik alternatif politikası, sosyal planda tüm anti-tekelci sınıf ve katmanlara, politik planda da komünistlere, Soares'in politikasından hayal kırıklığına uğrayan sosyalistlere, ilerici katolik akımlara, partisizlere, bağımsızlara, aynı zamanda 25 Nisan ülkülerine bağlı kalan askerlere, toplumun tüm katmanları arasında büyük bir saygınlığı olan bugünkü Devlet Başkanı Eanes taraftarlarına dayanmalıdır.

Portekiz demokratları ve yurtseverlerinin önünde duran başlıca görev şudur: Hükümeti alaşağı etmek ve seçimlere katılan tüm toplumsal-politik çevrelerin seçmen çoğunluğunu oluşturan kadar demokratik alternatifi gerçekleştirmek amacına ulaşmak için tüm güçleri birleştirmek.

Böyle bir perspektif ancak yığınların demokratik çözümler için yürüttükleri savaşımın hızlandırılması, Komünist Partisi'nin ve işçi hareketinin güçlendirilmesi koşullarında gerçekleşebilir.

KOMÜNİSTLER VE YIĞINLARIN SAVAŞIMI

Yalnızca emekçilerin tüm devrimci süreç boyunca gösterecekleri aktiflik, yapılan değişikliklerin derinliğini ve bunların savunulması olanaklarını önceden belirleyebilir. Partimiz, başında işçi sınıfının bulunduğu halk yığınlarının gücünü, Portekiz'de çağdaş durumun gelişmesinde en önemli temel öge sayıyor.

İşçi hareketinin gelişip güçlenmesinin birincil önemi vardır. Ülkede yalnızca bir gerçek sendika merkezi vardır: Portekiz Emekçileri Genel Konfederasyonu (PEGK) – Ulusal Intercindikal. İşverenlerin, hükümetin,

sağcı partilerin ve emperyalizmin doğrudan desteklediği ve bol bol finanse ettiği bölücü, provakatör grup, kimi yerde onu sendika merkezi olarak tanısalar da, gerçek anlamda bir sendika merkezi olamadı. Ülke-deki 2 milyon sendikalıdan 1,6 milyonu Ulusal Intercindikal üyesidir. Bu, güncel istemlerin dile getirilmesini sınırlamayan, devletleştirme, toprak reformu ve devrimin diğer kazanımlarını savunmayı kendisine amaç eden bir işçi örgütüdür. O, hükümetin çekilmesini istiyor.

Aynı zamanda geniş halk hareketinde köylüler, küçük ve orta çapta ticaretle uğraşanlar, aydınlar, kadınlar, gençler, yani yükün ağırlığını en çok hissedenler, emekliler, sakatlar vb. temsil ediliyor. Hükümet bunların desteğinden yoksundur.

Portekiz köylüsünün politik yönelimi, ülkenin değişik bölgelerinde çok farklıdır. Güneyde, geleneksel anlamda köylülüğün olmadığı, küçük toprak sahiplerine özgü bilincin varolduğu latifundiyalar bölgesinde, en başta geçmişin devrimci geleneklerine sahip olan tarım proletaryası yoğunlaşmıştır. Ve burada yapılan tarım reformu köylü değil, proleter bir nitelik taşıyordu; latifundiyaların yerine, üretim örgütleri kooperatifinden özgün farklılıkları olan tarım kolektifleri kuruldu. Bu bölgelerde Portekiz Komünist Partisi'nin büyük etkisi vardır. Biz, biri hariç tüm belediyelerde çoğunluğa sahibiz. Hem kentlerde, hem de köylerde, orta sınıf temsilcileri de içinde, toplumun büyük bir çoğunluğu komünistleri destekliyor.

Kuzeyde durum çok farklıdır. Bunlar tipik küçük köylü işletmeleri bölgeleridir. Burada kilisenin ve gerici güçlerin etkisi derindir, sağcı partiler seçimlerde önemli bir destek görüyorlar. Ancak şurası karakteristiktir ki, seçim coğrafyası sosyal-politik savaşıma katılanların güçler dengesine tam uygun düşmüyor. Genellikle sağcı partilere oy veren birçok köylü, bugün bizimle birlikte hükümete karşı savaşım veriyor. Biz onları yığınsal eylemlere çekmeye çalışıyoruz ve bu yöndeki çabalarımız geniş yankı buluyor. Ama bu etkiyi seçim sonuçlarına yansıtmak çok daha zor oluyor. Onların tutumu devlet aygıtı, köylüler üzerinde geniş baskı olanaklarına sahip olan yerli zenginler tarafından denetleniyor. Ve bunlar seçimlerde köylülerin oylarını almayı hâlâ sürdürüyorlar. Kendi çıkarlarını savunarak günlük savaşıma katılmak başka şeydir, seçimlerde oy kullanmak başka.

Ancak köylülerin sosyal savaşımı, giderek daha da aktifleşiyor. Köylülerin sendika nitelikli en temsili örgütü olan Köylülerin Ulusal Konfederasyonu, 400'den fazla değişik köylü örgütünün desteği ile kuruldu.

Kadınların birlik örgütleri de büyük bir rol oynuyor. En başta kadınların sosyal kurtuluşunu ve onların temel çıkarlarını savunmayı kendine amaç edinen, en etkili örgüt olan, Demokratik Kadın Hareketi geliyor. Kadın hareketi sendikalar içinde de eylem gösteriyor. Bundan başka, kadınların birlik komisyonları adındaki örgütleri de varlığını sürdürüyor. Partimizin sıralarında 45 bin kadın üye vardır.

Savaşkan gençlik hareketinin, Portekiz halkının barış ve sosyal ilerleme savaşımında önemli katkısı vardır. Komünist gençlik örgütünün 30 bin üyesi vardır. Bu örgüt girişimlerde bulunuyor, yığınsal öğrenci, spor örgütlerinde, kültür derneklerinde aktif eylem yürütüyor. Gençlik örgütleri emperyalizmin sinema, televizyon, müzik aracılığı ile gerçekleştirdiği karmaşık ideolojik etkileme sorunları ile karşı karşıya geliyorlar. Kimi bölgelerde alkol ve uyuşturucu madde kullanımı tehlikeli boyutlara ulaştı. Okuldan çıkan 200 bin genç iş bulamıyor. Bunlar çoğu zaman çaresizlik içindedir ve bu durum onlara kendi ideolojik ve politik etkisini kabul ettirmeye çalışan gerici çevrelerce demagojik bir biçimde kullanılıyor.

Portekiz işçi sınıfının sınanmış müfrezesi olan partimiz, güçlenmeye devam ediyor. Karşı devrimin saldırılarının bizi zayıflatamamış olması, ülkedeki durumun karakteristik yönlerinden birini oluşturuyor. PKP'nin 25 Nisan 1975'ten hemen sonra, 15 bin üyesi vardı. Aralık 1983'te yapılan son Kongre de ise, onun üye sayısının 200 bini aştığı görüldü. Ve partinin üye sayısının artması süreci devam ediyor. Burada söz konusu olan, yalnızca cebinde parti kartı olan sıradan insanlar değildir. Burada aktivistler, politik savaşıma kararlı bir biçimde katılan savaşçılar söz-konusudur. Partinin işçi sınıfı, köylüler, aydınlar, gençlik arasında etkisi büyüktür. PKP, yığın örgütlerinde sağlam konumlara sahiptir. Her düzeydeki (hücrelerden merkeze kadar) sendika yöneticilerinin büyük bir çoğunluğunun Komünist Partisi üyesi olduğu artık bir sır değildir.

Diğer birçok toplumsal örgütte de benzeri bir durum vardır. Parti, son parlamento seçimlerinde, tüm ülke çapında oyların % 20'sini almayı başardı. 50 kent belediyesinde çoğunluğu komünistler oluşturuyor. Ülkenin hemen hemen üçte biri, böyle bir çoğunluğu olan yerel organlar tarafından yönetiliyor. Eğer ülkede yönetim sisteminin iyice bozulduğu ve yerel örgütlerin oldukça geniş yetkileri olduğu hesaba katıldığında, partimizin toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamının tüm alanlarına önemli etki yaptığını büyük bir haklılıkla söyleyebiliriz. Onun demokratik alternatif savaşımına katkısı yalnız gerekli değil, aynı zamanda zorunludur.

YAKIN PERSPEKTİFLER

Bugünkü durumun olağanüstü karmaşıklığı ve istikrarsızlığı, yakın bir zamanda Portekiz'de ister olumlu, ister olumsuz nitelikte olsun, değişikliklerin kaçınılmazlığını kanıtlıyor.

Eğer bugünkü hükümet işbaşında kalmaya devam ederse, o zaman Nisan Devrimi'nin devletleştirme, toprak reformu, emekçilerin hakları, demokratik rejim ve bağımsızlık gibi demokratik kazanımlarının yokedilmesi

gerçek tehlikesiyle karşı karşıya gelecektir. Yeni bir diktatörlük rejiminin şu veya bu biçimde kurulması tehlikesi vardır.

Eğer halkın savaşımlı sonucu Soares hükümetinin işbaşından çekilmesi sağlanır, Sosyalist Parti ve Sosyal Demokrat Parti koalisyonu yenilgiye uğratılırsa, o zaman demokratik alternatif için Nisan Devrimi'nin açtığı yoldan ilerlemek ve büyük ulusal sorunları çözmek için olanaklar doğacaktır.

Kimi demokratlar, benzeri bir alternatifin Aralık 1985'te yapılacak olan başkanlık seçimlerinin sonuçlarına bağlı olacağını söylüyorlar.

Kanımızca, halk böylesi bir süreye razı olamaz. Bu, oldukça tehlikelidir. Savaşım, bugünkü hükümeti olanaklı olduğunca en hızlı bir biçimde görevinden uzaklaştırma üstüne veriliyor.

Peki, sonraki dönemde ne yapılabilir? Ulusal kurtuluş demokratik hükümeti kurulabilir. İvedi sorunları çözecek bir hükümet kurulabilir. Parlamento dağıtılıp erken seçime gidilebilir.

Portekiz'deki demokratik rejim, bunalımdan çıkmak için gereken güce sahiptir. Ve biz inanıyoruz ki, savaşım süreci içinde bu çıkış yolu bulunacaktır.

İnsan hakları üzerine yalanlar ve gerçekler

Ali İleri

*Türkiye Komünist Partisi MK üyesi,
TKP'nin «BSS» Yazı Konseyi'ndeki temsilcisi*

Geçen yıl sonunda Ankara'da günümüz Türkiye'sinin en gerici davaları arasında bile müthiş bir zorbalık olarak nitelendirilebilecek bir dava açıldı. Bu kez kamu yaşamının 56 tanınmış şahsiyeti, sadece Mayıs ayında bir dilekçe ile ülke yönetimine başvurana 1.256 tanınmış Türk aydını arasında bulunmaları «suçundan» ötürü koğuşturmaya uğruyorlardı. Dilekçenin yazarları (ki sayıları daha sonra 1.368'e yükseldi) Türkiye'de en temel demokratik hak ve özgürlüklerin bile çiğnenmesi karşısında, kaygılarını dile getiriyor, egemen güçlerden politik tutuklular için af, soruşturmalarda yapılan işkencelerin durdurulması ve tutuklulara insanlık dışı davranışların sona erdirilmesini istiyorlardı. Sıkıyönetimin kaldırılmasını ve yurttaşların politik yaşama serbestçe katılmaları hakkının sağlanmasını öneriyorlardı. Sonuç, onların da kendilerini sanık sandalyesinde bulmaları oldu.

Türk aydınlarına karşı açılan bu dava, Özal'ın sivil hükümetinin baskı rejiminin yumuşaması yönünde bir adım olabileceği yolundaki boş hayallere karşı baştan beri uyararı partimizin görüşlerini doğruladı. Dün olduğu gibi, bugün de ülkemizde yabancı ve yerli tekellerin en gerici, en saldırgan kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü hüküm sürüyor. Uluslararası emperyalist çevrelerin ve en başta ABD'nin desteğine dayanan bir sivil hükümetin kurulması ve bunun 1980 askersel darbesinden bu yana sınırsız diktatörlüğünü sürdüren general Evren'in askersel cuntası ile omuz omuza çalışması, gerçekte bu rejimin sözümüne parlamenter bir görünümle kamufler edilmiş olarak kurumlaştırılmasından başka bir şey değildir.

Ülkenin illerinin çoğunda ve tüm büyük kentlerde sıkıyönetim sürüyor. Tüm ilerici partiler ve örgütler yasak. Grev ve sendikal çalışma hakkı kurnazca bir yasayla kullanılmaz hale getirildi. Son derece ağır bir sansür var. Sol partilerin, sendikaların ve başka demokratik örgütlerin onbinlerce temsilcisi hapsilere atıldı. İstanbul askeri mahkemesi Barış Komitesi'nin bir grup yöneticisini ve derneğin başkanı Mahmut Dikerdem'i «devlet düşmanı yıkıcı faaliyet göstermek» gibi saçma bir iddianameyle değişik hapis cezalarına çarptırdı. Ülke demokratlarının yürekli savaşı ve uluslararası dayanışma, Mahmut Dikerdem de içinde olmak üzere barış savaşçılarının bir kısmını haptisten kurtarmayı başardı. Ama

aynı zamanda şimdi yeni bir tutuklamalar, işkenceler, idamlar dalgası yükseliyor. İşkence altında ölenlerin sayısı 150'in üzerinde tahmin ediliyor. Genel Kurmay Başkanlığı'nın resmi sözcüsü de «53 tutuklunun işkence sonucu öldüğünü» itiraf etmek zorunda kaldı.

Özellikle Kürt halkına ağır baskı uygulanıyor. Onyıllardan beri süren sosyal ve ulusal baskıların yanısıra, bugünkü rejim bu halka karşı şimdi açık terör uyguluyor. Irak sınırı boyunca ve aynı zamanda Irak toprakları üzerinde Kürt köylülerine işkence ediliyor ve yaşadıkları yerlerden göçe zorlanıyor. Türk birlikleri Kıbrıs'ın büyük bir bölgesi üzerindeki işgallerini sürdürüyor ve Kıbrıs halkının ülkenin bütünlüğü yolundaki istemlerini engelliyor.

Politik gericilik, emekçilerin yaşam koşullarına saldırı ile kolkola yürüyor. Ekonomik bunalım koşullarında 3,7 milyon insan, yani çalışabilir nüfusun beşte biri işsiz. Enflasyon % 50'ye varıyor. Milyonlarca Türkiyeli iş bulabilmek için başka kapitalist ülkelere, hiçbir hakkı tanınmayan göçmen işçiler olarak gitmek zorunda kalıyor.

Sosyalist ülkeleri karalamak için her türlü fırsatı arayan burjuva yayın araçları, Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alınışına kamuoyunun dikkatini çevirmek istemiyor. Bunun yerine rejimin sahte demokratik manevralarını büyük bir işgüzarlıkla ilan ediyor; bu tutum, tüm baskıcı uygulamalarına rağmen bu rejimi destekleyen NATO ülkelerinin çoğunluğunun resmi konumu ile de uyum içindedir. Türkiye'nin Avupa Konseyi'nden çıkarılmasını önleyenler bunlar oldu. Ve Türkiye'deki bugünkü rejime en başta cesaret veren Washington oluyor.

ABD yönetimi antikomünist «haçlı seferi» bayrağı altında Türkiye'de yurtseverlerin takibini pratikte benimsiyor. Bunu, ABD İnsan Hakları ve İnsani Sorunlar Devlet Sekreterliği sözcüsü E. Abrams'ın geçen yaz Ankara'ya yaptığı ziyaret de gösterdi. Washington'lu bürokrat, Türkiye'nin başkentinde ABD egemen güçlerinin resmi politik ilkelerini dile getiren bir ders verdi. Ve burada komünizme karşı savaşımın, insan haklarına uymaktan önde geldiğini belirtti. «İnsan hakları konusunda başta gelen görev» diyor E. Abrams, «komünizmin saldırısına karşı uğraş vermektir . . . Bu alanda antikomünist olmayan bir politika ciddi bir politika olamaz.» Hiç utanmadan Türkiye yönetimini, demokratik kamuoyunun ve kimi zaman da Avrupa kapitalist ülkelerinin bazı resmi politikacılarının kendisine yönelttiği eleştirilere aldırmamaya çağırırdı. Bu sonuncular için, bunlar, «hiç haritaya bakmıyorlar ve NATO'nun güney kanadını oluşturan Türkiye'nin coğrafi konumundan haberleri yok» dedi.

Bu alçakça sözlerin anlamı çok açıktır. Türkiye'deki gericiliğin okyanus ötesi efendileri insan haklarına uyulmamasından kaygı duymuyorlar. Onları kaygılandıran, «komünizmin saldırısıdır»! Bu sözcüğü siyaha beyaz

demeyi adet edinmiş olan Beyaz Saray'ın politik sözölüğünden aldık; normal insan diline çevirsek, bunun anlamı şu oluyor: Washington'u kaygılandırın, en temel politik özgürlükleri işi ve geleceği elinden alınan, mutluluğu ve hakları yokedilen Türkiye insanlarını, komşu Gürcistan ve Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetlerindeki, komşu Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'ndeki yeni hayatın örneğine hergün daha fazla gözlerini çevirmeleridir. Onlar orada (tıpkı tüm sosyalizm dünyasında olduğu gibi) işsiz, evsiz, tıbbi yardım görmediği için ölmek zorunda kalan insanların bulunmadığını görüyorlar. Orada anneler babalar, çocuklarına çok az da olsa bir eğitim olanağı sağlayabilmek için bir lokma ekmeklerinden de fedakarlık etmek zorunda kalmıyorlar. Orada okullar herkese açık. Barış savaşçıları zindanlara atılmıyor, insanlar hükümete dilekçe verdiler diye mahkemeye verilmiyor. Sosyalist ülkelerin emekçileri hiçbir hakkı tanınmayan bir «Gastarbeiter» (göçmen işçi) olmak nedir, yabancı bir ülkede parya olmak nedir, bilmiyorlar. Sosyalizm dünyasında emeğin insanları, kendi hayatlarının gerçek efendileridir.

Benim yurttaşlarımın çoğunluğu için Vladimir İliç Lenin'in yapıtlarını okuma olanağı kapalıdır. O, daha Sovyet erkinin ilk ortaya çıktığı günlerde belirtmişti ki, bu erk emekçilere «en iyi demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, yaklaşık da olsa, hiçbir zaman verilmemiş olan demokratik hakları kullanmanın böylesine pratik bir olanağını» vermiştir. (1) Bütün dünyadaki emekçiler, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin örneğinde gördüler ki, kişinin özgürlüğü, gerek tek tek insanların, gerekse halkların haklarının gerçekleşmesi her şeyden önce baskı ve sömürünün tüm biçimlerinin ortadan kaldırılmasına bağlıdır.

Halkların ulusal ve sosyal kurtuluşu, toplumsal yaşamda sosyalist dönüşümler hareketine Washington'un sözcüleri «komünizmin saldırısı» diyorlar. Vietnam'ın bombalanması, Şili'de faşist darbe, Grenada'nın haydutça istilası, hep bu «saldırıyı» bastırmak içindi. Ve bugün de yine aynı amaca hizmet ediyorlar. Nikaragua'yı Somoza eşkiyalarının, Afganistan'ı karşı devrimci cellatların, El Salvador ve Guatemala'yı «goril çetelerinin» elleriyle boğma çabaları. ABD'nin Bileşmiş Milletler temsilcisi — J. Kirkpatrick boşuna açıkça belirtmiyor, Reagan yönetimi ile Pinochet diktatör rejiminin «Marksist yayılmacılara karşı savaşta uyum içinde» olduklarını. İşte bu nedenle ABD, İsrail ve Güney Afrika'ya silah ve para veriyor; İsrail saldırganlarını Filistinlilere ve Lübnanlılara karşı kanlı hesaplaşma eylemlerinden ötürü, Güney Afrika ırkçılarını yerli halkı şiddet ve yüzkıartıcı apartayd sistemi ile sömgürgeci kölelik boyunduruğu altında tuttukları için lanetleyecek yerde, onların haydutça politikalarına ortak oluyor. Dünyanın dört bir yanındaki gerici diktatörlüklere destek olmakla ABD emperyalizmi insan özgürlüklerinin ve ulusal

(1) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 37, s. 499. (Rusça).

bağımsızlığın düşmanı olarak ortaya çıkıyor. Washington, özgürlük yanlısı halklara ve ülkelere karşı terörizmi devlet politikası haline getirmiştir.

Uluslararası kamuoyu kapitalist dünyadaki insan haklarının çiğnenişini, emperyalist gericiğin tüm haydutluklarını kesinlikle lanetliyor. Burjuva politikacıları bu haklı protestoyu, sözümona sosyalist ülkelerde insan haklarının çiğnendiği yalanıyla, insan hakları için «kaygı» duydukları ikiye bölmeyle ile yatıştırmaya çalışıyorlar. Bu ise gerçekte sosyalist ülkelerin içişlerine karışmaktan başka bir şey değildir.

Çünkü devletlerarası ilişkilerin teori ve pratiğinde temel ilke, insan haklarının her şeyden önce ülkenin ulusal hukukunun bir sorunu olduğu ve ülke içi önlemlerle güvence altına alınacağıdır. Bu ilke Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın Sonuç Belgesi'nde de yer almış, burada, belgeyi imzalayan ülkelerin «karşılıklı olarak birbirlerinin politik, toplumsal, ekonomik ve kültürel sistemini kendisi özgürce seçme ve geliştirme hakkına, kendi yasalarını ve yönetim kurallarını belirleme hakkına saygı gösterecekleri» belirtilmiştir. (2)

Emperyalist politikacılar (her şeyden önce başı çeken Washington temsilcileri), ABD'nin ve onun bağışıklığının insan hakları sorununa yaklaşımları sözü geçen belgelerle kesin bir çelişki içinde olduğu, uluslararası ilişkilerin tüm dünyaca kabul edilen normlarını çiğnediği için bu ilkeleri gizlemeye ya da anlamını değiştirmeye çalışıyorlar. Washington'un «haçlı şövalyeleri» sözümona insan hakları «kaygısı» arkasında saklanarak, değişik toplumsal düzenlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşamasını sabote etmek, sosyalizmi ve tüm ilerici güçleri zayıflatmak, tüm dünyaya kendi emperyalist hak ve özgürlük anlayışlarını dayatmak amacını güdüyorlar. R. Reagan geçen yaz «köleleştirilmiş ülkeler haftası» adı altında açtığı bir kampanya komedisi sırasında, kabara kabara ABD'nin, «vatandaşlarının insan haklarını elinden alan bütün zorbaları, bunlar ister sağ ister sol türden diktatörlükler olsun mahkum etmesi gerektiği ve edeceğini» ilân etti. Görünen o ki, emperyalist mantıkta faşist ve askersel diktatörlüklerin boyunduruğu altında inleyen Şili, Paraguay ya da Türkiye halkları bunlardan sayılmıyor da, Sovyet Ordusunun faşizmin elinden kurtardığı ve kendi ülkelerinde sosyalist bir toplum kuran Doğu Avrupa halkları bunlardan sayılıyor. Sanırım kimse, Reagan türü burjuva politikacılarını bu söylediklerine ne ölçüde kendilerinin inandıklarını saptayabileceğini iddia edemez. Bunların en ufak bir vicdan azabı duymadan yalan söyleme yetenekleri herkeşçe biliniyor. Ama bunların «özgürlük», «demokrasi» ve «insan hakları» sözcüklerinden ne anladıkları üzerinde durmakta yine de yarar var.

(2) Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa. Schlußakte. Prag, s. 3.

Komünistlerin insan hakları konusundaki sınıfsal konumları, tekeli kapitalin bu en gerici çevrelerinin sınıfsal konumundan kökünden farklıdır. Sömürücü bir azınlığın emekçi çoğunluk üzerinde baskıcı egemenliği demek olan burjuva demokrasisi, her şeyden önce burjuvazinin temel hakkını, özel mülkiyet, kapitalin kâr getirmesi hakkını, insanın insanı sömürmesi özgürlüğünü güvence altına alır. Halkın egemenliğinin bir biçimi olan sosyalist demokrasinin idealleri ve değerle ise özünde burjuva toplumunun idealleriyle çakışmaz, temelde bundan ayrılır. Bu fark nicel fark, yani aynı hak ve özgürlüklerin yalnızca «daha fazlası» demek değildir. Bu fark niteldir. Sosyalist ülkelerin anayasalarında dile getirilen bu hak ve özgürlükler (hatta bazen burjuva anayasalarındakinin benzeri kelimelerle ifade edilseler de) tümüyle başka bir sınıfsal içerik taşırlar. Sosyalizm, demokrasiyi hem genişletir hem de onu derinleştirir, her şeyden önce toplumsal yaşamın en önemli alanına, üretim ilişkileri alanına demokrasi getirir ve onu güvence altına alır. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin kaldırılması, emeğin insanlarını eşit kılar ve onları sömürden kurtarır.

Sosyalist ülkeler hiçbir zaman demokratik norm ve yöntemleri kurumlaştırmada yapılabilecek olanın tümünün artık yapılmış olduğunu ileri sürmüyorlar. Sosyalizmde de bütün toplumun yararı için vatandaşa konan belli sınırlar vardır. Ama şurası bir gerçektir ki, sosyalist demokrasi, buradaki kişisel ve toplumsal hak ve görevler arasındaki ilişkiler sürekli bir gelişme ve emekçi yığınların çıkarları sürekli büyüme içindedir. Bu nedenle, sosyalist demokrasi emekçi halkın özgürlük ve haklarını güvence altına almasıyla burjuva demokrasisine «yaklaşmıyor» tersine bu gerçekleştiği ölçüde sömürücü toplumdaki uzaklaşıyor. Yıkıcı faaliyet, savaş propagandası, antisosyalist yayınları ve pornografi yayınlarını yayma özgürlüğü ve benzerleri insan hakları değildir. Tersine, sosyalist ülkelerin kendilerini ve yurttaşlarını emperyalist saldırılara, ideolojik yıkıcı faaliyetlere yeni topluma ters burjuva ahlaki değerleriyle sosyal yaşamlarının zehirlenmesine karşı savunmaları en doğal haklarıdır.

İşte burjuva propagandasının insan haklarına aykırı gibi göstermeye çalıştığı şey, emekçilerin en temel haklarını koruyan sosyalist devletin aldığı önlemlerdir. Bu kadar da değil, insan hakları ve özgürlüklerine verdikleri farklı sınıfsal içerikten hareket eden gerici burjuva politikacıları için sosyalist toplumda üretim araçları üzerinde özel mülkiyet hakkının olmaması, «para yapma özgürlüğünün», «politik erki satın alma özgürlüğünün» ve benzerlerinin olmaması da «baskı ve şiddet» demektir. ABD emperyalistleri Grenada'yı istila etmelerini de işte bu mantıkla bir «kurtarma hareketi» diye adlandırıyorlar. Yine aynı kapitalist «özgürlükleri» korumak için, egemen emperyalist çevreler Türkiye'de insan haklarının ayaklar altına alınışını-değişik ölçülerde de alsın görmemezlikten geliyorlar. Kuşkusuz, şu ya da bu kapitalist ülkenin, diktatörlüğün

canavarlıklarıyla arasına sınırlı biçimlerde de olsa mesafe koymaya çalışması da önemsiz değildir. Ama bu, özünde ilerici güçlerin direniş eylemlerinin bir sonucu, Türkiye halkıyla ve onun insanlık dışı diktatörlüğe karşı savaşıyla uluslararası dayanışmanın bir başarısıdır.

Burjuva demokrasisinin sınıfsal, sınırlı karakterinin bilincinde olarak, komünistler, bunun kapitalin hüküm sürdüğü dünyada emekçiler için taşıdığı önemi reddetmiyorlar. Bunlar, bugün kapitalist ülkelerde bulunan demokratik kurumlarda, uzun yıllar süren azimli bir savaşımın sonuçlarıdır. Bunların yükselmesine Rusya'da sosyalist devrimin zaferi gibi, SSCB'nin faşizmin ezilmesine yaptığı belirleyici katkı gibi, sosyalist dünya sisteminin kurulması ve sömğürecilik sisteminin çökmesi gibi uluslararası faktörler de katkıda bulundu. Tüm bunlar, emekçilere, egemen sınıfın direncini kırmak ve ulusal yasalar arasına bir sıra, hem politik hem de sosyal, ekonomik hak ve özgürlüklerin konmasını sağlamakta da yardımcı oldu. Ama bu kazanılmış hak ve özgürlüklerin en yüksek düzeyi bile kapitalist erkin doğasını değiştirmez. Bu yüzden, burjuvazinin biçimsel olarak ilan ettiği hakların somut bir içerikle doldurulması ve demokratik kurumların yığınların çıkarına kullanılması, yalnızca başta işçi sınıfı olmak üzere geniş bir demokratik hareketin vereceği uğraşa bağlıdır.

Bugün, geleneksel burjuva demokrasilerinde bile emekçilerin zaten sınırlı haklarının, «insan hakları» laflarıyla kaldırılan toz duman arasında nasıl daha da kısıtlandığına tanık oluyoruz. Bunun pek çok örnekleri var: Batı Almanya'da anayasaya aykırı olarak binlerce ilericiye konan «Berufsverbot»-Meslek yasakları; Britanya'nın madencilerine ya da Greenham Common askersel üssü yakınındaki Barış Kampı'ndaki kadınlara karşı polis saldırıları; Batı Almanya ve İtalya'da roketlere karşı gösteri yürüyüşlerine katılanların takip edilmesi; Kuzey İrlanda'da toplumsal protesto hareketine karşı uygulanan ağır baskılar; Hollanda'da boş evleri işgal eden evsizlerin tutuklanması ve daha niceleri.

Kapitalist dünyanın önderi Amerikan emperyalizmi, insan hak ve özgürlüklerini çiğnemekte de önde gidiyor. Politik propaganda uzmanları ABD'nin «Batının büyük demokrasisi» olduğu tablosunu yaymak için az çaba sarfetmiyorlar. Ama bu tablonun pembe renkleri, kapitalin egemenliğini korumak için sürdürülen dizginsiz ırkçılığı, emekçilere karşı uygulanan şiddet ve zorbalığı örtemiyor. İnsan hakları savaşçısı Poltiere olayı, tüm dünyanın gözlerini yeniden ABD'deki politik nedenlerle takip edilenlerin yazgısına çevirdi. Poltiere uydurma bir cinayet suçlamasıyla işlemediği bir suçtan ötürü 8 yıldan beri hapsedir. Gerçekte onu ABD'deki kızılderililer hareketinin önderi olduğu için ve kıtanın eski yerlilerine karşı Washington'un uyguladığı soykırıma karşı savaşıma aktif katıldığı için demir parmaklıklar arkasına attılar.

Bilgisayar tekniği ile rejimden hoşnut olmayan yurttaşların ve egemen

güçlerce güvenilmez kabul edilen kişilerin politik takibi ve tesbitinin çok geniş boyutlar alması sonucunda, pek çok ABD yurttaşının sürekli takip edilme tehdidi altında yaşadığını artık herkes biliyor. FBI, CIA ve diğer servis ve dairelerin, anayasa normlarını çiğneyerek kişisel ve toplumsal yaşama karışmaları dev boyutlara ulaştı. Örneğin Amerikan basının açıkladığına göre FBI'de 34 milyon insan hakkında dosya tutuluyor. Buna 78 milyon kartlık parmak izi kataloglarını ve her türden «bilgi bankalarını» da eklersek, bu baskı aygıtının pratikte ABD'nin tüm yetişkin nüfusunu kontrol altında tuttuğu ortaya çıkıyor. ABD basını, yöneticilerin «güvenilmez kişiler» için her biri 25 bin kişi alan toplama kampları kurdurmaya başladıklarını bildiriyor.

Diğer kapitalist ülkelerde olduğu gibi, ABD'de de milyonlarca insan yığınsal işsizlik sonucunda çalışma hakkından mahrumdur. Bunalımın yükünün halk yığınlarının omuzlarına, yıkılması, sendikal haklara karşı saldırılarla ve grevlerin baskı altına alınmasıyla atbaşı gidiyor.

Aralık 1984'de ilerici insanlar 36. kez uluslararası insan hakları gününü yaşadılar. Bu günleme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nca 1948'de İnsan Hakları Genel Bildirgesi'nin kabulü dolayısıyla tesbit edilmişti. Uluslararası hukukta temel norm ve ilkelerin toplam kompleksini saptayan bu ana belge, 1966'da iki uluslararası anlaşmanın hazırlanışına temel oldu: Ekonomik, sosyal ve kültürel hakları; medeni ve politik haklar. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeler her iki anlaşmanın da hazırlanışına önemli katkıda bulundular anlaşmaları pek çok kapitalist ülkeden önce imzaladılar. Bilindiği gibi insan hakları üzerine bu ve diğer anlaşmaların yerine getirilişi ile ilgili olarak sosyalist ülkeler Birleşmiş Milletlere düzenli rapor veriyorlar: Bu raporlar açık tartışmaya sunuluyor ve herkese açık oluyor. Buna karşılık ABD, bugüne dek bu anlaşmaları imzalamayı reddetti; aynı şekilde bunun benzeri, insan haklarını korumayı amaçlayan diğer 20 anlaşmayı da imzalamayı reddediyor.

Günümüzde en büyük kaygıyı insanların temel hakkının, yaşama hakkının artan bir tehdit altında olması yaratıyor; bu hak sağlanmadıkça tüm diğer haklar anlamını kaybeder. İşte bunun içindir ki, kişinin özgürlüğü sorunu bütün unsurlarıyla, barışın korunmasının zorunluluğundan, tarihsel sürecin yeniden yumuşama ve barış içinde yanyana yaşama raylarına oturtulmasından ayrılamaz. Burjuva propagandasının yaydığı «Sovyet askersel tehdidi» iftirası ve sosyalizmin insan haklarını çiğnediği yalanı birbirini tamamlıyor ve ABD ve NATO'nun savaşa hazırlanma politikasını haklı göstermeyi amaçlıyor.

Biz komünistler kesinlikle inanıyoruz ki, barışsever halkların ortak çabalarıyla militaristleri gemlemek, barışı savunmak ve yeryüzünde hayatı korumak mümkündür. Bu inanç, kardeş partilerin kongrelerinin ve yönetim organlarının kararlarında da yansıyor ve onların pratik faaliyetini

belirliyor. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Batı Avrupa'ya yeni Amerikan atom roketlerinin konmasıyla ilgili olarak yaptığı özel çağrısında tüm yurttaşları barışı koruma eylemlerine aktif katılmaya çağırırdı. «Bir atom savaşında yokolmak istemiyorsak, yaşama hakkımızı savunmak için tüm güçleri seferber etmeliyiz... Barış ancak onun için savaşarak korunur.»

Emekçilerin çıkarlarını en doğru ve en ardıcıl şekilde dile getiren komünistler, kişinin hak ve özgürlüklerinin de en kararlı savaşçılarıdır. Onların bu konumu, önlerinde duran tarihsel görevin, insanları hangi biçimde olursa olsun tüm baskı ve sömürden kurtarmak görevinin bir sonucudur. İşte bunun içindir ki, kapitalist dünyanın komünistleri emekçi halkın politik, ekonomik ve toplumsal kazanımlarının korunması ve genişletilmesini talep ediyor ve tekellerle burjuva devletin bu haklara el atmasının karşısına dikiliyorlar.

Bu, kardeş partilerin stratejileri için büyük ölçüde belirleyicidir. Örneğin, Güney Amerika komünist partileri Temmuz 1984'de Buenos Aires'de yaptıkları danışma toplantısında, insan hakları için, gerçek özgürlükler ve politik yaşamı demokratikleştirmek için savaşımın temel görev olduğunu belirttiler... Partimiz 5. Kongresinde halkı Amerikan emperyalizmine ve onun kuklası diktatörlük reimine karşı ulusal çapta direnişe hazırlanmaya çağırdı. «Yitirdiğimiz demokratik, ekonomik haklarımızı ancak direnerek geri alabiliriz» dedi.

Türkiye komünistleri illegalliğin ağır koşullarında çalışmak zorundalar. Halkımızın, birçok kapitalist ülkede varolan en temel özgürlükleri, düşünce özgürlüğü, söz özgürlüğü, basın özgürlüğü, kişinin dokunulmazlığı gibi en temel insan hakları da elinden alınmıştır. Biz bu özgürlükler için savaşımın başarısının her şeyden önce tüm demokratik ve yurtsever güçlerin birliğine bağlı olduğuna inanıyoruz. Günümüzde, ülkemizde barıştan ve demokrasiden yana geniş bir muhalefeti yaratılması için koşullar vardır, halk böylesi bir muhalefeti desteklemeye hazırdır. Halkın en geniş kesimlerini birleştirmek amacıyla Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi 2. Plenumu, solun eylem birliğini güçlendirmek ve genişletmek için tüm gücüyle çalışmaya ve aynı zamanda diktatörlük karşıtı tüm çevrelerle ulusal demokratik bir temel üzerinde diyalog olanakları aramaya karar verdi.

Türkiye'de demokrasiyi kurmada öncü rol, emekçilerin diktatörlük rejimine karşı direncinin itici gücü olan işçi sınıfındadır. Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi, işçilere şöyle seslendi: «Halkımızın kurtuluşu için savaşımda ana görev size düşüyor. Sömürü ve baskıya karşı yıllardır verdiğiniz savaşımınızda kazandığınız deneyler bugün silahınızdır.» Bugün Türkiye komünistlerinin önünde duran temel bir görev işçileri kendi hakları ve çıkarları için eylemlere sokmaktır, bunların diğer emekçi katman-

ların eylemleriyle kaynaşmasını sağlamaktır, çünkü örneğin Türkiye aydınlarının temsilcilerinin dilekçesinde yer alan istemler, ancak işçi sınıfı ile elele gerçekleştirilebilirler.

Görüşümüzce bu sonucun ülkemiz sınırlarından da öteye önemi vardır. Sınırlı burjuva demokratik hakların bile bugünkü rejimin kurbanı olduğu Türkiye örneği, erkteki tüm otoriter eğilimlere, neo-faşizme ve ırkçılığa karşı, ilerici görüşlü insanların koğuşturulmasına karşı savaşımın, kazanılmış demokratik hakların genişletilmesi için, bu hakların emekçiler yararına yaşama geçirilmesi için savaşımın yakıcı zorunluğunu ortaya koyuyor. Elbette bunun koşulları çeşitli kapitalist ülkelerde farklıdır, ama deneyim gösteriyor ki, başarı, halkın en geniş demokratik kesimlerinin işçi sınıfı çevresinde birleştirilebilmesine bağlıdır.

Antikomünizm ile sosyalist ülkelere iftiraların hep elele gittiğine tanık oluyoruz. Burjuva propagandasının insan haklarını «koruma» bahanesi altında reel sosyalizme kara çalmaya ve dikkatleri kapitalist dünyanın durumundan uzaklaştırmaya çalıştığını görmemek olanaksızdır. Bu yıkıcı kampanyaların sınıfsal özü, ABD emperyalizminin sosyalist ülkelere karşı açtığı «haçlı seferi»nde iyice açığa çıkıyor. İşte bunun için biz, sosyalist ülkelerde insan hakları «çiğneniyor» türünden emperyalist iftiraların her yerde karşısına dikilmenin, komünistlerin görevi olduğuna inanıyoruz.

Türkiye'de ABD emperyalizmi ve işbirlikçi oligarşi, muhalefet arasında da antikomünist iftiraları körüklemeye ve bununla bu güçleri birlik yolundan uzaklaştırmaya büyük çaba harcıyor. Bu kışkırtmalara ödün vermek, yalnızca bugünkü terör rejiminin korunmasına ve kurtarılmasına yardım eder. Gericiliğin bu antikomünist kampanyalarına karşı çıkmakla biz, bir yandan bugünkü rejimin manevralarının içyüzü olan demokrasi sahtekarlığını emekçi halka teşhir etmeye, öte yandan komünist partisinin önerdiği alternatifi yığınlara anlatarak onları kazanmaya çalışıyoruz. Bunu emekçilerin politik hakları ve ekonomik çıkarları için somut eylemler içinde yapıyoruz. Partimiz Türkiye'deki durumun kritik bir noktaya yaklaşmakta olduğu görüşündedir. Bir yandan barış ve demokrasi güçlerinin olanakları, öteyandan da rejimin yükselttiği terör dalgası sonucu tehlikeler yanyana yükseliyor. Türkiye Komünist Partisi MK'nin 3. Plenumunun belirttiği gibi, halk yığınlarının eylemlerinin yükselmesi ile ve buna paralel olarak diktatörlük karşıtı tüm güçlerin Özal hükümetine karşı kararlı faaliyetleri ile bugünkü rejime ağır bir darbe vurulabilir.

Komünistler insan hakları savaşımının en ön sıralarında azimle yürüyorlar. Sermaye dünyasında gericiliğin darbeleri ve başlılarıyla ilk göğüs göğüse gelenler oluyor. Zaman zaman ağır kayıplara da uğruyorlar, ama komünistlerin özgürlük ve adalet için uğraşlarını kimse yokedemeyecektir. Çünkü bu uğraş gücünü, insanların sömürden kurtulduğu ve böylece tüm demokratik haklarını kullanmakta özgür olduğu utkan sosyalizmin ülkelerinin örneğinden alıyor.

Çetin yıllar

Bruno Furch

Avusturya Komünist Partisi'nden «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisi Yazı Konseyi üyesi

Birkaç ay sonra dünya halkları Nanizme karşı utkunun 40. yıldönümünü kutlayacak. Bu yıldönümü yaklaştıkça, bugün olup bitenleri daha iyi kavramak ve aynı yanlışları yinelememek için bize çoğu kez yardımcı olan anılarımız geçmişin derslerini tazeliyor. Bu beni 1930'larda ve 1940'larda Avrupa'daki nazi vebasına karşı savaşım yıllarına, o zamanlar öğrendiklerime ve yaşadıklarımaya geri dönmeye zorluyor.

ÖZGÜRLÜK GÖNÜLLÜLERİ

1934 Şubatında nazilerin ve kilise başlarının tümüyle erki ele geçirmelerini önlemek için yaklaşık 10 bin Avusturyalı işçinin, komünist ve sosyal demokratın silaha sarıldıkları o dramatik günler ⁽¹⁾ benim yaşamımda bir dönüm noktasıdır. Birçok sosyalist gibi, ben de Komünist Partisi'ne girmiştim. Dört hafta sonra «korkunç ihanet» ve başarısız bir ayaklanmaya katılmak gerekmesiyle ilk kez tutuklandım. Daha sonra da birçok kez polis tarafından gözaltına alındım, fakat her seferinde hapis sürem oldukça kısa oldu, çünkü sorgulamada yeterli kanıt bulamıyorlardı.

Hitler orduları 1938 Martında Avusturya'ya girdikleri zaman ⁽²⁾ kayıkla dağları aşarak İsviçre'ye geçtim, oradan da Paris'e giderek faşizme karşı silahlı savaşa İspanya'da devam etmek için gönüllü olarak Uluslararası Tugay'a katıldım.

1936–1939 arasında İspanya Cumhuriyetçi Ordusu'nda 2 bin Avusturyalı savaştı. Yaklaşık 700 komünist, sosyalist, politik olarak örgütlü olmayan antifaşist geri dönmediler. Tümü, Franko'ya ve onun faşist destekçilerine karşı savaşın bir dünya savaşını önleyeceğine ve Avusturya'nın nazi boyunduruğundan kurtarılmasına yardımcı olacağına inandıkları için kendi iradeleriyle ölümü göze aldı. Bizi esinlendiren, İspanyol halkına duyduğumuz yakınlık ve gönüllülerin ikinci yurdu olan İspanya Cumhuriyeti'ne bağlılığımızdı. Burada biz özgürlük havasını derinden solumuş,

(1) Bu antifaşist ayaklanma hakkında daha fazla bilgi için bak: «Onlar faşizmin yolunu kestiler» BSS, №. 2, 1984.

(2) 11 Mart 1938 gecesi Alman orduları Avusturya'ya girerek onun bağımsızlığına son verdiler, Almanya'ya ilhak ettiler. Bu, ülkeyi, bir Alman eyaleti haline getirdi.

bunun üzerine titriyorduk. O günlerde duyduğum coşkuyu ben, ne daha önce, ne de daha sonra yaşamışım.

Avusturyalı komünistler, İspanya'da kendi parti örgütlerini kurdular. İlginç bir ayrıntı: Avusturya Komünist Partisi üyeleri olmamıza karşın, biz aynı zamanda İspanya Komünist Partisi'nin de üyesiydik. Her ordu birliğinde parti gruplarımız vardı. Bunlar parti toplantılarını planlar ve duvar gazeteleri çıkartırlardı. Çatışmalar arasındaki kısa soluklamalarda, siperlerde, «politik saatler» düzenlenirdi. O zaman cephedeki askersel durum hakkında raporlar okunur, İspanya'nın iç ve dış politikası ve dünya olayları üzerine tartışılırdı. Cepheden uzak olduğumuz zaman halkla yakın ilişkiler kurar, tarlalarda köylülere yardım ederdik. Bu da bir parti çalışması ve askeri önderlik faaliyetiydi. Fakat dikkatimizin büyük bir bölümü, cepheye yönelmişti.

Ben 1938 yazındaki ünlü Ebro savaşına ⁽³⁾ katıldım ve Barcelona'nın düşmesinden sonra Cumhuriyet hükümeti tugayı 1938 Eylülünde cepheden geri çağırdığı halde hâlâ İspanya'da kalan Uluslararası Tugay üyeleriyle birlikte ikinci yarma harekâtına katıldım. Ancak birçok nedendir ki, gelişmelerin seyri Cumhuriyetten yana olmamıştır. Sayıca bizden çok fazla olan düşmana karşı savaşarak, Fransa sınırına kadar geri çekildik ve 9 Şubat 1939'da sınırı geçtik. Bu benim için ve birçok Avusturyalı için önce Uluslararası Tugay üyeleri için hazırlanan Fransız kamplarında, sonra da Dachau ve Flossenbürg'deki nazi toplama kamplarındaki uzun ve ezgi dolu bir tutukluluk süresinin başlangıcı oldu. Bu tutukluluk, 1 Mayıs 1945'deki kurtuluş gününe dek sürmüştür.

UZLAŞMACI POLITIKANIN ETKİLERİ

İspanya Cumhuriyeti'nin yenilgisinden sonra Fransa'ya gelen Uluslararası Tugay üyeleri, kara ünlü Münih uzlaşmasının bir işbirlikçisi olan sözde İspanya'nın içişlerine karışmama politikası, yani gerçekte Franko'yu ve onun Alman ve İtalyan destekçilerine yarayan bir politika izleyen Eduard Daladier'in hükümeti tarafından gözaltına alındılar.

Fransız kamplarında (St. Cyprien, Gurs ve Le Vernet) enterne sırasında zorla çalıştırma yoktu. Bu nedenle bir dizi politik ve kültürel faaliyette bulunabiliyorduk. İlk haftalarda komünistlerin İspanya'daki çalışmalarını değerlendirdik. Kavga arkadaşları, herkesin savaş alanlarında davranışlarını objektif olarak değerlendirdiler. Bu çok yararlı oldu. Çoğunluk komünist onura layık olduğunu kanıtladı. Kimileri için ise bu, ki bunlar çok azdı, partiden geçici ya da kesin kopma anlamına geldi.

(3) Ebro savaşında (Temmuz 1938'de oldu ve İspanya iç savaşının önemli bir dönüm noktasıdır) Cumhuriyet Ordusu nehri geçerek düşman cephesini bozguna uğratmıştı.

Sonra barakalarda parti örgütleri kuduk. Her ulusal topluluk (kamplarda evlerine dönemeyen birçok ulustan insan vardı) kendi parti yapısını oluşturdu, fakat bunların tümü, tek bir uluslararası liderliğin yönetimindeydi.

Gurs'de biz Avusturyalılar, birçok dalın okutulduğu bir «yüksek halk okulu» kurduk. Burada matematik, fizik, tarih, coğrafya, İspanyolca, Fransızca, Rusça, ekonomi politik, diyalektik ve tarihsel materyalizm ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarihi okutuluyordu. Gözaltındakiler, bir koro ve bir mandolin orkestrası oluşturdular. Ayrıca alüminyumdan çeşitli aletler, İspanya'da savaşmış olan Sovyet avcı uçaklarının modellerini yapan zanaatçılarımız vardı. Ben linol oymalar yaptım. Yoldaşlarım küçük bir matbaa yaptılar. Yayın çıkartmaya ve bunları Fransa, İngiltere, ABD ve öteki ülkelerdeki dayanışma örgütlerine göndermeye başladık.

Eylül 1939'de İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra, kamp düzeni farkedilir ölçüde katılaştı. Fransız yetkilileri gözaltına alınanları Yabancılar Lejyonu'na ya da çalışma gruplarına katılmaya zorluyorlardı. Buna karşı çıktık. Bu, ayaklanmalara yol açtı, bizi etkilemek için zor kullanmaya başladılar. Fransa'nın teslim olmasından sonra, tutukluların durumu daha da kötüleşti. Sonunda 1941 Nisanında işbirlikçi Vichy hükümeti Uluslararası Tugay'ın Alman ve Avusturyalı üyelerini nazilere teslim etti.

Fakat bundan önce partiden bize direktif geldi. Bu direktifte esas olarak şöyle deniyordu: «Bundan sonra kendinizi örgütlü bir parti faaliyetinin mümkün olmayacağı, Avusturya Komünist Partisi üyelerinin kendi başlarına kaldıkları bir durumda bulabilirsiniz. Eğer böyle bir şey olursa, her komünist, nerede olursa olsun, partiyi temsil etmekle ve bilincinin ve inançlarının gereklerine göre davranmakla yükümlüdür».

Kara ünlü politik Dachau toplama kampına 1 Mayıs 1941 günü işte bu moral ve politik direktifle ulaştık. Dört hafta boyunca Uluslararası Tugay'ın üyeleri «karantina»da kaldılar. Öteki tutuklulardan tel örgülerle ayrılmış olan tutukevlerinde kaldılar. Daha sonra kamp komutanı bizi sırayla dizdi ve Führer'in büyük bir lütfle bizi ömür boyu ağır çalışmaya mahkum ettiğini duyurdu. Durum ciddiydi, ama her birimiz cesareti umutta bulduk. O zamanlar bunun tüm yoldaşların hayatta kalmayacakları uzun acılı yıllar olacağı hakkında çok az şey biliyorduk.

KİMSE ANASINDAN KAHRAMAN OLARAK DOĞMAZ

Kimi zaman bana nazi toplama kamplarında nasıl hayatta kaldığımı soruyorlar. Bunlar çoğunlukla ölümden nasıl kurtulduğumu bilmek isteyen dostça sorulardır. Ama kimi zaman bunun kötü niyetle yapıldığı da

oluyor. Yani eğer bugün hayatta isen, demek ki orada «herşey o kadar da kötü değildi» demek isteniyor. Bugüne dek neofaşist propaganda, toplama kamplarındakilerin durumunun «çok iyi» olduğunu, Auschwitz-deki fırınların «Ruslar ve Amerikalılar tarafından» savaştan sonra «Nasyonon Sosyalistleri karalamak» için yapıldığını öne sürüyor.

Nasıl hayatta kaldığımı düşündüğüm zaman, ilk ve en basit açıklama olarak aklıma şu geliyor: «Büyük şansım varmış.» Gerçekten de ben dağa üstü bir caserati nedeniyle kendisine dokunulmayan kahramanlardan değilim. Elbette, orada kişinin fizik ve kafa yapısı önemli bir rol oynuyordu. Neyse ki ben, idmanlı bir atlettim, Bunun sonucu olarak hem fiziksel gerginliğe, hem de kamp tayınlarına dayanabildim. Sağlıklı bir moral ve politik formasyon da önemli bir etmendir. Ama eğer SS'ler benim kampta illegal faaliyetlere katıldığımı öğrenselerdi, ya da tifoya yakalansaydım, ne sağlık ne de irade gücü durumumun bambaşka sonuçlanmasını önleyemezdi.

Komünist tutuklular arasında yaldaşça dayanışmanın ve karşılıklı desteğin verdiği yüksek moral gücünün olağanüstü bir rolü oldu. Kamp yönetiminde ve hastanede yardımcı işlere atananlar (komünistler böylesi görevleri ele geçirmeye çalışırdı) ötekilere yardım edebilmek için ellerinden geleni yapardı. Örneğin, Flossenbürg kampı parti örgütü liderleri, 1944 ve 1945 kış aylarında illegal olarak tifo aşısı yapılmasını sağladı. Bu, ben de içinde, birçok kişinin günde 100–120 can alan bu salgın hastalığa tutulmasını önlemiştir.

Şimdi başlıca direnç etmeni olarak savaşımımın moral ve politik yanı üzerinde durmak istiyorum. Çünkü birçok insan da kampta yalnızca barbarca koşullara direnme cesaretini yitirdikleri için ya da insancıl özelliklerini yitirip canavarlığı destekledikleri için öldüler. Tutuklu arkadaşlarına acımasız ve sert uygulamalar yapılmasını sağlayarak hayatta kalabileceklerini sandılar.

Kimi zaman komünistlerin «özel bir kumaştan» dokunmuş olduklarını duyarsınız. Gerçekten de bu böyle olmalı, ama kimi zaman bunu olağanüstü zor durumlarda kanıtlamak çok zordur.

Benim tanıdığım insanların çoğu, İspanya iç savaşındaki çetin koşulların yiğit savaşçıları, subayları ve politik önderleriydi. Yanlarındakilere güç ve inanç aşıladılar. Ama bazıları Gestapo'nun işkencelerinde çözüldü. Hatta kimileri ihanet ettiler, ajan oldular. Ama bunlar da acıklı sonuçtan kurtulamadılar.

Öte yandan öylelerini hatırlıyorum ki, İspanya'da yiğit savaşçılar sayılmazlardı ve onlara «askeri yeteneklere» sahip olmadıkları için sorumlu görevler verilmemişti. Ama düşmanın eline düştükten sonra, büyük cesaret örnekleri verdiler. Bu direnç, iyi sonuç verdi. Çünkü SS ve Gestapo

sadistleri kimi zaman tutukluların kimilerine seçmeci yaklaşırlardı. Korkaklara, yalnızca zevk için ölene dek işkence yaparlardı. Cesaret ve direnç, cellatları kimi zaman işkencenin fayda etmeyeceği düşüncesine sürükler, kimi zaman ise bu gibilerine üçüncü dereceden «kısa uygulama» yapıldı, yani «kaçarken vuruldu» «ani bir kalp sektesinden gitti» denirdi ya da «onları rahat bırakırlardı» Gestapo tarafından bir başka toplama kampına gönderilirdi. Özellikle iki grup tutuklu büyük bir moral irade, direnç ruhu ve dayanıklılık gösterdiler: Komünistler (onların çok azı cesaretlerini, insanlıklarını ya da umutlarını yitirdiler) ve hristiyanlar, ki onlar da inançlarına dayanıyorlardı. Bunu anımsarken saygı duyuyorum ve bu direnişin anısı önünde eğiliyorum. Kampta komünistler ile hristiyanlar arasında karşılıklı saygı egemendi. Komünistlere gelince. Onların dirençli ve politik inançlarının öylesine sarsılmaz olduğunu söyleyebilirim ki, nazi köpeklerinin Sovyetler Birliği'nin içlerine daldıkları karanlık aylarda bile onlar sonul utkudan ve adaletle inançlarından bir an bile kuşku duymadılar. Bize hayatta kalmaya bu da yardım etti.

Aynı zamanda iyi yürekli, «politikadan uzak» ve karşı karşıya kaldıkları hunharlığa dayanamayan ve nazilerin yenilebileceğine inanamayan insanları da anımsıyorum. Onları hiçbir şey, ne cesaret verme ne de moral destek, psikolojik çöküntüden kurtaramadı, umut veremedi. Bunların sonu çabuk geldi.

Bütün bunlardan hangi sonuçlar çıkartılabilir? Burada kesin bir kalıp yok. Elbette ki en önemli olan, kaya gibi yüreklileri anımsamaktır. Ama kimi zaman en küçük bir olay, yanlış adım ya da şanssızlık iyi haddelenmiş bir çeliği erimiş muma döndürebilirdi.

İhanetleri haklı göstermeden, bütün sorumluluğumla, kimsenin ana-sından kahraman olarak doğmadığını söylemek istiyorum. Her kim ki her türlü sınava verebileceğini söylüyorsa, ya palavracıdır, ya düşmanın nelere baş vurabileceğini bilmeyen bir saftır. Hitler'den bu yana düşmanın, emperyalist kasapların yeni, daha sinsi ve acımasız işkence ve sorgulama yöntemleri geliştirdiklerini, tıpta, psikolojide, elektronikte vb. deki gelişmeleri de uygulamaya koyduklarını düşünmek gerekir. Bu nedenle bir devrimciye, bir komüniste verilecek nasihat, kendisini hem fizik, hem de moral bakımdan düşmanla tek başına baş etmeye hazır-lamasıdır.

«KIZIL İSPANYACILAR»

İspanya iç savaşının yaklaşık 300 Avusturyalı «gazısı»nin faaliyetleri, Dachau'daki yaşamının birçok yanına damgasını vurmuştur. Bu boş bir söz ya da kendine övgü değil, savaş alanında döğölmüş yoldaşlığın kaya gibi ruhundan kaynaklanıyor. Dachau üzerine yazan birçok bur-

juva yazarı da bunu doğruluyor. Onlar, «Kızıl İspanyacılar»ın, bize böyle diyorlardı, kampa gelmesiyle atmosferin değiştiğini yazmışlardır. Tutukluların direnme gücü artmış, Uluslararası Tuğay'ın üyelerinin örnek disiplini, büyük politik bilinci ve iyimserliği olumlu etkilerde bulunmuştu.

Komünistler, farklı ulusların temsil edildiği kendi politik merkezlerine sahiptiler. Aynı zamanda her ulustan komünistin kendi önderleri vardı. Benim görevim, Yugoslav, İtalyan ve İspanyol yoldaşlarla ilişkiyi sürdürmektir. İlk önce, onlardan hangisinin komünist olduğunu saptıyordum. Bu Yugoslavlar ve İspanyollar arasında kolay bir işti, çünkü onların kimileri İspanya'da savaşmıştı. Ama kampa 1943 güzünde getirilen İtalyanlar için bu kolay değildi. İtalyan Komünist Partisi üyelerini saptamak ve onlara kendi parti gruplarını kurmaya yardım etmek çok zordu, ama olanaksız değildi. Bunun sonucu olarak ben, sürekli bu yoldaşlarla ilişkiyedim ve onlara kamptaki politik çalışma olanakları üzerine, cephede ve dünyada olup bitenler hakkında bilgi verirdim.

Tuhaftır ama, biz askersel operasyonlar ve dünyadaki durum hakkında kamp dışında olanlardan daha çok şey biliyorduk. Etkin bir enformasyon sistemi kurmayı başarmıştık. Birçok radyo sağlamıştık ve Moskova, Londra ve Beromünster⁽⁴⁾ yayınlarını dinliyor, müttefiklerin önemli politik bildirilerini alıyorduk. Bu raporlar, kamptaki yaşamı aydınlatıyordu. Bu morale, cesaretin artmasına ve yaşamsal önem taşıyan iyimserliğin yükselmesine yardım ediyordu.

Biz komünistler yalnızca kendi hareketimizden yoldaşlara değil, sosyalistlere, öteki partilerin üyelerine de kanat germiştik.

Trieste'den Hristiyan Demokrat Parti üyesi Dr. Tanasco'yu, liberal mühendis Gandusio'yu, komünist Prof. Pisoni'yi ve ötekileri anımsıyorum. Kampa 1943'de getirilmişlerdi. Gelmelerinden bir süre sonra onları keşfettik ve hemen korumamız altına aldık. 70 yaşında olan ikisi hastaneye alındı ve ötekilere oldukça kolay olan işlerin verilmesi sağlandı. Yoldaşlar eczaneden ilaç SS deposundan yiyecek kaçırdılar. Bu destek ciddi bir ciğer iltihabı rahatsızlığı olan sosyal demokrat partiden, Dr. Puecher'in hayatını kurtarmıştı.

LENİN'İN YAPITLARI DACHAU'DA

Kimi zaman kampta inanılmaz şeyler de olurdu. Bizim yalnızca başta gelen uluslararası ve askersel konuları incelemekle kalmayan, aynı zamanda Marksizm-Leninizm'in temellerini de ele alan küçük politik eğitim gruplarımız vardı. 1944 ilkbaharında Lenin'in birçok yapıtı elimize geçti.

(4) Beromünster'e yerleştirilmiş bir İsviçre radyo istasyonu.

«Devlet ve Devrim», «Sol Komünizm Bir çocukluk Hastalığı» ve ötekiler. Bu kitaplar toplama kampına nasıl mı gelmişti?

1933'den beri içerde yatan Karl Frei'in yönetiminde bir grup Alman tutuklu tamir işçisi, Münih Gestapo merkezinde çalışıyordu. Tavan arasında, sandıkların içinde, işçiler, Hitler'in erke geldikten sonra yasakladığı yayınları bulmuşlardı. Yoldaşlar, Lenin'in yapıtlarının kapaklarını çıkartmışlar, kitapları ceketlerinin altına saklamışlar ve kampa getirmişlerdi. Bu, çok büyük bir rizikoydu. SS çeteleri kampa dışardan işten dönenlere habersiz arama yapardı.

Kampın çevresindeki elektrikli dikenli tellere karşın, gözetleme kulelerindeki makineli tüfeklere karşın, dizi dizi muhafızlara ve başka engellere ve barikatlara karşın, böylesi illegal operasyonlar hala yapılabilirdi. En büyük heyecanı yaratanların birisi de bu olmuştur.

1944 ilkbaharında katolik din adamlarına kampta yapılan işkenceleri, cinayetleri içeren bir yazı dışarı kaçırıldı. Hitler rejimini kesinlikle huzursuz eden bu bilgiler bir dizi halinde Londra ve Beromünster radyo programında yayınlandı. Bu sonuçta SS güvenlik servisinin ciddi bir sorgulamaya başvurmaya, hatta kamp yönetiminde değişiklikler yapılmasına neden oldu.

KAÇIŞ

Kampın ana binalarından kaçmak olanaksızdı. Elbette, zaman zaman buna yeltenenler oluyordu, ama tek bir başarılı olay hatırlamıyorum. Sonuç, her zaman korkunç oluyordu. Sabah ya da akşam sayımında bir kişi eksik oldu mu, tüm tutuklular (sayıları yaklaşık 10–15 bindi) kayıp olan kişi bulunup getirilinceye dek içtima alanında bekletilirdi.

Ele geçirilen tutuklu günlerce boynuna «geri geldim» levhası çivilenmiş olarak bir ibret tablosu gibi kampın kapısında herkesin görmesi için tutulurdu. Sonra, «bunker»e (kamp hapishanesi) atılırdı. Daha sonra da yeni cezalar tezgahlanırdı. Herkesin önünde içtima alanında kırbaçlanırdı ya da direkte bir saat tutulurdu, yani elleri arkadan bağlanmış olarak direkte sallandırılırdı.

Yine de 1944'de parti bize birçok komünistin nazi rejimine karşı aktif savaşa katılmasını sağlamak için kaçırılması görevini verdi. Bunun sonucu olarak, bir dizi başarılı kaçış olayı gerçekleştirildi. Ama kamptan değil, çok sayıda grubun çalıştığı, Dachau dışındaki çalışma yerlerinden. Örneğin İspanya iç savaşından omuzdaşımız ve yoldaşımız Sepp Plieseise 1943 Ağustosunda kaçtı. Sonra o Dachstein dağlarında ünlü bir gerilla birimini yönetti. Askersel polisin SS'in ve Gestapo'nun sayısız arama-dağıtma operasyonlarına karşın, bu gerilla grubu Avusturya'nın kurtuluşuna kadar

başarılı gerilla operasyonları yürütmüştür. 1944 sonlarında bir başka İspanya emektarı olan Leo Jansa, 1945 başlarında Avusturya Komünist Partisi'nin seçkin bir militanı olan Joseph Lauscher kaçtılar. Viyana'da illegalitede komünistleri kurtuluş savaşı için örgütlediler.

Anıya benzer bir makaleye Direniş Hareketindeki Avusturyalı komünistlerin sanayi işletmelerindeki, gerilla birliklerindeki, Yugoslavya'da Halk Kurtuluş Ordusun'daki tüm özverili illegal faaliyetlerini sığdırmak olanaksızdır. Örneğin Styria'daki gerillalar kahramanca çarpıştılar. Uluslararası Tugay'ın üyeleri olan Walter Wachs, Fritz Traenkler ve Leo Engelmann (sonra bir çatışma da öldürüldü) Sovyet savaş uçaklarından paraşütle inerek bu bölge'nin kurtarılmasında önemli bir rol oynamışlardır.

Birçok Avusturyalı komünistin, bu arada sayısız kadının adı, nazi ve-basına karşı uluslararası savaşımın kahramanlık destanları ile bağlıdır. Toplama kamplarında, cezalandırma merkezlerinde ve Gestapo'nun iş-kence odalarında 35 bin Avusturyalı antifaşist öldürüldü ya da iş-kenceyle katledildi. Sağ kalanlar 1945'deki utkuyu selamladılar. Faşizm ve savaş olmayan bir gelecek umuduyla yeni bir yaşama başladılar.

Seçimler bitti, savaşım sũrũyor

Simon W. Gerson ve Lee Dlugin

ABD Komũnist Partisi Merkez Komitesi Sekterliği ũyeleri

Ocak ayında Ronald Reagan Beyaz Saray'da ikinci dũrt yıllık dũne- mine başladı. Bu, Kasım 1984'deki başkanlık seçimlerinin sonucuydu. Ancak bu seçimlerin ȃnemi Başkanlık yetkisinin bir daha yenilenmesiyle sınırlı değildir. ABD komũnistleri seçimleri ũlkemiz tarihinde ȃnemli olay olarak gũrũyorlar. Partimizin Kasım 1983'de yapılan 23. Kongresi'nin temel belgesinde şu belirtiliyordu: «Her dũrt yılda bir yapılan başkanlık seçimleri tũm akımlar ve politik gũler için ciddi bir sınav oluyor.» Seçimler, gũndemdeki savaş ve barış, halkın ekonomik hakları için savaşım, sağcı gũlerin ırk ayrımlarına, antikomũnizm ve antisovyetizmine karşı savaşım konularında yetkililerin nasıl bir politika izleyeceğini, hangi tavrı gũstereceęini bũyũk ȃlũde belirliyor.

Demokratik Parti yȃnetiminin şahsında «muhaletet»in seçim kampan- yasını Reagan ekonomisinin temellerine ya da nũkleer çatışma politika- sında değinmeden boş sȃzlerle yũrũtmeye çalışmış olmasına karşın, biz tũm temel konularda olumlu sonuçlar almak için savaşımı geliştirme ve yığınları harekete geçirme sorunlarına işaret ettik.

TEMEL SONUÇLAR

ABD'ndeki seçimler neyi gũsterdi? Bunların başlıca sonucu nedir?

Başlıca sonuç, gerici politikalarını bir dȃnem daha sũrdũrmeye çalışan aşırı sağcı gũler, oyların ezici çoğunluğunu almayı başaramamışlardır. Gerçekte sağa doğru yeni bir kayma olmamıştır.

Ronald Reagan yeniden seçildi. Ancak halk gũlerinin savaşımı sonucu eski politikasını sũrdũrmek için Kongre'de çoğunluk sağlamayı başara- madı. Bu bakımdan Reagan'ın şimdiki «zaferi» dũrt yıl ȃncekinden kȃklũ bir şekilde ayrılıyor. Reagan 1980 yılında seçimleri kazandığı zaman Senato'da sayısal çoğunluğu sağlamış ve bȃylece Kongre'de kendisi için moral destek elde etmişti. Beyaz Saray'ın sahibi buna dayanarak, bũyũk tekeller için vergileri azaltan, geniş halk yığınları için sosyal yardımları ortadan kaldıran programlarını Kongre'den geirebildi. Silahsızlanma an- laşmalarını bozdu, gȃrũřmelerden katı ve trilyonlarca doları bulan silahlanma programına kongrenin onayını kazanabildi.

1984 seçimleri sonucu ȃnde gelen dũrt Cumhuriyetçi lider artık Sena-

to'da değil. Bunlar arasında aşırı sağa kayma gösterdiği için kaybeden Senato Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Charles Percy de bulunuyor. Cumhuriyetçiler toplam olarak 2 sandalye kaybettiler, ama Senato'da 47'ye 53'le çoğunluğu ellerinde bulunduruyorlar.

Reagancılar Temsilciler Meclisi'nde 1982 yılında kaybettikleri 26 sandalyeyi geri alamadılar. 1986 yılında yapılacak olan ara seçimlerde kaybedecekleri beklenen yerlerle denkleştirmek için ve kendi programlarını Kongre'den geçirmek için bu sandalyeleri kazanmaları gerekiyordu.

Bu aşırı sağcıların başarı kazanamaması, bir sağ kanat saldırısının bütünüyle gerçek olması nedeniyle çok önemlidir. Bu durum Dallas'da yapılan Cumhuriyetçilerin Ulusal Kongresi'nde açığa çıktı. Bir delege olayları «faşizmin kokusu» olarak tanımladı. Aşırı sağın toplantıda ve bu toplantı üzerine yaptığı açıklamalar onların uğursuz amaçlarını gösteriyordu. Aşırı sağın stratejisti Paul Weyrich şöyle diyordu: «Biz eski nesillerden farklıyız. Biz artık statükonun korunması ile ilgilenmiyoruz. Bu ülkede şimdiki güç yapısını bozmak istiyoruz.» Tutucular grubunun başka bir üyesi Howard Philips de şu tehditi savuruyordu: «Biz bölünmeyi örgütlüyoruz ve bize karşı olandan öç almaya yetenekli olduğumuzu göstereceğiz.»

ABD komünistleri şu konulara halkın dikkatini çekti ve uyarıda bulundu: «Cumhuriyetçilerin toplantısının kendisinden çok, orada oluşan ideolojik görüşler ve politik güçler önemlidir. Bu toplantıda güçlerin yeni bir yer alımı, yeni fikirler ortaya çıktı. Aşırı sağcılar üstün duruma geldiler...» Komünist Partisi, bu güçlerin büyük mali kaynaklara sahip olduklarını, Dallas Kongresi'nin ise bunları birleştirdiğini, bunların eylemlerini koordine ettiğini belirtti.

Ancak Amerikan halkı aşırı sağı izlemeyi reddetti. Genelde Amerikan Kongresi'nin bileşimi daha liberal oldu. AFL-CIO, bunun daha çok ılımlı Cumhuriyetçinin şimdi yasama organında daha büyük olanağa sahip duruma geldikleri şekilde yorumladı. Bu, daha 28 Kasım 1984'de Senato'nun yönetim organlarının seçimine yansıdı. Reagan politik çoğunluğu yitirdi. Bu, savaşın keskinleştiği, yığın hareketinin başkanı en önemli sorunlarda, her şeyden önce barışın korunması ve istihdamın sağlanması konularında yeni tutum almaya zorladığı koşullarda önemlidir.

Burjuva yığınsal iletişim araçları, Reagan'ın, politikasını sürdürebilmesi için yeniden yetki kazandığı görüşünü kamuoyuna dayatma çabalarından sonra seçimlerin gerçek sonuçlarıyla uğraşmaya başlamak zorunda kaldılar. Böylece, bir hafta sonra «New York Times», «CBS News», «Newsweek» ve «Time» dergileri, «Reagan Politik Yönetimi Kazanmadı», «Temsilciler Meclisi; Reagan yandaşları çoğunluğu kazanama-

dılar», «Başkanlık Ekspresi Beş Yolcu Taşıyor» ve «Tepedeki İzgara Delikleri» gibi başlıklar atıldılar.

Aşırı sağın geleceğini bu gelişmeler ışığında değerlendirmek gerekiyor. 1986'da yeniden seçilecek olan 33 senatörden 22'si Cumhuriyetçi. Onların arasında çok sayıda aşırı sağcı bulunuyor. Şimdiki çoğunluğu ellerinde bulunduracaklarından umutlu değiller. Onlar, şimdi kanatları kırılmış bulunan Reagan'ın desteğine de belbağlayamazlar. Zaman geçtikçe, onun başkanlık dönemi süresi dolmaya başladıkça, onun parti içindeki etkisi de azalacak. Böylece parti içinde yeni bir savaşım başlayacak.

Seçimlerdeki öteki bir gelişme de, Reagan'ın konuşmalarındaki vurgu değişikliğidir. Özellikle kritik dış politika sorunlarında hasımı Walter Mondale merkezden sağa doğru giderken, o, demagoji yaparak, sağdan merkeze doğru hareket etti.

Tam başarılı olmayan Dallas'daki Cumhuriyetçi parti toplantısında oluşan platform ve aşırı sağcılarının programı işlemeye başladığı zaman, Reagan'ın seçim kampanyasını örgütleyenler, Demokrat adayla yaptıkları ilk görüşmeden sonra bu değişimi yapmayı gerekli gördüler. Televizyonda, radyoda, gazetelerde, dergilerde yoğun bir basın kampanyası düzenleyerek, konuşmalar yaparak, Reagan'ı silahsızlanmadan ve Sovyetler Birliği ile daha iyi ilişkilerden yana imiş gibi gösterdiler, yeni bir Reagan portresi çizdiler. Reagan «herkese iş» vaadederek, istikrarlı ekonomik dönüşümlerle ilgilendiğini iddia etti ve vergileri asla artırmayacağını söyledi.

Başkanın anlamlı bir şekilde yaptığı politik manevra, savaş atmamacasından güvercin pozuna bürünme; bu politika Kongre adaylarının bazılarının yenilgisine yolaçtı. Bu gruplaşmada anahtar lider olan aşırı sağcı Richard Viguerie seçimlerden kısa bir süre sonra öfke içinde Reagan'ı suçladı. Şöyle diyordu: «1984 seçimleri, Reagan'ın aşağı düzeydeki adaylarına ikili oynaması nedeniyle, ahmakça yanlışların arasında en büyüğü olarak tarihe geçecektir.» Bu sözler aşırı sağcılarının seçmenlerce reddedildiğinin en açık kanıtıdır.

DEMAGOJİ VE PARA

Burjuva seçimlerinde her zaman demagoji ve sahtekarlığa başvurulur. Ancak yığınsal iletişim araçlarının ve özellikle televizyonun bu seçimlerde oynadığı rol ile insanların bilincini demagoji ve sahtekarlık yoluyla etkilemede niteliksel bir sıçrama oldu. Gus Hall yoldaşın belirttiği gibi, «başkanın reklamını yapmak için 50 milyon dolar harcanarak sürdürülen eşi görülmedik televizyon kampanyası sonucunda tamamen de-

ğıştirilmiş, iyice allanıp pullanmış yepyeni bir şahıs, gerçek Reagan'la, dört yıllık Reagancılık dönemiyle, «Reagan ekonomisi» ile hiç bir iliş-kisi olmayan bir aday dayatıldı.» ⁽¹⁾

Yapılan kamuoyu yoklaması verilerine göre şimdiki başkana oy veren-lerden sadece %6'sı, gerçekten onun politikasını ve ideolojisini destek-lediği için ona oy vermiştir. Amerikalılar Reagancılığa değil, «Reagan»a oy verdiler.

Ya Reagan'ın kişisel başarısını belirleyen etmenler nelerdir? 15 Kasım 1984'te «Daily World» gazetesine verdiği demeçte Gus Hall seçime katı-lanların çoğunun konumunu Cumhuriyetçi Parti adayının programın-daki somut sorunlarla ilgili tutumundan çok, başkanın nasıl bir kişi ol-ması gerektiği üstüne genel görüşlerin belirlediğini vurguladı. Reagan'ın yurtseverlik, lider durumunda olmak, aile, geleceğe güven gibi gelenek-sel Amerikan değerleri üstüne yaptığı konuşmalar da çok kişiyi yanılttı.

Kimi yorumcuların kanısınca tüm bu etmenler arasından en önemli rol oynayanı, Reagan'ın «gelişme», «refah» üstüne yaptığı demagojidir. Örneğin, kamuoyu yoklamasının verilerine göre, Reagan'a oy verenlerin %62'si ekonomide «iyiye doğru gidiş» ile onun adını özdeş saydıkları için ona oy vermiştir. Son verilerin gösterdiği üzere artık sönüp gitmekte olan ekonomik canlanma da Reagan'a yardım etmiştir.

Kamuoyu yoklaması uzmanlarından William Schneider, Reagan'ın yeniden seçilmesinde, onun «güçlü ve kararlı yönetici» siması yaratma çabalarına yaralel olarak, son zamanlarda yaptığı barıştan ve ekonomik gelişmeden yana konuşmaların da önemli rol oynadığını belirtti.

Reagan, rakibi Mondale'nin zayıf yanlarından da yararlandı. Demok-ratların adayı Mondale 36,9 milyon oy, seçimi kazanan Reagan'dan 16,5 milyon daha az oy aldı. Ne var ki, onun aldığı oyların kimin oyları olduğunu bilmek gerekiyor. Çünkü önümüzdeki dört yıl içinde başkan ülkeye kendi politikasını dayattıkça, anti-Reagan cephesinin önemi arta-caktır.

Kamuoyu yoklamasının sonuçlarına göre, seçime katılan Afrika kökenli Amerikalıların %90'ı, işsizlerin %68'i, AFL-CIO üyesi işçilerin %61'i, bu arada çelik işçilerinin %66'sı ve Latin Amerika kökenli Amerikalıların yaklaşık %65'i Mondale'e oy vermiştir. Mondale büyük kentlerin çoğunda (New York, Chicago, Philadelphia, Detroit'te) önemli ölçüde ulusal azın-lıkların verdiği oylar sayesinde üstün gelmiş, ama orta katmanların yaşadığı banliyölerde, küçük kentlerde, kırsal bölgelerde ağır yenilgiye uğramıştır. Öyle görülüyor ki, o, örgütsüz emekçilerin desteğini sağ-layamamıştır.

⁽¹⁾ «Daily World», 15 Kasım 1984.

Mondale, başkan yardımcılığı görevine bir kadını, Temsilciler Meclisi üyesi Geraldine Ferraro'yu aday göstererek, cesur bir adım attı. ABD'deki iki büyük parti için bu, şimdiye dek görülmedik bir şeydi ve bu belirli bir süre Demokratik Parti yandaşlarına yeni bir güç verdi. Ancak sadece böyle bir adım yeterli değildi. Mondale'in ekibi büyük yanlışlıklar yaptı. Örneğin, vergilerin yükünü emekçilerin ve orta katmanların sırtından alıp büyük sermayenin sırtına aktarma yerine, Reagan'ın rakibi sadece vergilerin artırılacağını vadetti.

Bu soruna sınıfsal konumdan yaklaşmak istenilmesinin nedeni açıktır. Tüm seçim kampanyası boyunca Mondale, Reagan'ın başlıca dayanağı olan büyük tekellere karşı bir kez olsun eleştiri yöneltmedi. Demokratik Parti ve özellikle onun yönetici çevreleri, büyük tekellerin Reagan'ı desteklemesine karşın, büyük sermayeyle sıkı ilişkilerini koparmak istemiyorlar.

Kısacası, Mondale halka, anti-Reagan cephesine alternatif bir platform önermedi. Ve örgütlü işçi hareketinin, ulusal azınlıkların ve aynı zamanda değişik bağımsız grupların önemli desteğine karşın yenilgiye uğradı.

Ne var ki, seçimleri kazanan Reagan da «azınlığın başkanı»dır, çünkü o, oy hakkına sahip olanların sadece % 30,6'sının oyunu alarak başkan seçilmiştir. 83 milyon kişi, yani tüm seçmenlerin % 46,7'si ise genellikle sandık başına gitmemiştir.

Reagan, «zenginlerin başkanı» olduğunu bir kez daha kanıtladı. Bununla ilgili olarak 1984'teki seçim kampanyası sırasında en az yarım milyar dolar harcadığını belirtmek yeterlidir. Cumhuriyetçi Parti, kendini destekleyenlerden 225,4 milyon dolar sağladı. Bundan başka iki başkan adayından her birine devlet bütçesinden 40,9 milyon dolar sağlandı. Değişik örgütlerin çok sayıdaki «politik eylem komiteleri» de belirli miktarlarda bağışlar yaptılar. Tüm yapılanlar tam bir savurganlıkla yapılan sefahat alemiydi. Örneğin, Reagan'ın seçim kampanyasını örgütleyenler, onun yeni dönem başkanlık için yeniden adaylığını koyacağını açıklayacağı konuşmanın televizyondan yayımlanması için 400 bin dolar ödediler. Kuzey Caroline eyaletinden gelen ırkçı, azıtlı gerici «şahin», savaş kundakçısı ve Cumhuriyetçi Parti'nin aşırı sağcı senatörü J. Helms yeniden seçilmesini sağlamak için 7 milyon dolar topladı. Geçenlerde senatör D. Moynihan ABD'deki devlet erkinin niteliğini şu sözleriyle son derece açık biçimde ortaya koydu: «Senatonun yarısından fazlası milyoner... Biz plutokrasi (zenginler erki) haline geldik... Senato, eyaletlerin çıkarlarını savunmakla görevlidir, ama o bunların çıkarlarını değil, bir sınıfın çıkarlarını savunuyor.» (2)

(2) «The New York Times», 25 Kasım 1984.

Bol keseden finanse edilen Reagan ekibi, tekelci sermayenin başlıca gruplarının ve en önemli yığınsal iletişim araçlarının, protestan kilisesinin tutucu yöneticilerinin, katolik kilisesinin önemli kişilerinin geniş desteği sonucunda ve şovenizmi, ırkçılığı, sahte yurtseverliği kullanarak, barışla ilgili demagojiye başvurarak, ekonomideki geçici canlanma üzerinde spekülasyonlar yaparak, çekici bir reklam görüntüsü yaratmayı başardı. Bu reklamlar orta sınıfın, köylülerin, örgütlü olmayan emekçilerin kimi gruplarının, aydın ve memurların en varlıklı bölümünün önemli kesimini etkiledi.

AMERIKAN EMEKÇİLERİNİN OYU

Partimiz seçimlerde özel bir rol oynadı. Biz milyonlarca vatandaş etilemeyi amaç olarak önümüze koyduk ve bu görevi yerine getirdik. Gericilerin seçimleri ülkeyi sağa itmek için kullanma çabaları suya düşürme, Reagan ve yandaşlarının tüm seçim kampanyasına temel yaptıkları «anti-sovyetik büyük yalan» sergilenmesi uğrunda savaşıma komünistlerin yaptıkları katkı özellikle büyüktür. Yalnız komünist adaylar Reagan'ın sözümona «Sovyet tehlikesi»yle ilgili iğrenç yalanı, onun «kötülük imparatorluğu» olduğu yolundaki iftira dolu görüşlerini ortaya koydular, Beyaz Saray «barışseverliğinin» yapmacık bir şey olduğunu sergilediler. Yalnız komünist adaylar Sovyetler Birliği'nin ileri sürdüğü barış girişimlerini anlattılar, savaş tehlikesi kaynağının her hangi başka bir ülke değil, bizzat Amerikan emperyalizmi olduğunu gösterdiler.

Ekonomik bunalımı ve artan işsizliği, yoksuluk ve açlık sorunlarını yalnız Komünist Partisi merkezi sorun olarak ortaya koydu. Biz tekelci şirketlerin vurgun vürmek amacıyla başvurduğu işçi düşmanı, sendika düşmanı uygulamalarını sergiledik. Komünistler Nikaragua halkını ve hükümetini ABD emperyalist saldırısı tehlikesi karşısında savunmaya, yığınları seferber etmek için büyük çaba harcadılar.

Partimiz 23 eyalette ve Washington bölgesinde adoy gösterdi. Komünist adaylar Indiana eyaleti dışında en büyük tüm sanayi merkezlerinde seçim listelerine girmiştir. Bu, yoldaşlarımızın aday listelerine alınması için iktidar çevrelerinin uyguladıkları çeşitli yasa dışı baskıları gözönünde tutarsak, partimizin önemli bir politik ve propaganda başarısıdır. Komünistlerin aday listelerine girebilmesi için her eyalette birkaç bin seçmenin desteklemesine gerek duyuluyordu. Sonuçta biz 500 bin imza topladık. 5 milyon yurttaşla karşılaşp konuştuk, bunlar arasında propaganda yapmak amacıyla 1 milyondan fazla broşür ve yazılı yayın dağıttık. Komünistler ülkenin en büyük kentlerinde tümü 25 milyon adeti bulan ve broşür, «Daily World» gazetesinin sayıları, reklam yayınları dağıttı.

Bizim Başkan ve Başkan Yardımcısı adaylarımız olan Gus Hall ve Angela Davis yoldaşlar tüm seçim kampanyası boyunca radyo ve televizyonlardan milyonluk topluluklara seslendiler. Bu yayınlar sırasında dinleyicilere yayınların yapıldığı merkeze telefon açma, adaylarla doğrudan konuşma, soru sorma ve tartışma imkanları sağlandı.

Bizim seçim kampanyamız üzerine önceden hiçbir şey okumamış ve hiç bir şey işitmemiş kişilerden partimize binlerce mektup geldi. En yakın bir zamanda bu mektuplar özel bir kitap halinde basılıp yayınlanacaktır. Bu mektuplar, Amerikalıların yeni fikirler ve etkin çözüm yolları bulunmasına olan ilgilerinin arttığına tanıklık etmektedir. Bu mektupları gönderenler ABD'deki iki partili politik sistemin yararsız olduğunun bilincine varıyorlar.

Komünistler seçim kampanyası sırasında aşırı sağcıların yarattıkları tehlikelerle ilgili bir politik hiciv yayınladılar. Bu, kamuoyu oluşturulmasında önemli bir rol oynayan yarım milyon adrese, özel seçim gruplarına ve kişilere gönderildi. Bu, bir seçim öncesi belgesi olarak, en büyük sanayi merkezlerindeki büyük gazetelerin sayfalarında yayınlandı.

Gus Hall'ın ve Angela Davis'in ulusal seçim kampanyası ve aynı zamanda bölgesel seçim kampanyaları, ki bazı bölgelerde biz oyların yüzde 12'sini aldık, Amerika'da komünistlerin başarı sağlayabileceklerini ortaya koydu. Örneğin, Boston'da bizim adayımız, rakibi deneyimli demokrat-senatör, Temsilciler Meclisi sözcüsü T. O'Neil olmasına karşın, oyların yüzde 8'ini aldı. Partimizin aldığı oylar bu yönde ilerleme sağlanabileceğine tanıklık etmekte, aynı zamanda partinin geliştiğini göstermektedir. Bu, komünistlerin ve onların programlarının önünde yeni perspektifler açmaktadır.

Reagan'a, Reagancılığa ve Reagancılara karşı savaşında ABD komünistleri sendikal hareketi, Afrika kökenli Amerikalıları, Güney ve Orta Amerika kökenli Amerikalılar hareketini, kadın ve gençlik örgütlerini, çiftçileri, barış taraftarlarını, 35 milyon yoksulu, tekellerden zarar gören tüm katmanları kapsamına alan bir Ulusal Cephe'nin kurulması görüşünü ortaya attılar. Bizim adaylarımız geniş katmanların çıkarlarını ülke çapında ve yerel düzeyde tüm seçim kampanyası boyunca savundular.

ABD'nde iki politik burjuva partisinden (Demokratik Parti ve Cumhuriyetçi Parti) başka yığınsal politik halk partisi yoktur. 1984'deki seçim kampanyası sırasında en büyük sendikalar başkan adayını belirleme sürecine katılma ve ona destek verme, seçilmesini sağlama kampanyasına katıldılar. ⁽³⁾ Böylece çağdaş ABD işçi hareketi tarihinde onun politik

⁽³⁾ Daha Demokratik Parti'nin kongresinden önce AFL-CIO yaptığı toplantıda Mondale'in adaylığını destekleme kararı aldı. Daha ayrıntılı bilgi için bak: BSS, 1984, s. 7. (Not Red.)

bağımsızlığı yönünde son derece önemli bir adım atıldı. Emekçilerin bu hareketi, örgütlenme, güçlerini seferber etme ve birliği güçlendirme alanlarında da gelişti. Sendika üyelerinin % 60'ı aileleriyle birlikte kendilerinin gönderdikleri adaya oy verdiler. Sendikalar bu çizgiden yürümeğe kararlıdılar. Ancak böyle eylemler işçi sınıfı hareketine Ulusal Cephe'nin öteki güçleriyle birlik içinde kendi bağımsız partisini kurma olanağı sağlayacaktır.

«Gökkuşağı» adlı birliğin oluşturulması ve Papaz Jesse Jackson'un Demokratik Parti'den başkan adayı gösterilmesi önemli bir gelişmeydi. Tanınmış Afrika asıllı Amerikalı lider ön seçimler sırasında 3 milyondan fazla oy topladı, ulusal azınlıkların, aynı zamanda yoksul beyazların sosyal aktifliğini yükseltmede büyük rol oynadı. Tüm seçim kampanyası boyunca öteki iki «eski» partiye kıyasla onun önerileri en ilericiydi. O. Mondale'e sürekli olarak, Afrika kökenli Amerikalılar için yaşamsal önemi olan işyerleri açılması için kapsamlı bir program hazırlanmasını istemesini öneriyordu.

Jackson'un seçim kampanyası sırasında topladığı güç 6 Kasım 1984 seçimlerinde etkisini gösterdi. Afrika kökenli Amerikalıların % 91'i açıkça ırkçı bir politika uygulayan Reagan'a ve onun yönetimine karşı çıktı. Yüzbinlerce siyah derili seçmen ilk kez oy kullanmak için seçmen listelerine kaydolundu. Afrika kökenli Amerikalı grupların temsilcilerinin tümü yeniden Kongre üyesi seçildiler. Bunların bazı temsilcileri kendi illerinde önemli ölçüde beyaz seçmenlerin oylarını da kazanarak, büyük üstünlük sağladılar.

Komünistlerin yürüttüğü kampanya, Ulusal Cephe'nin sıralarının büyümesi, barıştan yana olanların etkisinin artması ve bunların yarı yolda Reagan'ı taktik değiştirmek zorunda bırakmaları, tüm bu etmenler Cumhuriyetçi Parti'nin Kongre seçimlerindeki kısıtlı ve mütevazî başarısını önceden belirlemiştir. Eğer ilerici güçler savaşımı kararlı biçimde sürdürülürse, bu etmenler başkanın ülke içindeki yıkıcı politikasını önlemede yardımcı olabilir, onu silahsızlanma görüşmeleri masasına oturmaya zorlayabilir.

Cumhuriyetçi Parti içinde daha şimdiden bazı çatlaklar, özellikle barış konusunda görüş ayrılıkları gözleniyor. Bu parti içinde kimin hangi konuda yer alacağını söylemek için henüz erkendir. Ama şimdiden şu söylenebilir ki, önümüzdeki dönemde barış hareketi politikada ciddi değişiklikler yapılmasını, silahsızlanmaya gidilmesini ve uluslararası işbirliğine dönülmesini ısrarla isteyecektir.

Böyle bir baskı yapılması, bugün yaşadığımız son derece karmaşık dönemde hem yasal hem de gereklidir. Komünist Partisi ve Amerikan halkının ezici çoğunluğu ülkenin ve tüm insanlığın önünde duran temel sorunun, barışı koruma sorunu olduğuna inanıyor. Artık ABD nüfusunun

% 90'ı nükleer silahlanma yarışının durdurulması hareketini destekliyor. Reagan'ın Orta Amerika halklarına karşı saldırı planları, geniş katmanların direnciyle karşı karşıya geliyor. Birçok Amerikalı anne oğullarını «Yeni Vietnam»a, Nikaragua dağlarına göndermek istemediği için Beyaz Saray'ın politikasını açıkça kınıyor. Washington'un Güney Afrika Cumhuriyeti'ni destekleme politikasına karşı yığınsal hareket güçleniyor.

Reagan ve yakın danışmanları manevra yapmaya başlıyorlar. Elbette yeniden seçilmek başka şey, ülkeyi yönetmek ise başka şeydir. Başkan ülkenin ivedi çözüm bekleyen sorunlarıyla karşı karşıyadır. Örneğin, ekonomik düşüş hızlanıyor, işsizlik artıyor, devletin borçları trilyonları buluyor ve her hafta 2,5 milyar dolar ödeme yapılmasını gerektiriyor, bütçe açığı 200 milyar doları aştı. Ekonomik bunalımdaki yeni aşama, kuşkusuz emekçilerin direnişinde yeni bir yükselişe neden olacaktır.

Seçimler bitti, ama savaşım sürüyor. ABD Komünist Partisi bundan böyle de işçi sınıfının öncü rol oynayacağı geniş bir birlik kurulmasına katkıda bulunarak, ülkeyi barışa, istihdama ve eşitliğe götüren yolu göstererek, savaşımı sürdürecektir.

Sınıf dayanışmasının gücü

Jose Maria Lanao

Arjantin Komünist Partisi
MK üyesi

1980'li yılların ortaları Arjantin işçi sınıfı için bir değişim, güçlerin yeniden yeralımı, örgütsel olarak yenilenme ve önde duran ivedi ve zor sorunları çözmek için yeni yollar arama dönemi oldu.

Yepyeni bir durumun biçimlenmiş olduğu iddia edilemez. Ulusal yaşamımızda emekçi yığınların özgül tarihsel koşullara uygun eylemlerin yönünü seçme sorunu ile yüzyüze geldikleri başka zamanlar da oldu. Ancak bugün söz konusu olan işçi sınıfı hareketinin kazandığı yeni sosyal ve politik deneyimin birçok yanını değerlendirme sorunudur.

Buenos Aires Bildirgesi ⁽¹⁾ haklı olarak şunu vurguluyor: «Geçen birkaç yılda Güney Amerika'da demokratik süreçlerin gelişmesinde büyük ilerlemelere tanık olundu. Burada işçi sınıfı giderek artan bir güvenle öncü rolünü yerine getiriyor. Politik ve sendikal birliğin ulusal çapta ve tüm Latin Amerika çapında giderek güçlenmesi, işçi sınıfının utkuya ulaşmasına, demokrasinin pekişmesine, ülkelerimizde devrimci değişimlerin gerçekleşmesinin garanti altına alınmasına belirli bir katkıda bulunacaktır. ⁽²⁾

EKONOMİK DURUM

Arjantin işçi sınıfının ekonomik durumu geçen on yıl boyunca son derece kötüleşti. Ücretli işçilerin ulusal gelir içindeki payı büyük ölçüde azaldı. (1974'de bu pay yüzde 41 iken bugün yüzde 30 dolayındadır). Devlet Başkanı Raul Alfonsin'in belirttiği gibi, 7 yıllık askersel rejim döneminde ücretli işçilerin satın alma gücü yarı yarıya azaldı. 1984 yılı Hazine ayı istatistiklerine göre, vasıfsız bir sanayi işçisinin ücreti iki çocuklu bir ailenin en alt düzeydeki gereksinimlerinin ancak yarısını karşılamaktadır. İşçinin ücretinin çoğu yiyeceğe giderken geçmişten farklı olarak en temel maddi ve manevi gereksinimlerini bile karşılamamaktadır. ⁽³⁾

Geçmişte bu düşüşün sosyal anlamda göstergeleri yoksul kentlerde gözlenebiliyordu. Ama şimdi bunlar Buenos Aires'te işçi bölgelerinde de açık olarak görülmektedir.

⁽¹⁾ Temmuz 1984'te Buenos Aires'te yapılan Güney Amerika komünist partileri konferansında onaylanan politik belge.

⁽²⁾ «Nueva Era», sayı 17, 1984, s. 21.

⁽³⁾ Bak: «Que passa», 4 Temmuz 1984.

Diktatörlüğün izlediği, temel sanayi kollarının yok edilmesi yönündeki politika, işsizliğin, yarı işsizliğin, eğitime bakılmaksızın işe almaların daha da yaygınlaşmasına yol açtı. Geçmişte Arjantinlilerin çoğu öteki Latin Amerika ülkelerine göre görece yüksek eğitim düzeyiyle gurur duymaktaydı. Ama bugün resmi istatistiklere göre Sarmiento'nun⁽⁴⁾ ülkesinde 6 milyon kişi ya da kabaca nüfusun yüzde 22'si tümüyle ya da kısmen okuma-yazma bilmemektedir.⁽⁵⁾

Bir zamanlar Anatolie France alay ederek, şunu söylemişti: Milyonerler ve yoksullar Seine nehrinin üzerindeki köprü altlarında uyumada eşit hakka sahiptirler. Bugün Arjantin'de ya da bir başka kapitalist ülkede ayrıcalıklı sınıfların bu «hak için yalvarmalarına gereksinim olmadığını» belirtmeye gerek yok. Ama pek çok emekçi ailesi için başlarını örtecek bir çatı kendi olanaklarının ötesindedir. Emekçiler işyerlerinden çok uzaktaki yörelerde yaşayacak bir yer aramak zorundadır. Bu işe onların yolda harcadıkları zamanı (bazan yaklaşık üç saat) 8–10 ya da daha fazla saatlik iş gününe eklemek zorunda olmaları demektir.⁽⁶⁾ Bu zaman kaybı, dinlenme, eğitim, sendika ve parti çalışmalarını, aile yaşamını etkiliyor. Çünkü işçilerin çoğu bir hafta boyunca kendi evlerinde daimi bir misafirden başka birşey değiller.

Ulusal İstatistik ve Fiyatlar Enstitüsü'nün 1980 nüfus sayımı temelindeki hesaplarına göre, nüfusun yüzde 28'i, yani 7.600.000 kişi en temel gereksinimlerini bile karşılayamaz durumdadır. Bu veriler haklı bir kaygı uyandırmasına karşın, yoksul halkımızın karşı karşıya bulunduğu gerçeği tam olarak yansıtmıyor.⁽⁷⁾

SENDİKAL ÖRGÜTLENME YENİ BİR AŞAMADA

Geçen dönem boyunca, özellikle askersel rejim yıllarında, Arjantin işçi sınıfı hareketi egemen sınıfın saldırılarına karşı direnişinde, görülmeyen uygulamalara karşı koymak zorundaydı. Bir darbe sonucu kurulan diktatörlük sendikaların gereksiz olduğunu ilan etti ve en başta temel örgütlerin militanlarına, orta kademelerdeki sendika yöneticilerine karşı acımasız cezalandırma yöntemlerine başvurdu.

Yurttaşları kaçırma ve öldürme ile suçlanan Videla hükümetinin askersel üst tabakasından çeşitli üyeleri hakkında açılan dava yasalara aykırı olarak silahlı kuvvetler üst yönetiminin sendika militan-

(4) Domingo Faustino Sarmiento (1811–1888): Politik lider, yazar ve tanınmış Arjantinli pedagog.

(5) Bak: Clarin, Edición Internacional, 23–29.

(6) Agy, 2–8 Temmuz 1984.

(7) Agy, 16–22 Temmuz 1984.

larına saldırı ve seçimle işbaşına gelen sendika organlarına ordunun istihbarat ajanlarını sızdırmayı içeren direktifler verdiğini ortaya çıkardı. (8) Bu operasyonların amacı «Marksist öğelerin» sanayideki olanaklarını yok etmek ve yeni bir sendika yapısı kurmaktır.

Arjantin işçi sınıfı hareketi tarihinde anlattığımız bu dönem kadar iç karartıcı bir dönem olmamıştır. Ancak, çok büyük zorluklara karşı proletarya giderek fabrika, iş kolu ve merkezi düzeydeki örgütlerini yeniden kurdu. Yeni savaşım biçimleriyle en canalcı istemlerini yükseltme ve bunları militan eylemlerle desteklemeyi başardı. İşçi sınıfı diktatörlüğe karşı savaşta demokrasi savaşımının bayraktarı oldu. Diktatörlüğün yıkılıp anayasal düzenin yerleşmesinden sonra, işçi sınıfı politik yaşamda yeni bir aşamaya, burjuva demokrasinin sağladığı avantajları ve «engelleri» bağrında taşıyan bir aşamaya girdi. Kamu özgürlüklerinin varlığı proletaryaya kendi istemlerini ortaya koyma olanağı verdi. Ancak burjuva demokrasisi, halkın acı çekmesinin ve devlet kurumlarındaki istikrarsızlığın ana kaynağı olan tekellerin, büyük kapitalistlerin ve toprak sahibi oligarşinin ulusal yaşam üzerindeki egemenliğine son veremez.

Diktatörlüğün yıkılmasından gerici çevreler hiçbir kayba uğramadı. Bugünkü burjuva demokratik rejimde tekeller önde gelen ihtiyaç mallarının fiyatlarını artırmaya ve böylece gerçek ücretleri düşürmeye devam ediyor. 1984 yılının ilk 9 ayında tüketim mallarının fiyatları yüzde 380 oranında arttı. Burjuvazi ekonomik bunalımın yükünü emekçi halka yüklemek için daha da akıl almaz yöntemler geliştiriyor.

Hiç kuşkusuz, yakın geçmişte kurulan burjuva-demokratik rejim sınıf çatışmalarını önleyemiyor. Ancak şimdi bu çatışmalar işçi sınıfının günlük gereksinimlerinin karşılanması istemini, sendikaların örgütsel olarak güçlendirilmesi ile birleştirme gibi nesnel bir zorunluluğu içeren bir görevin ağırlık kazandığı bir durumda ortaya çıkıyor. Bu ise bugünkü rejimin istikrar kazanmasına, halkın desteğini almasına yardım ediyor.

Böylece Arjantin'in karşı karşıya bulunduğu sorunlar yelpazesi şimdi çok geniş olmasına karşı (enflasyon, dış borçlar, kayıp kişilerin yazgıları konusunda belirsizlik, Malvina çatışması vb.) sendikal yaşamın normale dönmesi öncelik taşıyor.

İşçi sınıfı içinde burjuva ideolojisinin uzun süreli egemenliği, sendikal özgürlüklerin kısıtlanmasıyla emekçi halkın iradesini hiçe sayarak, sendikal sorunların «dikey» yöntemlerle çözülmesiyle (örneğin yukarıdan verilen direktiflerle) güç kazandı. Halkın demokrasiyi yeniden kurma savaşımı ve bu savaşım sonucu kurulan rejimle çatışan bu tür yöntemleri kullanma potansiyeli şimdi büyük ölçüde azaldı.

Arjantin Komünist Partisi Genel Sekreteri Athos Fava şunu belirtti:

(8) Agy, 16–22 Temmuz 1984.

«İşçi sınıfı hareketi, sınıf bilincinin gelişmesinde, genel olarak demokrasi savaşımında ve özel olarak sendikal demokrasi savaşımındaki büyük ilerleme ile belirlenen yeni bir aşamaya girdi. ⁽⁹⁾»

İşçiler arasında beliren bu yeni ruh halinin göstergeleri, sendikal yaşama aktif olarak katılma isteklerinin artması, kendi temel sorunlarını çözmeye, yöneticilerini kendilerinin seçme isteği, sendikal bürokrasinin eski antidemokratik uygulamalarını kökünden söküp atmada kararlılıklarıdır. Kuşku yok ki, bugün bu militanlık sosyal ve ekonomik etmenlerle belirleniyor. Sendikal hareketin büyümesi ve mesleki çıkarların daha etkili bir biçimde savunulması cumhuriyetçi kurumların yerleşmesiyle ortaya çıkan yeni politik etmenlerle de pekiyor.

Nesnel etmenlerin yanı sıra, bu öznel bir etmene, diktatörlük döneminde işçi sınıfının kazandığı deneyimlere de bağlıdır. O yıllarda sendikaların taban örgütlerinin militanlarının büyük bir bölümü ve orta kademedeki yöneticiler tutuklanmış, kaçırılmış ya da işe alınmamışlardı. Birçok büyük sanayi işletmesinde sendikalar yöneticisiz kaldı. Dahası, askersel rejime ayak uyduran bürokratik sendika üst yönetiminin bir bölümü işçi yığınlarıyla bağını koparttı. Sonuçta, işçiler kendi sınıf örgütlerini tabandan kendilerinin kurması gerektiğini anladılar. Büyük ölçüde kendilerinden yana olmayan güç dengesi karşısında, işverenlerin ve hükümetin açık baskısına karşı durmada önceleri kullanılmamış olan yolları izlemek zorunda kaldılar.

Bu durumda yeni bir işçi sınıfı önderleri grubu ortaya çıktı. Bu önderler eski bürokratik geleneklerin kucağından değil, sert sınıf savaşlarının potasından çıktılar. Burada sınıf dayanışmasıyla desteklenen kolektif eylemler, diktatörlüğün de desteğiyle kendi konumlarını güçlendirme yolu arayan kapitalistlere karşı savaşım yıllarında proletaryanın elde ettiği her kazanımı korumak için vazgeçilmez bir koşul olmuştu.

Bu yıllar ve diktatörlüğün yıkılmasından sonraki dönem, sendikal örgütlerin, sendika yöneticilerini yukarıdan verilen emirle atama uygulamasını, yönetim tarafından işçilere kararların dayatılması için «ana tartışma konusu» olan güç kullanımı yöntemleri terk ettikleri bir dönem olarak nitelenir. Bu, sendikalara yönetici sağlama metodu olan «dikeycilik» yöntemine karşı büyük bir darbe oldu. Belli sayıda sanayi işletmesinde emekçiler çabuk davranarak en militan iş arkadaşlarını demokratik bir biçimde yönetim kademelerine seçtiler. Onlar da savaşımı engelleyen ve sendikalarda saygınlığını yitiren uzlaşmacıları görevlerinden uzaklaştırdılar.

Aralarında Peronistlerin, komünistlerin, öteki politik çizgilerin savunucularının ve hiçbir geleneksel politik birliğin üyesi olmayan militanların

⁽⁹⁾ «Nueva Era», sayı 16, 1984, s. 17.

bulunduğu yeni yöneticiler kuşağının doğması sendikal harekette yenilenmeye doğru bir eğilimi en iyi biçimde yansıtmaktadır.

Sendikalarda yönetim kademelerine seçilen komünistler her zaman savundukları hareketin yönetilmesiyle ilgili görüşlerinin pratikte uygulamak için ellerinden geleni yaptılar ve işçi sınıfının çıkarlarını savunmada demokrasi ve birlik ilkesine bağlı kaldılar. Emekçilerin çoğu için sendikal işlerde bürokrasinin kullandığı yöntemler dışında başka yöntemlerin de kullanılabileceği açıklık kazandı. Ancak zor sorunlar çözüm beklemekte ve sözün gerçek anlamıyla sendikal yapının normalleşebilmesinden önce uzun bir yolun aşılması gerekmektedir. Biz egemen çevrelerin işçi örgütlerinin sınıf özünü boşaltma, bu örgütlerin kendi işlevlerini görmelerini engelleme yönündeki güçlü çabalarını da azımsamıyoruz. Bugünkü politik durumda, proleter konumlara bağlı kalan sendika militanlarının basıya uğradığı askersel diktatörlük yıllarındaki koşullar artık yok. Egemen sınıflar en başta işçi sınıfının değişik kolları arasındaki birliğin güçlenmesini önlemeye çalışan, uzlaşmacı bir politika izlemeye devam eden sendika yöneticilerine dayanıyorlar.

Sendikaların normalleştirme sürecini tamamlama amacı taşıyan seçim kampanyası sırasında burjuvazinin en fazla sınıf bilincine sahip, militan işçilerin yönetime seçilmelerini engellemesi beklenebilir. Ancak burjuvazinin tüm oyunlarına karşın, işçi sınıfı hareketinde yükselen durum, özellikle taban örgütlerine seçilen yeni yöneticilerin varlığı ve eski sendika yöneticilerinin düşüncelerindeki değişiklikten doğan durum da hesaba katılmalıdır. Demokratik bilincin ve sendikal sekterlik, ayrımcılık günlerine dönüş olmayacağı yolunda inancın yeşermesine paralel olarak işçilerin kararlılığı da artıyor.

Şimdi bugünkü aşamada ve gelecekte işçi sınıfının rolü gündemdedir. Bu sorun emekçi yığınları yönlendirme hakkı için verilen keskin bir ideolojik savaşımın odak noktasıdır.

POLİTİK AMAÇLAR

Emekçilerin mesleki çıkarları, hep ayrılmaz bir biçimde ülkenin sosyal-ekonomik ve politik gelişmesiyle bağlı olagelmıştır. Bugün derin ekonomik bunalım ve olağanüstü ölçüde gergin politik durumdan ötürü, bu bağ, savaşçılık düzeyi düşük işçiler tarafından bile görülebilir duruma gelmiştir.

Aynı şekilde, geçim ve istihdam sorunları, denetim altına alınamayan enflasyonla, gemlenemeyen fiyat artışları, dış borçlar, anayasal rejimin istikrarını bozmayla yakından bağlıdır. Bu sorunlar, Uluslararası Parç

Fonu ve uluslararası bankalar aracılığıyla politikasını hükümete dayatma yolları arayan emperyalizmin ardı arası kesilmeyen baskıları yüzünden gitgide keskinleşiyor.

Bu bağlamda, işçi sınıfının kendi seçeneğini oluşturması ve bu uğurda savaşım yürütmesi, daha da yaşamsal bir önem kazanıyor. Bu seçeneğin ekonomik içeriği (yani yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi), demokrasinin savunulması, onun sosyal içeriğinin daha da derinleştirilmesi ve halkın ülke yaşamına daha geniş ölçüde katılmasını öngören politik istemlerle güçlendirilebilirse, sağlıklı bir temele kavuşturulabilir.

Ülkenin gelişmesi için proleter olmayan grupların işçi sınıfına önerdikleri projelerden biri, hükümetin ve pek çok burjuva ve küçük burjuva partisinin desteğine sahiptir. Yeni hükümetin reformist, burjuva-demokrat niteliği ve bu projeyi destekleyen politik grupların sınıfsal yapıları göz önüne alınırsa, bunun işçi sınıfının çıkarlarını yansıtmadığı kolayca anlaşılır. Aynı zamanda bu proje (ki, asıl vurgulanması gereken yer burasıdır) oligarşi ve emperyalizmle bağlı gruplar tarafından da desteklenmiyor. Bu proje, burjuva milliyetçi ve reformist düşüncelerin bir-karışımı, yabancı yatırımlar yardımıyla sanayiye gelişmeyi savunan tipik görüşlerin bir araya gelmiş biçimidir. Projede, varolan üretim ilişkilerinde herhangi bir değişiklik öngörülüyor. Bu projede, sosyal demokrasinin ideolojik varsayımlarıyla Hristiyanlığın sosyal öğretisi de açıkça görülebiliyor.

Bu proje, özünde, değişik sınıflar arasında karşılıklı anlayışı sağlamayı öngörüyor. Diktatörlük sonrası dönemde sosyal çalkantılardan kaçınmanın ancak böyle sağlanabileceği öne sürülüyor. Dahası, projenin mimarları, askeri rejimin bıraktığı ağır mirasın yükünü emekçilerin sırtına yıkmamanın, burjuvaziye ise çiğnenmez ayrıcalıklarını sürdürebilmesini, kârlarını artırabilmesini sağlamanın hesaplarını yapıyorlar. Bütün bunlar, tumturaklı bir dille, «ulusal uzlaşma», «sosyal anlaşma» gereği diye sunuluyor. Burjuvazi, kendi sınıf çıkarlarını en önemli ulusal çıkarlar gibi göstermeyi, böbürlenmeyi seviyor. Bu tumturaklı sözlerin ardında, işçilere kendilerine yabancı bir programı uygulamaya niyeti gizlidir. Böyle bir program, işçilerin yaşamsal gereksinimlerini karşılamayı ertelemekle kalmıyor, demokrasiyi istikrara kavuşturacağı bile benzemiyor.

Bununla birlikte, politik özgürlüklerin en tutarlı savunucuları işçilerden başkası değildir. Bu özgürlükler, burjuva sisteminin çerçevesini aşmamış olsa bile, bu böyledir. Diktatörlük yıllarında pek çok işçi, demokrasinin yeniden kurulması için savaşırken yaşamını yitirdi. Anayasal düzeni bozma planlarına karşı asıl savaşımı yürütenler, işçiler oldu.

Zaman zaman işçilere karşı şantaj amacıyla kullanılan, bütün sosyal çalkantıların darbeci duygular yarattığı yolundaki savın da iler tutar bir yanı yoktur. Otoriterliğe ve yarı-faşist rejimlere dönüşün karşısındaki

bellibaşlı engel, iş ve demokrasi isteyen işçi sınıfından başkası değildir. Tersine, sosyal adaletsizliğe yardımcı olan, onu barındıran, sıradan insanların günlük ekmeğine en ufak bir kaygı duymayan güçler, demokrasiye karşı kayıtsızlığı besliyor, demokrasiye inancı zayıflatıyorlar.

Anayasal rejimi destekleme amacıyla demokrasi güçleri arasında sağlanan uyumla, sözümona «karşılıklı anlayış» projesi arasında derin farklar vardır. Gerçi bu projeyi kaleme alanlar da, anayasal rejimden yana olduklarını öne sürüyorlar. Ama onlar, sosyal ilerlemenin önüne set çekmenin yollarını arıyor, cumhuriyetçi kurumların istikrarsızlığına yol açan nedenleri ortadan kaldırmayarak darbeci niyetlerin gerçekleşeceği koşulları yaratıyorlar.

Şimdiki koşullarda demokrasinin savunulmasının sonunda burjuva hükümetin savunulmasına gelip dayandığını öne süren kimi ayağı havada sol görüşler de yanılığ içindedir. Elbette, halkın seçtiği hükümetin anayasal yetkiyi uygulaması demek olan demokratik istikrarın savunulması, eğer işçi sınıfı ve tüm halk aktif olarak seferber edilebilirse, demokrasinin daha ileri doğru gelişmesini, sosyal ilerlemeyi, emekçilerin toplum işlerine daha aktif katılmasını sağlayan bir etmendir. Bu aynı zamanda, ekonomik bunalımın ve demokrasinin aşınmasının ana sorumlusu oligarşiye ve emperyalist ögelere bir darbe vurmak için elverişli bir ortam yaratır.

Yukarıdaki projenin uygulanması için emekçilerden bulunmaları istenen özverilere gelince. Burada, diktatörlüğün dayattığı ekonomik «model»in kurbanlarının işçiler olduğunu belirtelim. ⁽¹⁰⁾ Bu da böyle reçetelerin hastalığı iyileştirmekten çok, onu daha da azdirdiğini gösteriyor.

Sıradan insanların kemerlerini sıktırırken, burjuvazi, en başta tekelci burjuvazi, her zaman ve her yerde aynı yaveyi geveliyor. Yani üretimin artması temeline dayanmayan ücret artışlarının enflasyona yolaçtığı öne sürüldü. Başka bir deyişle, ekonomik durumun iyileşmesi ve üretimin modernleşmesi, ücretli işçilerin gelir artışlarının koşulu yapılıyor. Ancak, son yıllarda gerçek ücretler muazzam ölçülerde düştüğü halde, Arjantin'in en yüksek enflasyon oranına sahip olduğunu herkes biliyor.

Ekonominin yeniden canlandırılması ve üretim araçlarının yenilenmesi, ücretlerin en az askeri diktatörlüğün başa geldiği dönemdeki düzeye çıkarılmasıyla başlamalıdır. Böyle bir önlem, halkın satınalma gücünü artıracak ve iç pazar küçük olduğu için çalışamaz durumda kalan sanayilere bir itki sağlayacaktır.

⁽¹⁰⁾ Askeri rejimin başta olduğu yedi yılda, resmi hükümet politikası, işçilerin yaklaşık 65 milyar dolar kaybına yol açtı. Bu miktar, aşağı yukarı ülkenin yıllık sanayi üretimine eşittir.

«Karşılıklı anlayış» projesinin, ulusal çıkarları ciddi biçimde etkileyen olumsuz bir yönü daha var. Hükümet çevreleri, «işçilerle işverenler arasında varılan anlaşmaların IMF ile görüşmelerde ve dış borçların ödenmesinde zorluk çıkarmayacak» sınırlar içinde gelişmesi gerektiği kanısındalar. ⁽¹¹⁾ Başka bir deyişle, hükümet politikasındaki ekonomik önlemler paketinin bir toplamı olarak «karşılıklı anlayış» IMF'nin belirlediği koşullara bağımlı kılınıyor. Örneğin, Buenos Aires devlet bankası müdürünün sözlerinde bu anlayış görülebiliyor: «Borçlularla borç verenler ve IMF arasındaki görüşmelerde onların ekonomik politikası ve kaynaklarını nasıl kullanacaklarına ilişkin konular ele alınır ... Ulusal ekonomik politikayı tanımlamada böylesine bir müdahale, herhalde görülmemiştir.» ⁽¹²⁾ Bunun yanı sıra, ABD Maliye Bakanı Donald T. Regan'ın bu ölçüde bir enflasyon ve ekonomik yalıtlanmayla demokrasinin bağdaşmaz olduğu yolundaki sözlerinde gizli olan tehdidi hatırlarsak, emperyalizmin Arjantin'deki politik gelişmeleri çok yakından gözlediği sonucuna varmak zor olmayacaktır. ⁽¹³⁾

Ücretlerdeki herhangi bir artışa kesinkes karşı olan IMF'nin ve uluslararası bankaların dayattığı katı koşulları hatırd tutacak olursak, böylesine tutarsızlık ve çelişkiler taşıyan «karşılıklı anlayış» projesinin bu kavranış biçimiyle gerçek bir içerik kazanacağına inanmak güçtür. Uzun erimde, bu projenin uygulanması, ihraç malları üretiminde artış ve dış borçların faizini ödeme amacıyla ekonomiyi «düzenleme»nin bir aracından başka bir şey olmayacaktır.

Egemen çevrelerin «karşılıklı anlayış» projesini uygulamaya koyma girişimlerine karşı emekçiler direniyor. Elbette emekçilerin bunalımın bütün yükünü kendi sırtlarına bindirecek bir anlaşmayı yasalasmış görmeye niyetleri yoktur. Bunun bir göstergesi de, özellikle 1984 yılının ilk altı ayında, bir önceki yılın aynı dönemine oranla, Arjantin'de grevlerin üç kat artmış olmasıdır.

İşçi sınıfı ve öteki halk kesimlerinin politik örgütleri, komünistlerin belirleyici katkısıyla, tekçi bir proje geliştirmiyorlar. Burada bunalımın nedenlerinin ortadan kaldırılması için (yani, büyük çiftlikçiliğe ve Arjantin'in temel sanayilerinin emperyalistlerin, özellikle ABD emperyalistlerinin denetiminde bulunmasına son verilmesi) demokrasinin savunulması, hareket noktası olacaktır.

Demek, ki, genellikle emekçilerin yapıcı girişimlerinin birer sonucu olan demokratik uygulamaların savunulması, sosyal adaleti sağlama ve ulusal egemenliği koruma özlemleriyle sıkı sıkıya bağlıdır. Tekçi öneriyi,

⁽¹¹⁾ La Nacion, Edicion Internacional, 30 Temmuz 1984.

⁽¹²⁾ Hablan los comunistas, 31 Mayıs – 7 Temmuz 1984.

⁽¹³⁾ Clarin, Edicion Internacional, 2–8 Temmuz 1984.

demokrasi isteyen, antidemokratik akımların köklerini zedeleme niyeti olmayan burjuva reformistlerinin önerilerinden özünde farklı kılan da işte bunlardır.

IDEOLOJİK TUTUMLAR

Bugün Arjantin işçi sınıfı üzerinde en büyük ideolojik etkiye reformist burjuva milliyetçi eğilim sahip bulunuyor. Bu eğilim, varlığını özellikle 1940'lı yılların ortalarında güçlü bir biçimde duyurdu. Bu yıllarda sanayi hızla geliyordu ve İkinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları içinde bıraktığı Avrupa'ya geniş ölçüde tarım ürünleri satılması sonucu, Arjantin'in dış ticaret dengesi çok elverişli bir durumdaydı.

Sanayide büyüme oranları çok hızlı olurken, kırsal alanda pek çok insanı bünyesine alan sanayi proletaryası da sayıca hızlı bir artış gösterdi. Kırsal alandan gelen emekçiler, fabrikalara girdiler, kentlere yerleştiler. Sanayileşme sürecinin ve kimi politik koşulların nesnel sonucu, işçilerin yaşam ve çalışma koşullarında gözle görülür bir iyileşme ve kültür düzeylerinde bir yükselme göze çarptı. Sendikal ve politik deneyimi düşük olan ve işçi sınıfı hareketine yeni giren bu insanlar, sözkonusu değişiklikleri, o zaman hükümetin başında Peron'un bulunmasına yordular.

Emekçilerin çıkarlarını savunur görünme amacıyla, Peron hükümeti, halkın çok duyarlı olduğu istemlere programında yer verdi. Ancak belli-başlı istemler, tarım sorunu ve emperyalizme bağımlılık konusu üzerinde durulmadı. Halkın durumundaki gözle görülür iyileşme, elverişli ekonomik durumun ve kitlelerin baskısının sonucuydu.

Komünistlerin koşuşturulduğu, baskı altında olduğu bir ortamda, emekçilerin çoğu Peronizmin etkisi altına girdiler. Peron, devlet aygıtına, o günlerdeki tek sendikal örgüte ve kitle temeli olan şekilsiz bir partiye dayanan bir liderdi. Böyle bir topraktan çıkıp büyüyen reformist burjuva milliyetçiliğinin sözcüsü, kapitalizmle sosyalizm arasında «üçüncü bir yol»un, «üçüncü bir konum»un olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu. Peron'a göre, sosyal adalet, «kapitalizmi insancillaştırarak» elde edilebilirdi. Sınıf savaşımı ise, sosyal gelişmenin bir gereği olmaktan çok, ideolojik çatışmanın bir ürünü, toplumda uzlaşmaz çelişkilerin üstesinden gelmede bir araç olarak görülüyordu. Onlara göre, ülkenin ve ulusun kabul edebileceği tek yol, işçilerin çıkışıyla işverenlerin çıkarını birleştirmektir.

Bu burjuva ve küçük burjuva düşler, kaçınılmaz olarak Arjantin'in gerçekleriyle çatışma içine girdi. Bir yandan, derin yapısal bunalım, emekçilerin sosyal-ekonomik koşullarını hiç durmaksızın aşındırıyordu.

Gerçi sınıfsal bakımdan bir örnek olmasa da, Peronist hareketin en dinamik kesimi, işçiler ve öteki emekçilerden oluşuyordu ve onlara hiçbir biçimde burjuva reformizminin geliştirdiği düşüncelerin etkisi altında edilgen nesneler gözüyle bakılamazdı. Tam tersine, işçiler ve emekçiler, Peronist liderlerin propaganda amacıyla öne sürdükleri, ama gerçekleştiremedikleri antilatfundist (büyük çiftlik sahipleri karşıtı) ve antiemperyalist sloganları uygulamaya geçirmek, sosyal adaleti sağlamada aktif bir rol oynamak için savaşım yürütüyorlardı.

Peronist hareketin en büyük güçlüklerinin kaynağı budur. Özellikle bu hareketin proleter olmayan ideolojisi ile hareketin çoğu proleter olan ve derin devrimci reformlarla yakından ilgisi bulunan destekçilerinin düşünce tarzı arasındaki çelişkidir.

Reformist seçenek, o zamanlar ülkenin içinde bulunduğu aşamada bizim de olumlu saydığımız bu seçeneğin tek tek öğeleri, Arjantin'in içinde bulunduğu bunalımın temel nedenlerini tarihsel bakımdan ortadan kaldıracak bir niteliğe sahip olmadığını açıkça gösterdi. Gerici çevreleri besleyen ekonomik temele dokunulmadı. Bu çevreler, değişik dönemelerde halka acılar ve umutlarının çöküşünü getiren diktatörlükleri dayattılar.

Bu dönemde, komünistlerle ortak hareket eden Peron yanlısı emekçiler, elde edilen zaferler ve gerilemelerden değerli deneyimler elde ettiler. Bu deneyim, onların sola kaymasını, proleter ideolojisinin öğelerini kabul etmelerinde besleyici bir kaynak oldu. Şimdi Peronist kitleler, bir yandan kendi hareketleri içinde sağcı güçlere karşı çıkar ve kendilerini ilerici düşüncelere karşı bir baraj olarak görmek isteyenlerin planlarına karşı direnirken, öte yandan da ulusal ve sosyal kurtuluş için tekçi bir projeyi oluşturup geliştirmeye etkin bir biçimde katılmanın yollarını arıyorlar. Arjantin komünistlerinin izlediği politik doğrultunun ana amacı, bu süreci olumlu bir sonuca doğru örgütlemek ve akıtmaktır.

1980'li yılların ikinci yarısının eşiğinde, emekçilerin politik eylemlerinde gözle görülür bir yükseliş gözleniyor. Arjantin Komünist Partisi üyelerinin yaklaşık yüzde 80'i ücretli işçiler, bunların çoğu bu sanayi işçileridir. ⁽¹⁴⁾ Bu, temeli işçi sınıfı olan partinin sosyal tabanını düzgün bir biçimde pekiştirip genişlettiğinin kanıtıdır. Komünistler, genel olarak işçi sınıfı hareketi içinde, bellibaşlı olarak da en bilinçli ve savaşkan işçilerin toplandığı büyük sanayi kentlerinde çalışıyorlar.

Sadece propaganda çalışmalarıyla sınırlı kalıp, işçileri kendi proleter hareketleri dışında eğitip aydınlatarak görevimizi yerine getirebileceğimizi sanmak, işi basite indirmek oldurdu. İşçilerin savaşım deneyim-

⁽¹⁴⁾ «Que pasa», 24 Ekim 1984.

lerine, onların örgütlerine, en başta sendikalara dayanarak, devrimci partinin üyeleri proleter hareketi içinde kendi görevlerini yerine getirebileceklerdir. Bundan ötürü sendikaların özgül işlevlerini ve amaçlarını akılda tutarak, işçilerin kendi mesleki istemlerini öne sürerken, bunların demokrasi, ulusal kurtuluş ve dünya barışının korunması savaşımına, dayanışmaya sıkı sıkıya bağlamalarını, böylece bu örgütlerin bir devrimci eylem okulu durumuna gelmesini sağlamaya çalışıyoruz. Arjantin komünistleri, savaşım süreci içinde işçi sınıfının deneyim biriktireceğine, toplum üzerinde etkisinin artacağına, kendi gücünü ve sosyalist bir toplum kurma olan tarihsel öz görevini daha iyi kavrayacağına kesinkes inanıyor.

Basra Körfezi bölgesinde sosyal fırtınalar

Yusuf Al-Hasan

*Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi
Yönetim Komitesi aday üyesi*

Yakındoğu ve Basra Körfezi bölgesi Birleşik Amerika'nın emperyalist stratejisinde önemli bir yer tutuyor. ABD burada birkaç amaç güdüyor: Ulusal kurtuluş hareketini dağıtıp ezmek, bölgede devrimci süreçlerin gelişmesini engellemek, Ekim 1973'ten ⁽¹⁾ ve İran devriminden sonra yitirilen konumları geri kazanmak, yeni konumlar elde etmek, Arap ülkeleriyle sosyalist topluluk, en başta Sovyetler Birliği arasındaki işbirliğini baltalamak.

EMPERYALİZMIN YEDEĞİNDE

Washington, kendi hedeflerine ulaşmak için silah kullanmak tehditine, bölgemiz ülkelerinin içişlerine karışmak için doğrudan askersel müdahaleye başvuruyor. Devlet eski Başkanı J. Carter'in Basra Körfezi'ni Amerika'nın «yaşamsal çıkar bölgesi» ilan etmesinden sonra ABD bu tür müdahalelerin aracı olarak «Çevik Kuvvetler»i kurmaya başladı. Basra Körfezi'ne savaş gemileri aktarma, Bahreyn, Suudi Arabistan ve Umman'daki askersel üslerin sayısını, Hind Okyanusu'ndaki gücünü artırma planları da o zaman hazırlanmaya başladı. Amerikan stratejisinde ağırlığın açıkça askersel güçten yana kaydırıldığı ve yumuşama politikasından uzaklaştığı R. Reagan döneminde ise Pentagon «1984–1988 Savunma Direktifi»ni kabul etti. Bu direktifte Yakındoğu'ya verilen önem, Avrupa'ya verilen öneme eşit oluyor, ABD ve Batı Avrupa'yı «savunma»nın yanı sıra, Basra Körfezi'ndeki petrol kaynaklarının «müdafaa edilmesi» de «geleneksel» savaşın ana görevi ilan ediliyor. Birleşik Amerika kendi toprakları dışındaki askersel harcamalarının % 48'ni Ya-

(*) Redaksiyondan: *Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin görüşünü yansıtan bu yazı Arap ulusal kurtuluş hareketinin günümüzdeki durumu ve Yakındoğu'da oluşan durumda devrimci güçlerin görevleri üstüne yazı dizimizin devamıdır. (Bak: R. Samhun. Lübnan'a yapılan Amerikan-NATO saldırısı neyi gösterdi. – «Barış ve Sosyalizm Sorunları», 1984 Sayı 1; N. Aşhab, Çetin, sarp yolda. – Agy, 1984, Sayı 3; H. Hammami. Kurtuluş savaşının tükenmez potansiyeli. – Agy, 1984, Sayı 6; I. A. Amer. Amerikan üslerinin gölgesindeki ortaçağ rejimi. – Agy, 1984, Sayı 9).*

(1) Sözkonusu olan, 1973 Arap-İsrail savaşıdır. Bu savaş sırasında İsrail ordusunun «yenilmez» olduğu yolundaki bir efsane dağılıp gitmişti. (Not Red.)

kindoğu'daki konumlarını güçlendirmek için kullanıyor. İsrail'in politikasını, Kudüs'ün ilhakından ve «ebedi baskent» ilan edilmesinden işgal altındaki topraklarda yerleşim merkezlerinin yaygınlaştırılmasına ve Lübnan'a karşı dolaysız saldırıya kadar tüm istila hareketlerini her bakımdan destekliyor; İran-İrak savaşının her iki ülkeyi de emperyalist baskıyı göğüslemeye hazırlanmaktan uzak tutan bu savaşı körüklüyor.

İran ile Irak arasındaki savaş Amerikan emperyalizmi ve onun NATO'lu bağlaşıklarına bölgemize yeni birlikler göndermek ve böylece zaten büyük olan askersel varlığını artırmak için ek bir bahane oldu. Bölgede savaş gemilerinin yanısıra 30 üsse yerleştirilmiş piyade birlikleri bulunuyor. Diego-Garcia ve Masira adalarıyla Bahreyn'deki hava alanları «B-52» stratejik bombardıman uçakları için donatılıyor. Basra Körfezi Devletleri İşbirliği Konseyi'ne emperyalistlere körfezin kuzey kesiminde askersel kolaylıklar sağlanması istemini içeren bir muhtıra verildi. Buraya ABD ve bağlaşıklarının yeni askersel deniz üsleri kurması olasılığı dışlanamaz. Pentagon, filonun, üslerin ve «Çevik Kuvvetler»in eylemlerini koordine etmek için Merkez Komutanlık (Centkom) kurdu.

1981 Mayısından beri Washington'un baskısı sonucu Suudi Arabistan, Umman ve Bahreyn İşbirliği Konseyi Bildirgesi'nde dile getirilen amaçları görmezlikten gelerek ve sağduyuya ters bir hareketle askersel alandaki koordinasyon çabalarına öncelik tanıyorlar. Onlar Konseyi bir saldırı blokuna, NATO'nun «ilan edilmemiş» üyesine çevirmek, ABD'nin bölgedeki stratejik emellerinin hizmetine sokmak istiyorlar.

Suudi Arabistan ve kimi Basra Körfezi ülkeleriyle imzalanan askersel projelerin ve silah satımına ilişkin anlaşmaların kapsamı ve niteliği, onların savunma gereksinimlerini önemli ölçüde aşıyor. Bu arada, Amerikan «Çevik Kuvvetleri»nin askersel eylemlerini güvence altına almayı öngören altyapı yaratılıyor, buradaki modern savaş tekniğinin doğrudan ABD yararına kullanılması için olanaklar beliriyor. Açık bir örnek: Suudi Arabistan'ın 8,5 milyar dolara aldığı AWACS uçakları Pentagon'a Arap ülkelerinin orduları hakkında casusluk bilgileri sağlıyor.

Bölge devletlerinin askersel harcamaları sürekli artıyor. Suudi Arabistan'da bu harcamalar bütçenin % 31'ini ve ithalatın % 37'sini, Umman'da daha da fazlasını; bütçenin % 45'ini ⁽²⁾ oluşturuyor. Konsey üyesi ülkelerin 183 yılındaki silah satın alma anlaşmaları 35 milyar doları buldu. Bunun % 77'si Suudi Arabistan'a aitti ve bu ülke Umman ve Bahreyn'in Amerika'dan aldığı silahları da finanse etti. Bahreyn Emiri'nin

(2) Konseye Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman, Katar ve Bahreyn katılıyor. (Not Red.)

(3) Bak: Umman Halk Kurtuluş Cephesi. – Saut as-Saura, Mayıs 1984 (Arapça).

İngiltere gezisi sırasında (Nisan 1983) işbirliği Konseyi ülkelerinin ödeyeceği 700 milyon dolarlık silah alımı anlaşması imzalandı.

Basra Körfezi'ndeki silah şakırtısı ile Yakındoğu'da Amerikan siyonist saldırganlığındaki tırmanış arasındaki organik bağıntıyı görmek hiç de zor değildir. Anlaşılan, Washington şunu düşünerek ellerini oğuşturuyordu: Arap ulusal kurtuluş hareketi, Amerikan dayatmasına direniş gösteremeyecek kadar zayıf düşecek ve dolayısıyla bu harekete 17 Mayıs 1982'de imzalanan uğursuz İsrail-Lübnan anlaşmasını dayatarak, Yakındoğu sorununa yeni «barışçı» çözüm formülünü kabul ettirebilecekti. Ama, SSCB'nin desteğiyle emperyalizmin ve siyonizmin baskısını göğüsleyen Suriye'nin kararlı tutumu, Lübnan yurtseverleri direniş hareketinin işgale ve ulusal ihanete karşı utkan savaşımı ve Filistin Arap halkının FKÖ tarafından savunulan birliğini ve haklarını savunma kararlılığı karşısında Washington'un bu hesaplarının yanlış olduğu ortaya çıktı. Arap ulusal kurtuluş hareketi ile başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu sosyalist topluluk arasındaki bağlaşıklık en karmaşık koşullarda etkinliğini bir kez daha kanıtladı.

KAPITALIST YONELİMDE ZIKZAKLAR

Oldukça yakın bir geçmişe kadar, «petrol patlaması»na kadar İşbirliği Konseyi ülkeleri ortaçağa özgür gerikalmışlık koşullarında yaşıyordu. Ama son onyıllarda görülen ve yalnız petrol üretimine dayalı hızlı kapitalist gelişme, çarpık da olsa, bu ülkelerin sosyal-ekonomik çehresini değiştirdi. Ekonominin geleneksel kolları, zanaatlar, tarım, özellikle inci üretimi (Bahreyn'de), balıkçı tekneleri yapımı ve balıkçılık yokoldu yada yokolma sınırına itildi. Sanayide madencilikte, hizmetler alanında yeni kollar gelişti. Bunun yanı sıra ticarete de canlanma oldu.

Sosyal-ekonomik gelişmeye paralel olarak, önceleri toplumsal yapıda önemli bir yer tutan köylülerin, balıkçıların ve zanaatçıların sayısında ve oynadığı rolde azalma oldu. Bu sınıf ve katmanların çok sayıdaki temsilcileri ya petrol ve petrol işletme sanayisinin işletmelerinde ücretli işçi olarak proletaryanın çekirdeğini oluşturdu ya da küçük burjuvazinin sıralarına katıldı. Sonuncusu ise maddi üretimle geleneksel bağlarını azaltmaya başladı, elindeki parayı ticarete, banka ve sigorta işlerine, hizmetler alanına, arsa spekülasyonlarıyla mali spekülasyonlara yatırır oldu. Bu doğrultudaki evrim Basra Körfezi ülkelerinde toplumun tüketicilik niteliğinin derinleşmesine yardım etti.

1950–1960'lı yıllarda ulusal kurtuluş hareketindeki yükselişin en önemli sonuçlarından biri, kimi Arap ülkelerinde petrol çıkarma ve petrol işleme şirketlerinin devletleştirilmesi oldu. 173 Ekim savaşı sırasındaki ambargo

uygulamasından sonra fiyatı 4 kat artan petrolden sağlanan parasal gelirlerin artmasıyla bizde devlet kapitalizminde belirli bir güçlenme oldu, onun alanakları genişledi. Kapitalist devlet sektörü artık çoktan dır yabancı ve yerli işadamlarıyla inşaat, hizmetler vb. alanlarda değişik projelerin gerçekleştirilmesiyle ilgili geniş kapsamlı anlaşmalar imzalıyor. 20 yıl içinde yabancı müteahhitler bölgede gerçekleştirilen tüm projelerin $\frac{0}{100}$ 75'ini gerçekleştirdi, bunların maliyeti ise 600 milyar doları (4) buldu. Suudi Arabistan Ticaret Bakanı müteahhitlerin «devlet ihalesiyle yapılan işlerin maliyetini son derece artırdıklarını, bu nedenle bu maliyetin öteki ülkelerdeki benzeri projelerinkinden çok daha yüksek olduğunu açıkça kabul etti. (5) Projelerin geri kalan ve hiç te az olmayan $\frac{0}{100}$ 25'i yerli işadamlarına düşüyor. Bunun mantıksal sonucu olarak, kapitalist evrim süreci devlet sektörü ve ulusal özel sermayenin yabancı ve uluslararası devlet sektörü ve ulusal özel sermayenin yabancı ve uluslararası tekellerle işbirliği yolundan geliyor.

Yerli büyük mali ve komprador burjuvazinin ve toprak sahiplerinin hızla zenginleşmesi, ekonomideki ağırlıklarının artması, emekçileri yönetme ve sömürme deneyiminde birikim sağlaması, bütün bunlar ege-men monarşi hanedanlarını politik erki onlarla paylaşmak zorunda bıraktı. Sonuç olarak bürokratik burjuvazi doğuyor ve bunun yanı sıra feo-dal zümre burjuvalaşıyordu. Devlet aygıtı, devletin parasıyla kurulan birçok büyük işletmeyi ele geçiren özel sektörün güçlenmesine her bakımdan yardım etti.

Ekonomik gelişmeye hiçbir biçimde katılmayan belirli kişilerin ve özel örgütlerin elinde çok büyük zenginlikler birikiyor. Sosyal sarsıntıların başgöstermesi halinde gelecekte kendisini güvence altına almak, aynı zamanda varlığının miktarını toplumdan gizlemek isteyen zenginler İsviçre bankalarına, Karayip havzasındaki adaların bankalarına ve bulundukları ülkelerden uzaktaki öteki bankalara muazzam paralar yatırıyorlar ve bunlara buralarda mali ve adli öncelikler sağlanıyor. Uluslararası Para Fonu'nun verilerine göre, Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) şahısların ve bankacıları örgütlerin dış ülkelerdeki bankalara yatırdıkları paralar 1983 yılında 4 milyar 740 milyon, Kuveyt'lilerinki ise 3 milyar 750 milyon doları buldu.

Basra Körfezi bölgesi ülkelerinin burjuvazisi ABD ve öteki kapitalist devletlerin büyük mali kuruluşlarına, sanayi şirketlerine oldukça büyük sermaye yatırımlarında bulunuyor. Böylece o emperyalizmin ekonomik ve sosyal-politik desteklerinden biri haline geliyor, emperyalizme iç çelişki ve bunalımlarını gidermede yardımcı oluyor. Bunun yanı sıra gelişmiş kapitalist ülkeler sermayesinin bir bölümünü Basra Körfezi bölgesine ak-

(⁴) Bak: Al-Ahram al-Iktisadi, Kahire, Mart 1984 (Arapça).

(5) Al Jazirah, Suudi Arabistan, 6 Mayıs 1984 (Arapça).

tarıyor, hatta sanayilerinin kimi kollarını buraya taşıyorlar. Yerli burjuvazinin çıkarlarıyla uluslararası finans oligarşisinin çıkarlarının çatışması, bölgede erkte bulunanların iç ve dış politikalarına yansdı. Bugün bu rejimler dünya sermayesine olan tam bağımlılığı, ekonomi, politika ve ideoloji alanlarını kapsayan «bağımlı ortaklık» biçimine «dönüştürmeye» çabalyorlar.

Günümüzde Basra Köfrezî ülkelerinde, gelişmiş kapitalist devletlerin sanayilerinin gereksinimlerini gidermeye yönelik prefabrike üretimin ağırlık kazanması için koşullar oluşuyor. Bunun yanı sıra, kapitalist emek paylaşımında bölgeye petrol kaynağı olarak ayrılan baş rol geçerliğini koruyor. Bu da iki olumsuz sonuca neden oluyor: Birincisi, ülkelerimizin tek tipten ekonomileri arasında rekabet sertleşiyor, ikincisi, bu ekonomilerin dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmesi hızlanıyor.

Bilindiği gibi, yakın bir zamana kadar yerli burjuvazi maddi üretim alanına yatırım yapmakta pek acele etmiyor, bu alandaki işlere oldukça isteksiz katılıyordu. Bu nedenle Basra Köfrezî ülkeleri gerekli sanayi mallarını dışardan ve en başta kapitalist dünyadan ithal etmek zorunda kalıyordu. Aynı zamanda hizmetler alanının genişlemesi, kimi halk gruplarının (bu arada emekçilerin ve küçük mülkiyet sahiplerinin bir bölümünün) elinde belirli bir parasal birikimin olmasının yanı sıra bunların kısa sürede ve kolay gelir sağlayan küçük sermaye yatırımı yapmalarına olanak sağlıyor. Bu durum resmi propagandaya, binlerce insanın sözde işletme «sahibi» olabildiği mahut «halk kapitalizmi»ni lanse etmesi, bölge halklarına ve burada yaşamakta olan yabancılara genlik içinde yaşandığı hayalini aşılması için gerekçe oluşturuyor.

Ama olgular bunun tam tersini gösteriyor. Örneğin, BAE'nde mali düzensizlikler yüzünden bir dizi banka, kuruluş ve kişilerin iflas ettiği açıklandı. Bu büyük skandal Kuveyt'teki hisse senedi ve tahviller borsasına yansdı ve onbinlerce hisse senedi sahibinin iflasına yolaçtı. Bahreyn'deki borsada hisse senetlerinin kuru 1983 yılı başlarından 1984 Şubat ayına dek 70 puandan daha fazla düştü. ⁽⁶⁾

Bunalımın sonuçlarını sırtında hisseden emekçiler ve küçük mülk sahipleri, kimi alanlarda % 12'yi bulan hayat pahalılığı artışıyla karşılaşılıyor. Bunun yanı sıra, ücret ve maaşlar yılda yalnız % 2 artıyor. Yalnız görünüşte «başarılı» petrol üreten ülkeler ağır bunalımlar yaşıyor ve bundan birçok halk katmanları, en başta emekçi yığınlar zarar görüyor. Bu da erkteki rejimlerin bankalar, büyük spekülâtörler ve çokuluslu tekellerle birlikte uyguladığı uğursuz ekonomik politikaya karşı protesto-nun artmasına neden oluyor.

Bu ülkelere petro-dolar akışı 1981 yılına oranla yaklaşık yarıya indi.

⁽⁶⁾ Bak: Ash Shark al Ausat, Londra, 7 Mayıs 1984 (Arapça).

Son üç yılda artan açık, onların Amerika'da ve Batı Avrupa'daki döviz rezervlerinin azalmasına yolaçıyor (yalnız Suudi Arabistan'ın bütçe açığı 13 milyar doları buluyor).

Ekonomideki gerilemenin artması nedeniyle egemen çevreler, daha önce onaylanmış olanlar da içinde, birçok projeden vazgeçmek zorunda kalıyor. Geri kalan projelerin gerçekleştirilmesi için ayrılan paralar hızla azalıyor. Bu paralar 1981'de 74 milyardan 1983 ortalarına doğru 23,7 milyar dolara düştü, yani % 68 oranında (?) azaldı.

Doğal olarak, bütün bunlar küçük ve orta düzeyde projelerin gerçekleştirilmesinden gelir sağlayan sosyal katmanları ağır bir duruma soktular. Ve en başta küçük müteahhitler, küçük işletme sahipleri yabancı şirketlerin rekabeti yüzünden zarar görmekten yakınıyorlardı. Yerli işadamlarından birçoğunun iflasın sınırına geldiği günümüzde ise bunların erkteki rejimin politikasından ve yabancı tekellerin faaliyetlerinden hoşnutsuzlukları özellikle açık bir biçim alıyor.

HAKLARIN SAVUNULMASI

Kapitalizmin çarpık gelişmesi, belirli katmanların asalak yaşam tarzına tutkusu, uyuşturucu kullanımı, cürümün artması gibi, burjuva toplumuna özgü hastalıklara yolaçıyor. Bu olumsuz olgulara tepki olarak bölgede, halkın dinsel inançlı kesiminin, toplumun burjuvalaşmasına karşı kendine özgü bir protesto biçimi olan İslam fanatizmi, sere serpe gelişti. İran devriminden sonra dinsel-politik örgütlerin kurulması, değişik sosyal katmanlardan temsilcilerin bunlar etrafında birleşmesi, bu örgütlerin (geçici olarak da olsa) Suudi Arabistan, Kuveyt ve Bahreyn'de toplumsal hareketlere katılması, halklarımızın tükenmemiş sosyal-politik enerjisini ortaya koyuyor. Basra Körfezi'nin «petrol» toplumlarında bu enerji henüz sonuna kadar ortaya çıkarılmış değildir ve birçok nesnel ve öznel nedenlerden dolayı ulusal kurtuluş güçleri geniş halk yığınlarını kendinden yana çekemiyor, örgütleyemiyor.

Yönetimdeki rejimin sosyal-ekonomik politikasına karşı en ardıcıl ve en aktif savaşımları işçi sınıfı yürütüyor. İşçi sınıfı, komünist ve demokratik parti ve örgütlerin yönetiminde yurtsever grupların, değişik toplum ve politika adamlarının katılımıyla ulusal kurtuluş hareketinde örgütlenmiş bulunan emekçi yığınlarla birlikte hareket ediyor.

Sosyal-ekonomik gelişme düzeylerindeki farklar nedeniyle Basra Körfezi ülkelerinde işçi hareketleri ve yurtsever hareketler değişik düzeylerde bulunuyor. Bununla birlikte buralarda demokratik hak ve özgür-

(?) Bak: Al-Ahram al-İktisadi, Nisan 1984.

l kler için kararlı savaşım yürütülüyor. Özellikle Kuveyt yurtsever hareketi 1960'lı yılların başında büyük başarılar elde etti.

Petrol fiyatlarındaki önemli y seliş ve petrol üretimindeki artış bölge ülkelerinde, bir bölümü, bir dizi ekonomi kolunun, bu arada inşaat, petrol-kimya ve ağır endüstrinin hızla geliştirilmesine yönlendirilen çok büyük mali kaynağın birikmesine neden oldu. Bu da hızla yeni işgücü çekilmesini gerektirdi. Basra Körfezi devletlerinde yerli halkın sayıca az olması, kadınların emek alanına katılmaması ve devlet aygıtının şişkin olması, yalnız yabancı tekeller değil yabancı işçiler için de kapıları ardına kadar açtı.

Yurt dışından işgücü akışı en çok BAE, Kuveyt, Suudi Arabistan, Umman ve Bahreyn'in demografik durumunu etkiledi. On yıllık dönemle ilgili (1975–1985) tahminlere göre, «altılar»da yerli yurttaşların sayısında % 75'den % 56'ya, yerli işçilerin ise % 55'den % 41'e düşmesi bekleniyordu. Söz konusu ülkelerin nüfusunun 10,2 milyondan 16,8 milyona doğru hızla yükseleceği, üretim alanında çalışanların 2,9 milyondan 4,8 milyona çıkacağı ⁽⁸⁾ sanılıyordu.

Ancak, bu tahminler ekonomik gelişmenin yüksek göstergelerinden hareketle yapılmış olmakla birlikte, tamamiyle yanlış çıktı. Örneğin 1985 yılı için öngörülen işgücü artışına Bahreyn'de 1980'de ulaşıldı. Kuveyt'de bu artış  ng r leni de aştı. BAE'nde ise aynı yıl, beklenilenin % 75'i kadar oldu. ⁽⁹⁾

Basra Körfezi  lkelerinde «serbest piyasa» ekonomisinin anarşik nite-liği, buranın iş gücü piyasasını da etkiliyor, iş gücü kiralarken ağır ayırımcı koşullar ileri süren patronlar bundan kendi çıkarları için yararlanıyorlar. işletme sahipleri herşeyden önce, emekçileri yurttaşlık hakları ve sendikal hakların en büyük  l de sınırlandığı koşullarda en az ücret ve maaşları kabul etmek zorunda bırakmayı amaçlıyorlar. Sömürücü çevreler yabancı işçileri  ifte (sınıfsal ve ulusal) ezgi altına alarak aynı zamanda onların bu bölgede bulunmasını yerli emekçilere karşı, işini yitirecekleri tehdidi için şantaj olarak kullanıyor, ücret ve maaş artışlarının frenlenmesinde, kötü çalışma koşullarının korunmasında, sendikal ve demokratik özgürlüklerin boğulmasında bir unsur olarak kullanıyorlar.

Bahreyn'de yabancı sayısındaki artışın yanısıra, yerli işçilerin, uzmanların ve «beyaz yakalıların» komşu ülkelere g    gibi bir süreç de gözleniyor. Bu, yerli işçilerin sayısında azalmaya yol açıyor, emekçilerin hareketinin gelişmesini engelliyor.

Ama bir dizi Arap ülkesinden ve genel olarak birçok gelişmekte olan ülkeden farklı olarak bizde yerli proletaryanın aktifliği oldu a y k-

⁽⁸⁾ Agy, Mart 1984.

⁽⁹⁾ Agy.

sektir, konumları da güçlüdür. İşçi sınıfı Bahreyn ve Kuveyt'de, Suudi Arabistan'ın kimi bölgelerinde yurtsever hareket üzerinde giderek artan bir etki yapıyor. Ya legal (Kuveyt) ve yarı legal (Bahreyn) ya da illegal (Suudi Arabistan, Umman) çalışma yürüten sendikaların aktifliği artıyor. Yerli ve yabancı işçilerin ortak çıkarların savunulması için birlikte savaş yürüttüklerini, yerli proletaryanın öteki ülkelerden gelmiş sınıf kardeşlerinin istemlerini desteklediklerini gösteren örnekler yaşamda hiç te az değildir.

Son 20 yılda bölge ülkelerinde ulusal kurtuluş hareketinin sosyal tabanı gözle görülür bir biçimde değişti. Bugün bu hareketin temelini işçi sınıfı ve devrimci aydınlar oluşturuyor. Son on yılda bu harekete katılanların bir bölümü bilimsel sosyalizmin konumlarına geçti, kimi örgütler komünist ve işçi partileriyle bağlarını sürdürüyor, güçlendiriyor. Basra Körfezi ve Arap Yarımadası ülkelerinde Marksist-Leninist partilerin yanı sıra ilerici işçi, gençlik, kadın ve öğrenci örgütleri de faaliyet gösteriyor. Bütün bunlar parti ve yığın çalışmaları için elverişli koşullar yaratıyor. İlerici fikirlerin propaganda edilmesinde ve emekçilerin sömürüye karşı seferber edilmesinde demokratik basın önemli bir rol oynadı. Demokratik basın edebiyat ve sanat üzerinde ağırlıklı bir etki yaptı, burjuva ideolojisi ve kültürünün saldırılarını kararlılıkla püskürtmeye devam ediyor.

Ulusal kurtuluş hareketinin güçlenmesiyle, onun ayrı ayrı grupları ve örgütleri arasında daha sıkı ikili ve çok yönlü işbirliği için temeller ortaya çıktı. İlerici-yurtsever partiler Basra Körfezi ve Arap Yarımadası bölgesinde durumu birlikte analiz etmeyi, ortak amaçlara ulaşma yollarını belirlemeyi kararlaştırdılar. Bunlardan en önemlileri, emperyalist egemenliğe, bu arada emperyalist askersel egemenliğe karşı, İşbirliği Konseyi'nin askersel blok niteliğindeki çalışmalarına karşı, İran-İrak savaşına son verilmesi, barışı ve demokrasiyi savunmak için bölgesel ve uluslararası çapta bir kampanya yürütülmesi için savaşımdır.

Demokratik güçlerin birbirine yaklaşması, Basra Körfezi'nin ayrı ayrı ülkelerinde ortak çalışmalar için elverişli koşullar yarattı. Bu yakınlıkta değişik örgütleri, bu arada dinsel örgütleri, gerçek demokratları ve yurtseverleri, yurtsever hareketin programı temelinde aktif savaşıma çekme, bu savaşıma daha geniş yığınları seferber etme olanağı yaratıyor.

Bizim başarılarımız gericiliği deli ediyor. Her düzeyde güçlenen yurtsever harekete karşı koyabilmek için gericilik de birleşiyor. «Müslüman Kardeşler»in bozguncu eylemleri, özellikle Yemen Arap Cumhuriyeti ve Kuveyt'de yeniden canlandı. Suudi Arabistan yöneticileri kardeş Kuveyt halkının zaten sınırlı demokratik özgürlüklerini, anayasayı ve öteki kazanımlarını ortadan kaldırmak için, doğrudan zor kullanmak da içinde, her yola başvuruyorlar. Onların baskısıyla Bahreyn'de 1975'de Millet Meclisi

dağıtıldı ve Anayasa yürürlükten kaldırıldı. Suudi Arabistan, ne pahasına olursa olsun, komşu ülkelerde demokratik süreçlerin gelişmesini frenlemek, onların politik sistemini kendine uygun biçimde değiştirmek istiyor. Bunun yanı sıra, Basra Körfezi ülkelerinin monarşileri, özellikle Bahreyn monarşisi, (rejim yanlısı) alternatif işçi, gençlik ve öğrenci örgütleri ve birlikleri yaratmak için çok büyük paralar harcıyor, CIA «uzmanları» ile, Batılı ve Arap casusluk servisleriyle işbirliğini artırıyorlar. Gericiler yurtseverlere ve demokratlara karşı savaşımında en gaddar en insanlık dışı yöntemlere başvuruyor. Yurtseverler ve demokratlar bir lokma ekmekten mahrum bırakılıyor, yurtlarından sürülüyor ve hatta çoğu kez öldürülüyorlar.

Ne var ki, Arap ulusal kurtuluş hareketi, karşılaştığı zorluklara karşın, gericiliğin saldırıları karşısında yalnız dayanabilecek durumda değil aynı zamanda ona darbeler vurabilecek durumda olduğunu defalarca kanıtlamıştır.

Küçük Lübnan halkı, gösterdiği kararlılık, verdiği kurbanlar ve Suriye'nin, Sovyetler Birliği'nin, Arap ve dünya ulusal kurtuluş hareketinin desteği sayesinde saldırganlarla imzalanan teslimiyetçi anlaşmanın iptal edilmesini, Amerikan deniz piyadelerinin ve çokuluslu silahlı gücün ülke topraklarından tamamıyla çekip gitmesini sağladı.

Arap ulusal kurtuluş hareketinin nitelik bakımından yeni bir müfrezesi olan Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin sürekli ve başarılı bir devrimci gelişme göstermesi, ilerici güçlerin önündeki çok büyük olanaklar olduğunu ortaya koyan önemli bir göstergedir. Bu ülkelerde, ekonomik ablukaya ve sınırlı iç kaynaklara karşın, Arap dünyasında ilk işçi köylü devleti oluşuyor ve güçleniyor.

Ulusal kurtuluş hareketinin zengin deneyimi şunu gösteriyor: Emperyalizme, siyonizme ve iç gericiliğe karşı, sömürden kurtulmak için savaşımarda başarıya giden yol, yurtsever ve ilerici güçlerin birliğini güçlendirmekten geçiyor. İşte bu nedenle, bugün net bir program, eşitlik ve karşılıklı saygı, işbirliği yapan tarafların bağımsızlığı ilkeleri temelinde yurtsever cepheleri yaratmak, ivedi bir görev olarak gündemdedir.

Bu arada, küçük burjuvazinin kimi yurtsever ve milliyetçi çevrelerinin pratik eylemlerinde ve ideolojik doğrultularında antikomünizmin konularında yer almağa devam ettiklerini, komünist partilerine güvensizlikle baktıklarını ve onlarla işbirliğine gitmede kararsızlık içinde olduklarını unutmamak gerekiyor. Böylesi bir tutum, antiemperyalist tek cephenin kurulmasını ve eylem göstermesini önemli ölçüde engelliyor.

1985'in Şubat ayında biz, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin 30. kuruluş yıldönümünü kutluyoruz. Bu cephe tüm tarihi boyunca, yurtsever güçlerin birliğini pekiştirmek için çalıştı, onları demokratik hakları ve

anayasal özgürlükleri savunmak için seferber etti. Partimiz, işçi sınıfının çıkarlarını kararlılıkla savundu, onun yaşama koşullarının iyileştirilmesi için, fiyat artışlarına ve reel ücretlerin azaltılmasına karşı savaştı. Biz, emekçilerin, nihayet, legal örgütlerini kurma olanağına kavuşması için çalışıyor, teröre son verilmesi, politik tutukluların serbest bırakılması için savaşıyoruz. Cephe, Birleşik Amerika'ya Cufair'deki deniz üssüne kendi birliklerini yerleştirme ve Muharrak'taki hava limanını kendi amaçları doğrultusunda kullanma hakkı tanıyan 1971'de imzalanan kölelik anlaşmasının iptal edilmesini istiyoruz. Yurtsever hareketlerin ana görevi, kanımızca, demokrasi, sosyal ilerleme ve bağımsız gelişme uğrunda, geniş sosyal katmanları içerecek savaşım temelinde güçlenmektir. Emperyalizmin ve onun maşalarının planlarına başarıyla karşı koymanın en önemli önkoşulu da budur.

Gerçekler ortaya çıkınca

ABD'NİN SOVYETLER BİRLİĞİ'NE KARŞI GEÇMİŞTE VE GÜNÜMÜZDEKİ NÜKLEER SALDIRI HAZIRLIKLARI

Başbakan Reagan, toplumsal ilerleme güçlerine karşı «haçlı seferi» ilan ederek, «komünizmi tarihin çöplüğüne gönderme» niyetini açıkladı. Bu sözler, aslında, Ekim Devrimi'nden bu yana Beyaz Saray'ın şimdiki sahibinin birçok öncelinin, gerek Sovyet Rusya'ya silahlı müdahale gerekse de «soğuk savaş» döneminde, sosyalizmi «durdurma»ya ya da «geriye itme»ye çalıştıkları yıllardaki düşünce tarzını ya da davranış biçimini ortaya koyuyor. Yeterince açık bir olguyu hatırlayalım: ABD'nin Sovyetler Birliği'ne yığinsal kırım silahlarını da içeren ilk saldırı senaryosu, daha İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden iki ay sonra hazırlanmıştı.

O zamandan bu yana, birçok benzeri plan ardarda geldi ve bunları uygulamaya koyma yolunda somut adımlar atıldı. Ve bunların değişmeyen amaçları şuydu: Nükleer güce dayanarak askersel üstünlük sağlamak ve SSCB'ne ölümcül darbe indirmek, dünya sosyalizmini yoketmek, yeryüzündeki devrimci güçleri ezmek. Sovyetler Birliği böyle bir tehlikeyi elbette küçümsemezdi. SSCB bilimsel ve teknolojik potansiyelini genellikle barışçıl amaçlara kanalize ederken, (SSCB dünyada ilk olarak nükleer elektrik santrali ve atom enerjisi ile çalışan buz kıranı, sivil gemiyi yapan, aynı zamanda ilk yapma uyduyu uzaya gönderen ülkedir) bir yandan da ABD'nin başlattığı nükleer silahlanma yarışının her yeni turuna gerektiği gibi yanıt vermek zorunda kalmıştır.

Washington kuruluşlarının gizlilik damgasını kaldırdıkları resmi belgelerine, ABD yöneticilerinin konuşmalarına, ABD basınında yer almış haber ve uzman yazılarına dayanan bu yazıda ABD emperyalist çevrelerinin daha 1945'lerden başlayarak günümüze kadar süren Sovyetler Birliği'ne, nükleer bir saldırı için yaptığı savaş hazırlıklarının gelişmesi sergilenmektedir.

ASKERSEL PAZIYI GÜÇLENDİRKEN

1945. Başkan Truman tarafından Kasım ayında (!) onaylanan 329 ve 329/1 Numaralı Direktifler Sovyetler Birliği'ne karşı, 20 kentin atom bombasıyla bombalanmasını da öngören bir saldırı planını içeriyordu. (Stratejik dengeyi kurmak için, SSCB, ilk kez 1949'da atom denemesini yaptı, nükleer silahların ilk kuşağını geliştirdi.)

1946. Görevi başlıca sanayi merkezlerine «tek bir nükleer vuruş» yaparak Sovyetler Birliği'ni yok etmek olan Stratejik Hava Kumandanlığı kuruldu. «Pincher Planı» uyarınca, SSCB'ne karşı saldırı 1946 yazıyla 1947 yazı arasında başlatılacaktı.

1947. Çatışmanın başlamasından sonra 24 Sovyet kentine karşı «olana-
naklı en kısa zamanda» nükleer silahların kullanımını temel alan «Broiler
Planı» oluşturuldu.

1948. ABD Ulusal Güvenlik Konseyi (1)'nin 30 Numaralı Direktifi'yle ABD Başkanına Kongre'nin onayına başvurmadan nükleer silahların «ivedilikle ve etkinlikle» kullanımına izin verme yetkisi verildi. «Frolic Planı»na göre (bu plan daha sonra «Grabber Planı» adını aldı) çatışmaların patlamasından iki hafta sonra SSCB'ne karşı ansızın bir nükleer saldırı yapılması öngörülmüyordu. Fleetwood Planı'na (daha sonra «Half-moon Planı» olarak adlandırıldı) göre 70 Sovyet kenti 133 atom bombasıyla yok edilecekti.

1949. «Dropshot Planı» uyarınca SSCB'ye karşı 300 atom bombasıyla bir saldırının, 1 Ocak 1957'de başlaması planlanmıştı. Şu planlar da onaylandı: Başlıca Sovyet kentlerine karşı 155 atom bombasının kullanımını öngören «Trojan Planı» ve 104 Sovyet kentine 200 atom bombasının atılmasıyla 30 milyon insanın ölümünü öngören «Offtackle Planı.»

1951. ABD Genel Kurmay Başkanlığı tarafından stratejik bombardıman uçklarınca Moskova-Gorki arasına 20, Leningrad üzerine 12, Volga ve Don havzasındaki sanayi işletmelerine 52, Kafkaslar'a 15 ve Vladivostok ile Irkutsk'a 15 atom bombası atılmasını öngören bir «acil durum» planını kabul edildi.

1952. İkinci kuşak nükleer bomba örneği termonükleer bir araç patlatıldı. (*İlk Sovyet termonükleer silahı 1953'te denendi*). Kore savaşı sırasında nükleer silahlar kullanmaya niyetlenerek, Başkan Truman, Moskova, Leningrad, Pekin, Şanghay ve öteki başlıca Sovyet ve Çin kentlerini yok etme olasılığından söz etti.

1953. Sovyetler Birliği'ne karşı ABD'nin hiç bir kısırtma olmadan «en elverişli» bir zamanda, nükleer bir saldırıya geçmesi düşüncesini Başkan Eisenhower destekledi. Kıtalararası stratejik bombardıman uçakları ve orta menzilli nükleer roketler geliştirildi. (*Sovyet kıtalararası bombardıman uçakları 1957'de, orta menzilli roketler 1959'da denendi.*)

1954. Genel Kurmay Başkanları Birleşik Komitesi'ne bağlı Politik Planlama Grubu tarafından, sosyalizmi «geriye itme» görüşü uyarınca hazırlanan «en yakın gelecekte» SSCB'ne karşı «hazırlığı kasıtlı olarak hız-

(1) Başında ABD Başkanının bulunduğu en yüksek düzeydeki politika ve planlama organı.

landırılmış» savaş üzerine rapor. SSCB'ne «önleyici darbe» indirilmesini ABD Başkanı onayladı.

1955. Genel Kurmay Başkanları Birlik Komitesi, Sovyet sanayi merkezlerindeki fabrikaların en az yarısı üzerinde «ağır kayıplar»a yol açmak için hazırlıklar yapılması emri verdi. Sovyetler Birliği'ne karşı, onun tüm önemli askersel hedeflerini ilk ağızda yokedecek bir ilk vuruşun «avantajları», Pentagon'un «Silah Sistem Değerlendirmesi Grubu. Rapor №: 12» başlıklı belgesinde sıralandı. SSCB'nde çatışma başlangıcından sonra iki saat içinde yok edilecek 5.000 ile 6.000 hedefin listesi ABD istihbarat örgütlerince oluşturuldu. İlk kıtalararası balistik roket geliştirildi. (Benzer sistemden Sovyet roketleri 1957'de denendi.)

1956. «Atlas», «Titan», ve «Minuteman» kıtalararası balistik roketleri, denizaltıdan fırlatılan «Polaris» balistik roketleri ve «Jupiter» ve «Thor» orta menzilli balistik roketleri programları geliştirildi.

1957. Üst düzeyde ABD politik ve askeri liderleri casus uyduların, erken uyarı sistemlerine hava ve roket saldırılarının geliştirilmesi de içinde uzayın silahlandırılması için programlar hazırlamaya başladılar. «Taktik nükleer amaçlar»la kullanılmak üzere Avrupa'ya bombardıman uçaklarının konumlandırılması için planlar oluşturuldu. ABD topraklarını bir misillemeden uzak tutması öngörülen «sınırlı nükleer savaş» konsepti ortaya atıldı.

1959. Başkan'ın emri üzerine Ulusal Güvenlik Konseyi'nin bir alt komitesi tarafından SSCB'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı nükleer vuruşların «en iyi kombinezonu» kavramı formüle edildi. Bir çıkışta 4.700 nükleer bomba fırlatma kapasitesinde 1.850 stratejik ve orta menzilli bombardıman uçağının ve aynı şekilde Sovyet sınırlarının yakınlıklarına konumlandırılmış karadaki ve gemilerdeki nükleer silahla donatılı yüzlerce savaş uçağının kullanımını öngören planları da içeren Kapsamlı Stratejik Hedefler Listesi oluşturuldu.

1960. Ortak Stratejik Planlama Kurmayı kuruldu. SSCB ile çatışma başladıktan sonra tüm hedeflere ardarda vuruşlar yapılmasını öngören bir «Bütünsel Harekat Planı» oluşturuldu. Artık Sovyetler Birliği'yle birlikte öteki sosyalist ülkelerdeki hedefleri de içererek, hedefler listesi bir hayli kabardı. Bu döneme kadar ABD nükleer cephaneliği, 1.000 savaş başlığından (1955'de) 18.000 savaş başlığına çıktı. «Polaris» roketleri silahlı kuvvetlere verildi. (SSCB'de benzer roketler 1968'de ortaya çıktı.)

1961. Kennedy yönetimi termonükleer potansiyelin bileşenlerinin ve bunların kullanımı için planların niteliksel olarak yeniden yapılandırıl-

(2) Kore savaşında (1950–1953) ABD kuvvetleri «BM Gücü» örtüsü altında davrandılar. (Not Red.)

masına girdi. Sosyalist ülkelere karşı beş tür vuruşu öngören İkinci Bütünsel Harekat Planı, Genel Kurmay Başkanlığı'nca onaylandı. Hedefler şunlardı: Sovyet stratejik kuvvetleri, askersel kuruluşların ve genel amaçlı birliklerin hava savunma sistemleri, büyük kentlerin hava savunmaları, silahlı kuvvetler kumanda ve kontrol sistemleri ve büyük kentler ve önemli sanayi merkezleri.

1962. İkinci «Bütünsel Harekat Planı», silahlı kuvvetlerin bilgisayarlarına işlendi. SSCB'ne karşı bir «ilk önleyici darbe» indirme yeteneğinin geliştirilmesine ilişkin planı, Savunma Bakanı Cumhurbaşkanı'na sundu. Sovyetler Birliği'ne karşı «önleyici» bir nükleer vuruş için «en iyi model» bilgisayarlardan geçirildi.

1963. Pentagon, SSCB'ne karşı bir ilk nükleer vuruşun, saldırı karşısında Sovyetler Birliği'nin misillemeye gitmesi durumunda ABD'nin kayıplarını büyük oranda azaltacağını öne süren yeni bir «sınırlı kayıp» stratejik konsepti geliştirdi.

1964. Karadan fırlatılan MİRL'li (ayrı hedeflere yöneltilen çok başlıklı) stratejik roketlerin konumlandırılmasına başlandı. *(Benzer Sovyet roketleri 1972'de ortaya çıktı.)*

1965. «Poseidon C-3» denizden fırlatılabilir balistik roketlerinin 10 ile 14 ayrı hedefe yöneltilen «Mark-3» savaş başlıkları ile donatılmasına ilişkin karar alındı.

1966. Pentagon'un verdiği görev üzere stratejik ilk darbe varyantları üzerinde araştırmalar yapan «Rand Corporation»un, hava-uzay sanayii ve Massachusetts Teknoloji Enstitüsü araştırma merkezlerinin tavsiyesi üzerine kıtalararası balistik roketlerin, yeni kuşağının MİRV'li savaş başlıklarıyla donatılması kararlaştırıldı.

1967. Sovyetler Birliği'ne nüfusun yüzde 25'ini ve Sovyet sanayi kapasitesinin yüzde 70'ini yok etmeyi amaçlayan 400 nükleer silahla saldırıyı karara bağlayan üçüncü ve dördüncü «Bütünsel Harekat Planı» oluşturuldu. Kıtalararası balistik roket fırlatma üslerinin, denizaltı üslerinin ve uzun menzilli nükleer roket kumanda merkezlerinin de dahil edilmesiyle SSCB'deki hedeflerin sayısı 10.000'i aştı.

1968. Ayrı hedeflere yöneltilen çok başlıklı (MİRV'li) «Minuteman-3» roketlerinin ilk denemeleri yapıldı. Tek tek roket vuruşlarına karşı korunmayı sağlamak için tasarlanmış «Sentinel» roket savunma sistemi için tesislere ve parçaların inşasına başlandı. «Trident» denizaltıları için stratejik roketler geliştirilmesine ilişkin planlar kabul edildi.

1969. Yeni bir ilk vuruş silahı – orta menzilli, gelişkin isabet yeteneğinde bir roketin (Pershing-2) yapılması hazırlıkları başladı.

1970. Ayrı hedeflere yöneltilen çok başlıklı (MİRV'li) «Minuteman-3»

kıtalararası balistik roketlerinin ilk serisi kullanıma hazır hale getirildi. (Benzer sistemler SSCB'nde 1975 yılında ortaya çıktı.)

1971. Tüm stratejik roketlerin MİRV'li savaş başlıklarıyla donatılması kararı alındı. Sosyalist ülkelerdeki hedef sayısı 16.000'e yükseldi. Önemli hedeflere birkaç kez vuruş yapılması için önlemler kabul edildi.

BUNUNLA İLGİLİ OLARAK ŞÖYLE BİR SORU DOĞUYOR:

SSCB'ne karşı bu nükleer saldırı planlarından hiç biri neden uygulanmadı? Bunun nedenini, dünya sahnesinde güçlerin genel yer alımını biçimlendiren nesnel etmenlerde, yani dünya sosyalist sisteminin doğuşu, komünist ve devrimci-demokratik partilerin güçlenmesi, sömürgecilik sisteminin çöküşü ve saldırgan emperyalist planlara karşı çıkan ve sosyalist topluluğun barış politikasını şiddetle destekleyen dünya çapındaki barış-sever hareketin güçlenmesi gibi etmenlerde aramak gerekiyor.

Burada, stratejik kuvvetlerin yer alımı merkez önemdedir. ABD'nin nükleer tekele sahip olduğu savaş sonrası ilk yıllarda dahi, Washington sosyalist sistemin artan politik ve ekonomik potansiyelini, teknolojik yeteneklerini ve silahlı kuvvetlerinin savaş kapasitesini, ve son olarak, Sovyetler Birliği'nin Nazi Almanyası ve militarist Japonya'ya karşı savaş süresince kazandığı savaş deneyimini görmezlikten gelemedi. O zamanlar ABD nükleer cephaneliği zaferi güvence altına almak için açıkça yeterli değildi.

Sovyetler Birliği'nde nükleer silahların, daha sonra da bunları fırlatma araçlarının geliştirilmesi, ABD'ni bir misillemeye açık hale getirdi. Nicel ve nitel stratejik üstünlük olmadan ABD bir savaşı başlatamazdı; bu intihar anlamına gelirdi. Washington'un böylesi bir üstünlüğü sağlamak çabasıyla attığı her yeni adıma yanıt olarak Sovyetler Birliği'nin aldığı karşı önlemler, sonuçta, 1960'lı yılların sonunda ve 1970'lerin başında, SSCB ve ABD, Varşova Antlaşması Örgütü ve NATO arasında dünya çapında ve bölgesel olarak yaklaşık bir güç dengesinin oluşmasını sağladı. O yıllardaki ABD Savunma Bakanı Robert McNamara'nın belirttiği gibi, Sovyetler Birliği, bir Amerikan ilk vuruşunun bütün etkilerini hissettikten sonra bile «ABD'yi yoketme yeteneğine ulaşmıştı.» Başkan Nixon, «ABD güvenliğini güvence altına alan» stratejik üstünlüğün geçmişte kaldığını kabul etmek zorunda kaldı.

Böylece, Sovyetler Birliği ve ABD'nin silahların sınırlandırılması ve azaltılması konusunu eşitlik ve eşit güvenlik temelinde görüşmeleri için elverişli ortam ortaya çıktı. 1972 Mayıs'ında imzalanan SSCB ile ABD Arasındaki İlişkilerin Temelleri'nde, Washington ilk kez resmi olarak «nü-

leer çağda, barış içinde bir arada yaşamının bu ülkelerin arasındaki ilişkilerin tek temeli olduğunu» kabul etti.

1971'den sonra 50'yi aşkın Sovyet-Amerikan belgesi imzalandı. Barış davası için son derece büyük önem taşıyanlarından bazıları şunlardır: «Nükleer Savaş Riskini Azaltacak Önlemler Antlaşması», süresiz olan «Antibalistik Roket Sistemlerinin Sınırlandırılması Antlaşması», «Stratejik Saldırı Silahlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Belirli Önlemler Geçici Antlaşması» (SALT-1) «Nükleer Savaşın Önlenmesine İlişkin Antlaşma», «Yeraltında Nükleer Denemelerin Sınırlandırılması Üzerine Antlaşma», «Barışçı Amaçlarla Yeraltında Nükleer Denemeler Üzerine Antlaşma» ve son olarak, «Stratejik Saldırı Silahlarının Sınırlandırılması Antlaşması (SALT-2).»⁽³⁾

Bunlar ve daha başka belgeler yumuşamanın önemli unsurları haline geldiler ve uluslararası durum üzerinde olumlu etkide bulundular. 1970'lerin ilk yarısı, daha önceki on yılda askersel yumuşama ile başlamış olan politik yumuşamanın güçlendirilmesi için geniş olanakların ortaya çıkışına şahit oldu; bu uluslararası güvenlik için güvenilir bir yapının yaratılmasını olanaklı kılabilirdi.

GÜCÜN GÜÇSÜZLÜĞÜ

Ne var ki, gelişmeler bu yönde olmadı. 1970'lerin ortalarında, en saldırgan emperyalist çevreler, en son bilimsel ve teknolojik ilerlemelere dayanarak, stratejik dengeyi niteliksel bakımdan kendi lehlerine değiştirme ve bu temelde, sosyalist topluluğun üzerinde politik ve gerekirse askersel bir baskı uygulama çabasına giriştiler.

Washington nükleer roketler de içinde silahların sınırlandırımı ve indirimi görüşmelerinin başlıca kanallarını sistemli olarak kapamaya başladı. ABD, kendi imzalamış olduğu uluslararası yasal belgeleri çiğnemeğe başladı.⁽⁴⁾ Yumuşama acılarıyla dolu bir saldırı ile yüz yüze geldi. Ve böylece, emperyalist güçler uluslararası durumu yeniden gerginleştirdiler ve nükleer bir çatışma tehlikesini kesin bir biçimde artırdılar.

Tekrar olgulara dönelim:

1975. «Büyük çaplı» (sanayi işletmelerine karşı), «seçmeci» (askersel hedeflere karşı), «sınırlı» (tek tek hedeflere karşı) ve «bölgesel» olmak

⁽³⁾ Son üç belge, bugüne kadar ABD tarafından onaylanmadı. Çünkü bunların imzalanmasından hemen sonra Washington dış politikası dünya sahnesinde askersel ve politik çatışmayı kızıştırdı. ABD'nin bu anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlamaya yanaşmaması uluslararası gerginliklerde yeni bir yükselişi hem hızlandırdı hem de bunun bir sonucu oldu.

⁽⁴⁾ Bak: Anlaşmalar yolunu reddedenler, BSS, № 6, 1984.

üzere dört tip nükleer vuruşu öngören beşinci bir «Bütünsel Harekat Planı» kabul edildi. Hedeflerin sayısı 25.000'e ulaştı.

1976. Beşinci «Bütünsel Harekat Planı» silahlı kuvvetlerin bilgisayarlarına işlendi. SSCB'ne karşı ilk nükleer vuruş için Başkan Ford'un kurduğu bir komite tarafından önerilen planlarda «yeni yaklaşım»lar değerlendirildi. Yeraltındaki kıtalararası balistik roket silolarını yok etmede kullanılacak olan ve 80 ile 90 ton kalkış ve dört ton etki ağırlığındaki üç aşamalı MX roketinin yapımı çalışmaları başladı.

1977. «Yüksek derecede korumadaki» Sovyet hedeflerini yok edecek ve böylece Sovyetler Birliği'ni bir misilleme vuruşu yapmaktan alıkoyacak niteliksel olarak yeni savaş başlıklarının geliştirilmesi için emirler verildi. Avrupa ve Asya'daki sosyalist ülkelerdeki hedeflerin listesi yeniden genişletildi.

1978. Beşinci «Bütünsel Harekat Planı»nda değişiklikler yapıldı. SSCB'deki, öteki Varşova Antlaşması Örgütü ülkeleri, Vietnam, Küba ve adı konmayan «bağlaşık» (SSCB'nin bağlaştığı – *Yazarların notu*) ve «tarafsız topraklar»daki hedef sayısı 40.000'e ulaştı.

1979. Tüm hedeflere ilk vuruşu da içeren SSCB'ye karşı saldırıyı konu alan senaryolar Pentagon tarafından ele alındı. Washington'un baskısıyla NATO Konseyi Avrupa'da askersel-stratejik dengeyi bozma amacıyla ABD ilk vuruş nükleer silahlarının («Pershing-2 ve «Cruise» roketleri) – Belçika, İngiltere, İtalya, Hollanda ve FAC'ne yerleştirilmesi kararı aldı. «Cruise» roketlerinin geliştirilmesi daha 1973'te başlamıştı. (*Benzer Sovyet roketleri 1980 ortalarında ortaya çıktı.*)

1980. Savaş hazırlıklarının ana çizgilerini içeren ve ilk nükleer silaha başvurma ve nükleer bir savaşı – çeşitli varyantlarıyla – ABD için elverişli koşullarda sonuca ulaştırma kavramını formüle eden 59 Numaralı Direktif'i Başkan Carter imzaladı.

1981. 59 Numaralı Direktif'te yer alan görüşler Reagan yönetimi tarafından geliştirildi ve başlıca vurgu «uzun süreli» bir nükleer savaş üzerine yapıldı. Bugünkü «Bütünsel Harekat Planı»nda, «toptan vuruş» kavramının yanı sıra ABD'yi karşı bir misilleme vuruşundan kurtaracak, Kuzey Amerika'dan uzak bölgelerde (özellikle Avrupa'da) yürütülecek «sınırlı» nükleer savaş konsepti, askersel operasyonların «ABD'nin seçimi»ne göre (Küba, Vietnam, Angola, Etiyopya vb. da) yürütülmesini içeren «yatay tırmanma» konsepti yer alıyor. Başlıca ağırlık hava kuvvetlerinde ve onların denizdeki bileşenlerinde olmak üzere stratejik kuvvetlerin yerleştirilmesinin keskin biçimde artışına veriliyor. «Trident-2» denizaltılardan fırlatılabilir balistik roketlerin, uzun menzilli «Cruise» roketlerinin ve «B-1B» ve «ATB» (Stealth) stratejik bombardıman uçaklarının geliştiril-

mesine ilişkin planlar onaylandı. 1985'de 40 kadar «MX» roketinin konumlandırılmasına geçilmesi kararı alındı.

1982. Ulusal Güvenlik Konseyi'nin 13 Numaralı Direktif'i uyarınca «sınırlı ya da uzun süreli bir nükleer savaşta üstün gelme» planı oluşturuldu. Gelecek on yılda uzaydaki tüm faaliyetler Başkanın «Ulusal Uzay Politikası üzerine» başlıklı Direktif'i uyarınca saldırgan askersel amaçlara tabi kılınacak.

1983. «Pershing-2» ve «Cruise» roketlerinin İngiltere, İtalya ve FAC'nde konumlandırılmasına başlandı. Temelde ABD'yi bir nükleer saldırıda misillemeden korumayı amaçlayan «uzay savunması» üzerine 85 Numaralı Başkanlık Direktifi çıkarıldı. Alaska, Japonya, Güney Kore ve Filipinler'deki üslerden kalkarak Sibirya'yı nükleer vuruşların içine alan bir plan oluşturuldu.

1984. ABD roketlerinin Avrupa'ya konumlandırılması sürdü. 85. Numaralı Direktif'i kıtalararası balistik roketleri saptama sistemini geliştirme programına geçilmesine yetki veren 119 Numaralı Başkanlık Direktif'i izledi. ABD ile Sovyetler Birliği arasında «doğrudan bir çatışma»nın stratejisini formüle eden ve «Sovyet askersel ve politik gücünün yapılarını, nükleer ve konvansiyonel kuvvetlerini» ve «askersel yeteneğini biçimlendiren» sanayileri yok ederek nükleer bir savaşta zaferi öngören «1984–1988 Savunma Direktif'i» adlı Pentagon belgesi onaylandı. Pentagon sanayi firmalarıyla ilk on uzay silahının yapımına ilişkin kontrat yaptı. Japonya, uzayın silahlanmasına ilişkin geniş çaplı programlar üzerine çalışmaya katılıyor. ABD uydusavar silahları denedi.

Evet, Pentagon'da, Brüksel'deki NATO merkezinde oluşturulan planların çoğu uzak geleceğe ilişkindir ve bunlardan bazılarının (örneğin ABD'nin uzayın silahlandırılması planlarına taktığı isimle, «Yıldızlar Savaşı»na ilişkin projeler) bir sonuca ulaşacağı kuşkuludur. Yine de, ABD'nin yeni kuşak roketlerini, herşeyden önce de «Pershing-2» ve «Cruise» roketlerini konumlandırmaya başlaması, stratejik durumu kökten değiştirmiştir. Nesnel olarak bu, ABD yönetiminin Başkan Carter'in 59 Numaralı Direktif'inde formüle ettiği genel amaca, bir sosyal-politik sistem olarak sosyalizmin yok edilmesi hedefine ulaşma ümidiyle silahlı bir çatışma başlatma hevesine yenik düşme tehlikesini artırmaktadır.

Bu kritik durum karşısında, Sovyetler Birliği ve bir bütün olarak Varşova Antlaşması Örgütü yeni tehditin çapı ve niteliğini tümüyle etkisizleştirecek kimi karşı önlemler almak zorunda kaldılar. SSCB ile yapılan anlaşmayla, DAC ve Çekoslovakya topraklarında, menzili artırılmış operatif-taktik Sovyet roket kompleksleri konumlandırıdılar. Daha sonra DAC'ndekilerin sayısı artırıldı. 1984 Ağustosunda Sovyetler Birliği uzun menzilli kanatlı roketlerini başarıyla denediğini ve stratejik bombardıman

uçaklarına ve denizaltılara yerleştirilmesine başlamakta olduğunu açıkladı.

Varşova Antlaşması Örgütü'nün attığı adımlar nükleer silahlar alanındaki dengenin 1984'ün ortaları gibi erken bir zamanda yeniden sağlanmasına olanak verdi. ABD yönetici çevrelerinin askersel üstünlük sağlama umutlarıyla birlikte, Sovyetler Birliği ile diyalogda «güç konumları»na dayanarak hareket etme çabaları da başarısız kaldı.

Bunun, 1984 sonbaharında Başkan Reagan'ın, ABD'nin kendinde artan savaş karşıtı duyguları dikkate alarak, kamuoyunu yatıştırmaya yönelik kimi somut adımlar atmasına ve uzayın silahsızlandırılmasına ve stratejik saldırı silahlarının ve orta menzilli nükleer silahların indirimine ilişkin karşılıklı ilişki içindeki bütün sorunlar üzerinde karşılıklı kabul edilebilir bir anlaşmaya ulaşmak için yeni görüşmelere başlanması önerisini kabul etmesine büyük ölçüde katkıda bulunduğu görülüyor. SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Konstantin Çernenko yoldaşın 1984 Kasımı sonlarında söylediği gibi, Sovyetler Birliği nükleer silahların tümünden yasaklanmasına ve sonuçta imha edilmesine doğru ilerlenmesini olanaklı kılmak için en köklü çözümlerin aranmasına hazırdır. ⁽⁵⁾ Böylesi görüşmeler, emperyalist hükümetler üzerinde artan politik baskıda bulunan barış hareketleri tarafından hararetle savunulmaktadır.

✱

Özetlersek, savaş sonrası yılların deneyimi insanı en azından şu iki sonuca götürüyor:

Birincisi: Washington, bütün aşamalarında nükleer silahlardaki silahlanma yarışının başlatıcısıdır. ⁽⁶⁾

İkincisi: Sovyetler Birliği ve kardeş sosyalist ülkelerin ekonomik, bilimsel ve teknik potansiyeli, ABD'nin sosyalist dünyaya dayattığı askersel çatışmada herhangi bir üstünlük sağlamasına olanak vermeyecektir.

Sovyetler Birliği ve tüm öteki Varşova Antlaşması Örgütü üyesi ülkelerin saldırganı gemleme kararlılığı, ABD emperyalist çevrelerinin başlatabileceği bir nükleer savaş önleme savaşımının başarısı için zorunludur. Askersel-stratejik dengeyi bozmak için yaptıkları hiç bir şey her hangi somut bir sonuç vermiyor: Sosyalist topluluk ülkeleri, yalnızca kendi güvenliklerini değil, aynı zamanda, anlaşma için tek olanaklı temel

⁽⁵⁾ Bak: «Pravda», 27 Kasım 1984.

⁽⁶⁾ Savaş sonrası dönemde, ABD askersel-stratejik dengeyi kendi lehine bozmak amacına yönelik olarak en az 95 yeni silah sisteminin geliştirilmesini başlattı.

olan eşitlik ve eşit güvenlik temelinde silahsızlanmaya ilişkin bütün konular üzerine görüşmeler için elverişli koşulları da sağlayarak, tüm bu girişimin önüne etkin olarak dikiliyorlar.

Bu yazı hazırlanırken şu kaynaklardan yararlanıldı: ABD Başkanlık Direktifleri 329, 329/1 (1945), 18 (1977), 59 (1980), 13, 32 (1982) 85 (1983) ve 119 (1984); Senato Ödenekler Komitesindeki Savunma Ödenekleri Bölümü'nde 1964'te yapılan konuşmaların kayıtları, Senato Dışilişkiler Komisyonu'nda stratejik sorunlar üzerine 1974 ve 1982'de yapılan konuşmaların kayıtları; 1973, 1975, 1977–1981 ve 1983 yılları Savunma Bakanlığı'nın Kongre'ye Yıllık Raporları. Yararlanılan yazılar arasında şunlar vardır: D. Ball, *Deja-Vu: The Return to Counterforce in the Nixon Administration*; D. Ball, *Developments in the US Strategic Nuclear Policy under the Carter Administration*; J. Collins, *US-Soviet Military Balance. Concepts and Capabilities 1960–1980*; T. Greenwood, *Qualitative Improvements in Offensive Strategic Arms: The Case of MIRV*; B. Greiner, K. Steinhaus, *Auf dem Weg zum 3. Weltkrieg?*; G. Herken, *The Winning Weapon*; Gerhardt Kade, *Die Bedrohungslüge. Zur Legende von der «Gefahr aus dem Osten?»*; F. Kaplan, *The Wizards of Armageddon*; L. Korb, *National Security Organization and Process in the Carter Administration*; P. Pringle ve W. Arkin, *SLOP. The Secret US Plan for Nuclear War*; P. Schneer, *With Enough Shovels: Reagan, Bush and Nuclear War*; R. Tammen, *MIRV and the Arms Race: The Superpowers in a Multinuclear world*. Ed. by G. Kemp, R. Pfaltzgraff Jr., U. Reanan yayınları. Periyodikler ve gazeteler: *Bulletin of the Atomic Scientist*, *Chicago Tribune*, *Defence Monitor*, *Foreign Affairs*, *Houston Chronicle*, *Inquiry*, *The New York Times*, *The Washington Post*, *Nihon Keizai* (Japonya).

Bu yazı «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisinin Barış ve Demokratik Hareketler Komisyonu çalışma grubuna katılan Roland Bauer, Raul Valdes Vivo ve Stratis Korakas tarafından hazırlandı.

Komünist gençlik örgütleri

Kısa bilgiler ()*

MACARISTAN KOMÜNİST GENÇLİK BİRLİĞİ

1957'de kurulan Macaristan Komünist Gençlik Birliği (MKGB), Macaristan Sosyalist İşçi Partisi'nin gençlik örgütüdür. Bu gönüllü politik yığın örgütü, bugün 913.000 üye (ülkedeki 14–30 yaş arasındaki gençlerin yaklaşık % 40'ı) ve 34.000 temel örgüte sahiptir. MSIP'nin yönlendirmesi altında çalışmaktadır. Partiyi gençliğin görüşleri konusunda bilgilendirir ve parti politikasının oluşturulmasına ve yaşama geçirilmesine katılmaktadır. Birlik, gençlik yasasıyla uyumlu olarak, yetişen kuşağın özgül haklarını savunmaktadır ve onu devlet ve kamu kuruluşlarında temsil etmektedir.

MKGB, gençleri sosyalist kuruculuğa yönlendiriyor, ekonomik kalkınma planlarının tamamlanması için harekete geçiriyor. Onların sosyalist yarışmaya ve hammadde ve başka malzeme tasarrufu hareketine katılmalarını örgütlüyor. Üretim alanında yeni buluşlar sağlanmasını, genç yenilikçileri teşvik ediyor. Birliğin girişimiyle-mühendisler, ekonomistler, ziraatçılar ve diğerlerinden oluşan genç uzmanlar konseyleri kurulmuştur ve bunlar sanayi kuruluşlarında, tarım kooperatiflerinde çalışıyorlar. Birliğin himayesinde oluşan Yaratıcı Gençlik Örgütü, gençleri, bilim ve teknolojinin ilerlemesine katılmaya yönlendirmede önemli bir rol oynuyor. Bu örgütün «Ötlet» adı altında yayınlanan kendi haftalık yayın organı vardır.

MKGB gençleri, Marksizm-Leninizm ruhunda eğitiyor, onlar da sosyalist bir dünya görüşünün biçimlenmesine yardım ediyor. Birliğin politik eğitim alanında 80.000 propagandist çalışmaktadır. Bunlar başkentteki ve ülkenin 19 eyaletindeki politik eğitim merkezlerinde eğitilirler. Birliğin yayınevi 13 çocuk ve gençlik gazete ve dergisi basar. Birliğin Merkez organı haftalık «Magyar Ifjuság» (Macaristan gençliği) dir.

MKGB gençlerin kültür düzeylerini yükseltmeye büyük bir önem veriyor ve gençliğin boş zamanlarındaki etkinliklerini düzenlemede girişimde bulunuyor. «Kültürlü Gençlik İçin» hareket ve sayısız gençlik klüpleri, tüm gençlere hoşlandıkları herhangi bir boş zaman uğraşını seçme olanağı veriyor. Amatör sanat grupları içinde Birliğin 33.000 üyesi bulunmaktadır. Bu gruplar, örneğin Merkezi Şarkı ve Dans Topluluğu ve yakın

(*) Komünist gençlik örgütleriyle ilgili olarak kısa bilgiler yayınlamaya devam ediyoruz. Bak: «Barış ve Sosyalizm Sorunları» – «Yeni Çağ», sayı 4, 6, 7, 8, 10, 1984.

zamanlarda oluşturulan «Rok Tiyatro» büyük bir popülerlik kazanmıştır. Geniş bir iş yükü de MKGB'nin Gençlik Kültür Programları Bürosu tarafından taşınmaktadır.

Birlik, kitle sporunun daha da gelişmesine yardım ediyor. Olimpiyatlardaki beş spor dalında sınav hareketine birkaç bin genç katıldı) Gençlik ve öğrenci turist bürosu «Ekspress», pek çok çekici seyahat programları sunuyor. Birliğin himayesinde her yıl ulusal turistler toplantısı gerçekleştiriliyor.

Komünist Gençlik Birliği toplumun ve gençliğin sorunlarına hemen yanıt verilmesi için çabalıyor. Çalışmaları sırasında, farklı yaş ve sosyal grupların özgünlüğünü dikkate alacak bir konumda olan MKGB Merkez Komitesi gençleri konu alan geniş çaplı incelemeler yürütüyor. Bu amaçla kurulan bir grup, gençlerin sosyal statülerini ve özgür konulardaki görüş ve fikirlerini araştırdı. Gençliğin farklı kesimleri arasındaki çalışmanın amaçları ve yöntemleri bu grubun bulguları temelinde tanımlandı. Birliğin üyelerinin etkinliğini ve inisiyatifinin derecesin artırmak için, tabandaki örgütlere daha fazla eylem serbestliği tanınması kararlaştırıldı. Yöneticilikteki bu desantralizasyon MKGB seçimlerinin daha demokratikleştirilmesiyle bütünleştirildi. Birlik içindeki yönetici konumları için adayların pek çoğu şimdi açıkça aday gösteriliyor ve seçimleri, eskiden olduğu gibi delegeler aracılığıyla değil, doğrudan yapılıyor. Gençliğin çalışma ve yaşam koşullarıyla daha uyumlu olan yeni örgütlenme biçimleri uygulamaya kondu. Taban örgütleri yalnızca iş yerlerinde, Birlik üyelerinin sürekli yerleşim bölgelerinde ve askeri birimlerde değil, aynı zamanda tüm geçici öğrenci ve işçi yurtları ve kültürel, blimsel ve sportif örgütlerde ve gençlerin geçici bünyeleri olan öteki yerlerde de oluşturuluyorlar. Her genç hangi örgütün üyesi olacağına kendisi karar veriyor.

MKGB, 1.300.000'e yakın üyesi olan Macaristan Genç Pionerler Birliği'nin çalışmalarını yönetiyor.

Birlik, dünya ilerici güçlerinin barış, silahsızlanma, sosyal ilerleme ve insanlık için mutlu bir gelecek savaşımına önemli bir katkıda bulunuyor. 1983 sona ererken, savaş tehdidinin artması üzerine kendi arzularıyla harekete geçen Macar gençliği, ABD nükleer füzelerinin Batı Avrupa'da konumlandırılmasına karşı bir çağrı çıkardılar. Bu, bir hafta içinde iki buçuk milyondan fazla insan tarafından, yani her dört Macar yurttaşından biri tarafından imzalandı.

Macaristan Komünist Gençliği Birliği uluslararası gençlik örgütleri içinde aktiftir. 90'dan fazla ülkede 200 kadar gençlik örgütüyle ilişkilerini sürdürmektedir. Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun ve Uluslararası Öğrenciler Birliği'nin etkin bir üyesi olan MKGB gençlik hareketinin birliğini güçlendirme doğrultusundaki tüm çalışmalar içinde yer alı-

yor. Birlik ve tüm öteki genç Macarlar Sovyet Komünist Gençlik Örgütü'nün 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festival'nin 1985 yılında Moskova'da yapılması önerisini sevinçle karşıladılar.

PORTEKİZ KOMÜNİST GENÇLİĞİ

Bu örgüt, Kasım 1979'da Komünist Gençler Birliği (1975'de kuruldu) ve Komünist Öğrenci Birliği (1972'de oluşturuldu) arasındaki birleşmenin sonucu kuruldu. Örgütün, genç işçiler, köylüler, büro emekçileri, ve orta dereceli okullar ve yüksek öğrenim kurumlarının öğrencilerinden oluşan 27.000 üyesi bulunuyor. Üyelerin yarısından fazlasını genç işçiler oluşturuyor. PKG, Portekiz Komünist Partisi'nin özerk bir gençlik örgütü olarak, ortak eylemlerin yürütülmesinde, onunla işbirliği yapmakta, her düzeydeki çalışmalarını komünistlerin çalışmalarıyla eşgüdümlü kılmakta, ve Portekiz gençliği arasında partinin politikasının uygulanması için enerji bir şekilde çalışmaktadır.

PKG, Salazar diktatörlüğünün en çetin günlerinde bile faşizme ve sömürge savaşlarına karşı duran, genç emekçilerin haklarını savunan ve demokratik reformlar isteyen ülkesinin genç komünistlerinin kahraman devrimci geleneklerini sürdürüyor. PKG kurulur kurulmaz gençliği halkın devrimci kazanımları ve çalışma hakları başta olmak üzere, genç emekçilerin yaşamsal çıkarları ve haklarını korumak için harekete geçirme gibi geniş çaplı bir çalışmaya girişti. Bugün onun kilit görevlerinden biri halkın sağ kanat güçlerin politikasına ve Sosyalist Parti ile Sosyal Demokrat Parti'nin oluşturduğu hükümet koalisyonuna karşı demokratik bir alternatif için savaşımına katkıda bulunmaktır.

Genç komünistler, genç kadın ve erkekleri savaş karşıtı harekete yönlendiriyorlar ve Portekiz'i NATO'dan çıkarmak ve emperyalizmin saldırgan planlarına katılmasını önlemek çabalarının yanında yer alıyorlar. PKG, esasen barış, demokrasi ve sosyalizm için savaşan uluslarla dayanışma hareketinin büyümesi ve güçlenmesine katkıda bulunuyorlar. Komünist Gençliğin girişimleriyle eski Portekiz sömürgeleri ve Şili demokrat ve antifaşistleriyle dayanışma kampanyaları gerçekleştirildi.

Portekiz'in genç komünistleri uluslararası demokratik hareketin birliğini güçlendirme ve tüm dünyadaki kardeş örgütlerle dostluk ve işbirliği ilişkilerini oluşturma çabalarında etkindirler. Portekiz Komünist Gençliği DDGF'nin başkan yardımcısıdır. Tüm uluslararası faaliyetlerde etkindir ve örgütün saygınlığının artmasına yardım etmektedir. Portekiz Komünist Gençliği demokratik santralizm ilkesi uyarınca örgütlenmiştir. Yerleşim ve üretim koluna göre örgütlenme ilkesini uygular. Temel örgütleri, fabrikalar, kooperatifler, eğitim kurumları ve yerleşim bölgelerinde

kökleri olan kolektiflerdir. Örgüt biçimleri ve kolektiflerin çalıştırılması, üyelerinin çıkarları ve öne koydukları amaçlara uyumlu olarak, son derece esnekler. En yüksek organı, Kongredir. Kongreler arası, örgütün çalışmaları Merkez Komisyon tarafından yönetilir.

Genç komünistlerin çeşitli gençlik kesimleri ve özerkliklerine saygı göstererek içerisinde çalıştıkları, gençlik hareketleriyle sıkı bağları vardır.

PKG'nin bütçesi üye aidatları, basılı materyallerin satışından elde edilen gelir, genç komünistlerin yürüttüğü işlerden sağlanan gelir ve bağışlardan oluşur.

ARJANTIN KOMÜNİST GENÇLİK FEDERASYONU

Genç işçi, köylü, aydın ve öğrencileri birleştiren Arjantin Komünist Gençlik Federasyonu (AKGF)'nin 102.000 üyesi vardır. (Haziran 1983'e göre).

Federasyon 1921'de kurulan Arjantin Komünist Partisi'nin bir yardımcısı ve rezervidir. Pratik eylemleri Parti'nin politik çizgisiyle yönlendirilen Federasyon, Marksist-Leninist görüşleri yayarak ve burjuva milliyetçi ve reformist görüşleri teşhir ederek, ideolojik çalışmalara büyük önem veriyor.

60 yıldan fazla tarihi boyunca AKGF Arjantin gençliğini, sosyalizme geçişe yol açacak demokratik, tarımsal ve anti-emperyalist bir devrim için, köklü sosyal-politik değişimler için savaşıma yöneltti. Pek çok genç kahraman bu savaşta can verdi. Yakın geçmişte alaşağı edilen askersel cunta yönetiminin son döneminde bile Federasyon üyeleri zindanlara atıldı ve işkencelere uğratıldı. Onlarcası öldürüldü ya da kayıp ilan edildi. Gericilik yıllarındaki zorbalıklara karşın, komünist gençler sürekli emekçilerin ekonomik ve politik istemlerini sosyal ve insan hak ve özgürlüklerini savundular. Böylece gençler arasında geniş destek kazandılar.

AKGF demokratik ve antiemperyalist bir gençlik cephesinin oluşturulmasını ivedi bir görev olarak görmektedir. Bu doğrultudaki çabalar, Politik Gençlik Örgütleri Hareketi (PGÖH)'nin oluşturulmasına yol açmıştır. Federasyonun üyeleri bu hareket içinde Peronist, radikal, hristiyan demokrat ve öteki benzer gençlik örgütleriyle işbirliği yapmaktadırlar. PGÖH 22 Haziran 1984'te Uluslararası Para Fonu ve ABD emperyalizminin keyfi eylemlerine karşı, demokrasinin yeniden oluşturulmasından bu yana yapılan eylemlerin en büyüğü olan bir gösteri düzenledi. Bu gösteriye 100.000'in üstünde genç katıldı.

Bugün AKGF emekçi halkın ve öğrencilerin örgütlerine özel bir dikkat vererek, ulus içinde yığınsal bir gençlik hareketinin gelişmesinde önemli

bir rol oynamaktadır. Federasyonun işçi semtlerinde ve genç tarım işçileri ve yoksul köylülerin yoğun olduğu köylerde dikkate değer bir etkisi vardır.

AKGF sendikalar içinde de etkindir. 500'den fazla üyesi işyerlerindeki sendika komitelerine ve sendikal örgütlerinin yönetimlerine seçilmiştir.

AKGF'nin öğrenci hareketini yeniden kurmak için zorlu bir çalışma sürdürdüğü yüksek öğrenim kurumlarında da etkisi büyüktür. Özellikle Federasyon üyeleri Üniversite Öğrencileri Federasyonu'nun yönetimini elinde tutmaktadırlar.

Arjantin Komünist Gençliği her zaman tutarlı bir enternasyonalist bir çizgi izlemiştir. Iç savaş sırasında İspanya Cumhuriyeti'yle, Nazizme karşı savaşında Sovyetler Birliği'yle ve Kuba devrimiyle yığinsal dayanışma eylemi örgütlemiştir.

Şimdi, Federasyon Orta Amerika halklarının ABD emperyalizminin saldırgan müdahaleci politikasına karşı yürüttükleri savaşla ulusal çapta bir dayanışma kampanyası başlattı.

AKGF barışın ateşli bir savunucusudur. Bugün Reagan yönetiminin militarist çizgişiyle ortaya çıkan tehlikeli durumla karşı karşıya olan AKGF, savaş karşıtı hareket içinde öteki örgütlerle yanyana aktif bir konum almaktadır. Falkland bunalımından sonra Arjantin gençliği arasında güç kazanan barıştan yana ve aynı zamanda ülkede demokratik değişimlerden yana duyguları göz önüne alan Federasyon bu hareketin daha da ilerlemesi için büyük bir potansiyel olduğuna inanmaktadır.

AKGF hiç şaşmadan tüm kıtalardaki komünist ve öteki ilerici gençlik örgütleriyle uluslararası bağlarını ve işbirliğini geliştirme ve güçlendirme politikası izlemektedir. Arjantin Komünist Gençlik Federasyonu, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu içinde başkan yardımcılığı konumundadır.

Demokratik santralizm AKGF'nin temel örgüt ilkesidir. Temel örgütler üyelerin iş, eğitim ve yerleşim yerlerinde oluşturulur. En yüksek organı, Kongredir. Fedarasyonun kongreler arası çalışmaları Merkez Komitesi, Yürütme Komitesi ve sekreterlik tarafından yönetilir. AKGF Merkez Komitesi 30.000 tirajı olan ve iki ayda bir yayınlanan «Agui y Ahora»yı çıkarır.

Federasyon eylemlerini üye aidatları, yıllık bağış kampanyaları ve çeşitli kültürel ve öteki etkinliklerin gelirleriyle finanse etmektedir.

Doğu Akdeniz, Yakın ve Ortadoğu ve Kızıl Deniz Bölgesi Komünist ve İşçi Partileri 2. Konferansı Bildirgesi

Afganistan Demokratik Halk Partisi, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL, Mısır Komünist Partisi, Etiyopya İşçi Partisi, Yunanistan Komünist Partisi, İran TUDEH Partisi, Irak Komünist Partisi, İsrail Komünist Partisi, Ürdün Komünist Partisi, Filistin Komünist Partisi, Suudi Arabistan Komünist Partisi, Suriye Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi ve Doğu Akdeniz, Yakın ve Ortadoğu ve Kızıl Deniz bölgesinin öteki komünist ve işçi partilerinin temsilcileri Ocak 1985'te Lefkoşe'de bir toplantı yaparak bölgedeki durumu incelediler.

Bölge komünist ve işçi partileri, bölgede olduğu gibi uluslararası gelişmelerin de hızla, son derece tehlikeli bir nitelik almakta olduğuna büyük bir kaygıyla işaret ettiler.

1981 toplantısından buyana bellibaşlı önemli gelişmeler şöyledir:

Lübnan'a karşı ABD-İsrail saldırırlığı ve bölgede emperyalist müdahalenin, emperyalizmin askersel varlığının daha da artması. Grenada'ya karşı ABD saldırısı, Nikaragua ve Salvador halklarına karşı saldırıgan eylemler ve Küba'ya karşı tehditler. Körfez bölgesinde ve Hint Okyanusu'nda emperyalist askersel yığınaklar. Güney Afrika, İsrail ve Pakistan'daki gerici rejimlerin nükleer silahlar geliştirmeleri. ABD nükleer füzelerinin, «Pershing-2» ve «Cruise»lerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi, ABD'nin nükleer silahlanma yarışını tırmandırması ve bunu yıldızlar savaş planıyla yayması insanlığı termonükleer bir felaketin eşiğine yaklaşırtıyor.

Bölge komünist ve işçi partileri, uluslararası ilişkilerde soğuk savaşa bu dönüşün tek sorumlusunun emperyalizm, özellikle de ABD emperyalizmi olduğunu vurguladılar. ABD'nin amacı şudur:

– ABD'nin dünyada egemenlik kurması için SSCB üzerinde askersel stratejik üstünlük elde etme amacıyla varolan güçler dengesini bozma yönünde açık çabaları;

– ulusal kurtuluş hareketlerinin ve ilerici hareketlerin, ülkelerin zayıflatılması, bunlara açık darbeler (mümkün olan her yolla ve askersel mü-

dehalelerle) indirme ve onları doğal bağlaşıkları, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerden yalıtılma;

– kapitalist dünyada ABD'nin egemenliğinin güçlenmesi, her merkezden ayrılma eğiliminin ve ayrımın yok edilmesi, NATO ülkeleri arasında ve öteki saldırgan emperyalist bağlaşıklar arasındaki birliğin güçlenmesi.

Ne ki, İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana, dünya barışının bu denli tehdit edilmemiş olmasına karşın, detantın güçlü kökleri vardır. Barış güçleri Sovyetler Birliği'nin başını çektiği sosyalist topluluk ülkeleri, işçi sınıfı hareketi, tüm dünyadaki ulusal kurtuluş hareketi, barış ve savaş karşıtı hareketler – daha da genişliyor ve emperyalizmin canice savaş planlarını bozmak için seferber oluyor. ABD'nin maceracı politikası, kapitalist ülkelerdeki belli yönetici çevrelerde bile kaygı ve hoşnutsuzluk uyandırıyor.

Toplantıya katılanlar

– Günümüzün ana sorununun savaşın önlenmesi, silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanma için savaşım, en başta nükleer silahsızlanma için savaşım olduğunu,

– barış sorunun işçi sınıfının ve emekçi halkın sosyal ve ekonomik sorunların çözümüne doğrudan bağlı olduğunu,

– detant ve barış içinde birarada yaşama politikasının halkların yaşamsal çıkarları uğruna verdikleri savaşım için daha iyi koşullar yarattığını dikkate alarak,

– ülkelerindeki tüm ilerici, demokratik ve barışsever güçlerle birlikte, uzayın militarizasyonunun önlenmesi, «Pershing-2» ve «Cruise» füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesinin durdurulması, yerleştirilmiş olanların da geri çekilmesi, insanlığı tehdit eden termonükleer bir felaketin önlenmesi, detant ve barış içinde birarada yaşama politikasına dönüşmesi için savaşımı en üst bir düzeye çıkarmada kararlılıklarını bir kez daha vurguladılar. İşte bu nedenle SSCB'nin ve Varşova Antlaşması Örgütü üyesi ülkelerin barışsever girişimlerini olduğu kadar, ABD'nin askersel üstünlük elde etme ve eşit güvenlik ilkesini çiğnemesini önlemek için almak zorunda olduğu karşı önlemlerini desteklerler. Toplantıya katılanlar aynı zamanda, en başta nükleer silahlanmanın son bulmasını, tam ve geniş kapsamlı genel bir silahsızlanma isteyen öteki barış yanlısı ülkelerin, partilerin, kişilerin ve hareketlerin girişimlerini de desteklerler. Balkanlar'da, Akdeniz'de, Ortadoğu'da ve öteki bölgelerde nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler yaratılmasını desteklerler.

Toplantıya katılan komünist ve işçi partileri temsilcileri bölgenin bir ülkesindeki gelişmelerin, bölgede ve dünyadaki daha genel gelişmelerle sıkı bağı olduğunu belirttiler. Bölge ülkelerinin halkları, emperyalizmin

bu önemli jeo-politik bölgedeki konumlarını sağlamlaştırma ve istikrar kazandırma yönündeki çabalarının yarattığı bir seri ortak sorunla karşı karşıyadırlar.

Emperyalistlerin politikasının göstergeleri:

– ABD ile İsrail arasındaki stratejik bağılaşıklığın gelişmesi.

– ABD ve İsrail işgalcilerinin saldırgan eylemlerini sürdürmedeki cesaleti. Suriye'ye karşı silahlı saldırı tehlikesinin artması. ABD ve öteki NA'TO üyesi ülkelerin Lübnan'ı askersel işgali. Bölgede ABD-İsrail egemenliğinin dayatılması ve Filistin halkının haklı davasını dondurma amacıyla Camp David çizgisi ve Reagan Planını sürdürme yönünde acılar doğuran çabalar.

Kuzey Kıbrıs'ta adanın bölünmesi yönünde yeni bir adım olan Denktaş devletinin ilanı ve ardından Kuzey Kıbrıs'ta deniz, hava ve füze üslerinin inşa edilmesiyle Kıbrıs'ı bölgede NATO'nun batmayan uçak gemisi yapma girişimlerinin artması.

– Bölgede ABD üslerinin genişletilmesi, aktifleştirilmesi ve güçlendirilmesi. Çevik Kuvvetlerin geliştirilmesi ve bunların sürekli manevra yapmalarının yanısıra bölgede yeni ABD Merkez Komutanlığı'nın kurulması. Bölgesel, askersel anlaşmaların imzalanması, işgal birliklerinin kurulması.

– Emperyalist egemenlikten kendilerini kurtaran bölge ülkelerine karşı tehdit, provokasyonların yanısıra zayıflatma çabaları ve karşıdevrim ihracı. Yerel savaşların iç savaşların ve iç çatışmaların kısıktılması.

– Türkiye'deki faşist rejimin provokasyonlarının cesaretlendirilmesi, bölgedeki emperyalist planlardaki rolünün güçlendirilmesi. Yerel gerici rejimlere verilen çok yönlü destek.

– Askersel yönetim altındaki Pakistan'ın ABD emperyalizminin bölge ülkelerine ve özellikle Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'ne karşı plan, işgal ve saldırganlığı için başlıca atlama tahtasına dönüştürülmesi.

Emperyalizmin, siyonizmin ve gericiliğin yoğunlaşan saldırılarına, durumun karmaşıklığından doğan zorluklara karşın, bölgede halk hareketi ve ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesi durmadı.

İşçi sınıfı ve onun partilerinin öncü rolü halk ve ulusal kurtuluş hareketlerine artan ölçüde antiemperyalist içerik ve yön veriyor. Emperyalizme, gerici rejimlere ve güçlere karşı ulusal bağımsızlık, demokrasi, ekonomik gelişme ve toplumsal ilerleme için savaşım güçleniyor.

Afganistan, Etiyopya ve Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'ndeki devrimci rejimler daha da güçleniyor ve sosyalizm yolunda ulusal demokratik devrim aşamasının tamamlanması yönünde önemli adımlar atılıyor.

Lübnan'da yurtsever güçler Arap ve uluslararası antiemperyalist güç-

lerin desteğiyle, 17 Mayıs 1983 tarihli Lübnan-İsrail Anlaşması'nın iptal edilmesi ve ABD ve öteki NATO güçlerinin geri çekilmesiyle büyük bir zafer kazandılar. Eylem birliğini güçlendiriyor, İsrail işgalciliğine, ABD müdahalesine karşı silahlı direniş yükseltiyor ve emperyalist, siyonist, gerici planları geri püskürtmede önemli adımlar atıyorlar.

Halk hareketlerine sosyalist topluluk ülkelerinin ve en başta SSCB'nin sağladığı çok yönlü maddi, politik ve moral destek, halkların davasına, bölge ülkelerinin bağımsızlık, egemenlik, sosyal-ekonomik gelişmelerine, barış ve güvenliğe büyük bir katkıdır.

Toplantıya katılan komünist ve işçi partileri İsrail birliklerinin güney Lübnan'dan, derhal, tümüyle ve koşulsuz olarak çekilmesi için, Lübnan'ın ulusal bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü, halkının birliği, Arap kimliği ve demokratik evrimi için savaşımında Lübnan Komünist Partisi, işgale karşı Lübnan Ulusal Direniş Cephesi, Ulusal Demokratik Cephe ve öteki yurtsever demokratik güçlerle aktif dayanışma ve desteklerini bir kez daha belirtirler.

Toplantıya katılan komünist ve işçi partileri Suriye'nin emperyalistlerin, siyonizmin ve Arap gericiliğinin tehdit, baskı ve zayıflatma planlarına karşı kararlı direnişinde, Suriye ile militan dayanışmalarını bir kez daha belirtirler.

Toplantıya katılanlar Filistin Komünist Partisi, Filistin Arap halkı ve onun meşru ve tek temsilcisi Filistin Kurtuluş Örgütü'yle militan dayanışma ve desteklerini bir kez daha belirtirler. FKO'nün birlik ve bağımsızlığının antiemperyalist çizgisinin korunması gereğini, Aden ve Cezayir Anlaşmalarına, Filistin Ulusal Konseyi'nin kararlarına, özellikle 16. oturum kararlarına bağlı kalması, herhangi bir teslimiyetçi çözüme sürüklenme çabalarına karşı direnişin güçlendirilmesi gereğini vurgularlar. İşgal altındaki topraklardaki Filistin halkının direnişine desteklerini bir kez daha dile getirirler.

İsrail saldırganlığına karşı, Filistin sorunununa hakça ve kalıcı bir çözüm için ve bölgede kapsamlı barış için İsrail Komünist Partisi'nin, Barış ve Eşitlik için demokratik Cephe ile ve İsrail'deki öteki barış güçlerinin savaşımıyla dayanışmalarını bir kez daha belirtirler.

Ortadoğu sorununun çözümü ve bölgede adil, kapsamlı ve kalıcı bir barışın sağlanması için, İsrail birliklerinin 1967'den bu yana işgal altında bulundurduğu tüm Arap topraklarından tümüyle çekilmesi, buralardaki tüm İsrail yerleşim birimlerinin dağıtılması, Filistin halkına ulusal haklarının ve en başta kendi yazgısını belirleme hakkı ve Filistin topraklarında kendi bağımsız ulusal devletini kurma hakkının tanınması ve bu haklara saygı, bölgedeki tüm ülkelerin bağımsızlık, barış içinde

güvenli ve uluslararası planda tanınan sınırlar içinde yaşama hakkına saygı gösterilmesi gerekmektedir.

İran-Irak savaşının sürmesi, sadece emperyalizme, bu iki ülkedeki gerici güçlere ve genel olarak bölgedeki gerici güçlere hizmet etmektedir. İran-Irak savaşında düşmanlık derhal son bulmalı, iki ülke arasındaki sorun barışçıl yolla, ulusal bağımsızlık, egemenliğe karşılıklı saygı temelinde, uluslararası hukuk kurallarına uygun bir biçimde çözülmelidir. Basra Körfezi bölgesinde ve Kızıl Deniz'de ABD ve öteki emperyalist ülkelerin filolarına bağlı birliklerin son hareketleri ve aynı zamanda belli Körfez ülkelerinin hükümetlerinin savaşı bahane ederek aldıkları halk düşmanı ve antidemokratik önlemler bu savaşın derhal son bulmasını gerektirmektedir.

Emperyalist filoların, güçlerin ve üslerin Basra Körfezi bölgesinden Kızıl Deniz'den ve Arap Yarımadasından çekilmesi, bu bölgedeki ülkelerin ulusal bağımsızlık, egemenlik ve bağılantısızlığının korunması ve buna saygı, devasa silahlanma harcamalarının kısıtlanması, bu ülkelerin ekonomik kalkınmasına, ilerlemesine, bölgede gerginliklerin giderilmesine ve bölgenin barış ve güvenlik bölgesine dönüştürülmesine katkıda bulunacaktır.

Hint Okyanusu'nun bir barış bölgesine dönüştürülmesi önerisi, tam zamanında yapılmıştır. Bu yönde BMO'nce yapılan çabalar ve Bağılantısızlar Hareketi'nin geçen tepe toplantısında onaylanan Hint Okyanusu üzerine bir konferans toplanması önerisi olumlu çabalardır.

Komünist ve işçi partileri temsilcileri yasal olmayan Türk-Kıbrıs devleti ilanını Türk şovenistleri ve ABD emperyalistlerini bu illegal eylemin kışkırtıcı ve destekçilerini lanetlerler. Kıbrıs'ın işgal altındaki topraklarında ABD Çevik Kuvvetleri için büyük askersel üslerin inşa edilmesini lanetlerler. BM Genel Sekreteri'nin gözetimi altında yakında yapılacak olan görüşmelerde ilerleme kaydedilmesini, Kıbrıs sorununa kapsamlı bir çözüm getirilmesi için 17 Ocakta New York'ta yapılacak olan BM kararları temelinde üst düzey toplantı için BM Genel Sekreterleri'nin destek ve çabalarını selamlarlar. Bağımsız, egemen, toprağı bütün, federal, bağılantısız ve tümüyle askersel güçlerden, yabancı üslerden arındırılmış bir Kıbrıs için AKEL ve Kıbrıs halkının savaşımını desteklerler.

Toplantıya katılanlar Türk şovenist çevrelerinin ve ABD emperyalizminin Ege bölgesindeki provokasyonlarını lanetlerler ve Türk-Yunan anlaşmazlığının bir an önce barışçıl yollardan uluslararası hukuk kuralları, Helsinki Sonuç Belgesi, BMO Tüzüğü, her iki ülkenin ulusal bağımsızlığı, egemenliği ve toprak bütünlüğüne saygı temelinde, her türlü emperyalist gözetim ve hâkemiğinden uzak bir şekilde çözülmesi gerektiğini belirtirler.

İsrail'in atom silahları geliştirmesi, Sicilya'da Comisyo'ya ABD nükleer füzelerinin yerleştirilmesi bölge ölkeleri ve bölge dışı ölkeler için de bir gerginlik etmeni ve doğrudan bir tehdit oluşturmaktadır. Toplantıya katılanlar bölgenin ABD nükleer füzelerinden arındırılmasını, İsrail'in atom silahları geliştirmeyi durdurmasını ve nükleer silahların üretiminin durdurulması için anlaşma imzalanmasını talep ederler.

Toplantıya katılanlar, Akdeniz bölgesindeki barış güçlerinin savaşını selamlarlar ve Amerikan ilk nükleer darbe silahlarının ve öteki nükleer silahların nükleer silah bulundurmayan ölkelerin topraklarından sökülmesi için, genel olarak tüm yabancı askersel üs ve tesislerden arındırılması için, Akdeniz'in kalıcı bir barış, güvenlik ve halklar arasında işbirliği bölgesine dönüştürölmesi için savaşının yükseltilmesi gereğini vurgularlar. Bu bağlamda, Varşova Antlaşması Örgütü'nün nükleer silahlarla donatılmış gemilerin Akdeniz'den çekilmesi yönündeki önerisinin yaşama geçirilmesi önemli bir katkı olabilir.

Toplantıya katılanlar Libya, Angola, Mozambik, Grenada, Nikaragua ve El Salvador'a karşı emperyalist provokasyonları, tehdit ve müdahaleleri şiddetle lanetler ve bu ölkelerin halklarıyla, tüm devrimci ve yurtsever rejimlerle Asya, Afrika, Latin Amerika'daki halk hareketleri, ulusal kurtuluş hareketleri, ırkçılığa karşı ve diktatörlük karşıtı hareketlerle dayanışmalarını bir kez daha belirtirler.

Toplantıya katılanlar, İsrail işgal kuvvetlerinin işgal altındaki halka karşı, Filistin ve işgal altındaki Suriye Golan Tepelerindeki halka karşı uyguladığı zulmü protesto ederler. İsrail'de öлке içinde yükselen ırkçı ve faşist eylemleri lanetlerler ve İsrail'in Uluslararası İnsan Hakları Beyanamesi'ni imzalaması gereğini talep ederler.

Toplantıya katılanlar İran'daki fundamentalist rejimin İran TUDEH Partisi ve İran'daki demokratik, ilerici güçlerine karşı fiziksel olarak yok etme, tutuklama ve işkence uygulamasını, Irak'taki diktatörlük rejiminin de Irak Komünist Partisi ve öteki demokratik güçlere karşı saldırılarını protesto ederler.

Toplantıya katılanlar Türkiye'de ilericiler hakkında açılan düzmece davaları, ilericilerin fiziksel olarak yok edilmesini, demokrasinin ortadan kaldırılmasını, Pakistan'da sıkıyönetim uygulamasını lanetlerler. Bölge-
mizde ulusal baskı altındaki Kürt halkı ile dayanışmalarını dile getirirler.

Toplantıya katılanlar Mısır'da özellikle demokratik hak ve özgürlüklerin tehlikeye atılmasını, rejimin ilericilere, demokratik ve yurtsever güçlere karşı uyguladığı işkence ve keyfi tutuklamaları protesto ederler. Kuzey Yemen'de onlarca yurtsever ve demokrat Yemenlinin yönetici çevrelere bağlı yoketme çeteleri tarafından son zamanlarda sürekli olarak estirilen cinayetler dalgası ile öldürölmelerini lanetlerler. Yemen Arap

Cumhuriyeti Devlet Başkanı'ndan bu yoketme çetelerinin dağıtılmasını, bunları kışkırtanların ve canilerin yargılanmasını, tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını ve kayıp ilan edilen tutukluların nerede olduklarının açıklanmasını talep ederler.

Toplantıya katılan komünist ve işçi partileri temsilcileri Basra Körfezi İşbirliği Konseyi'nin Körfez bölgesinde emperyalist planlara hizmet eden askersel bir bağlaşıklık olduğunu belirtirler. Bu Konsey üyesi devletlerin yurtsever ve demokratik güçlere karşı uyguladıkları baskı yöntemlerini, özellikle Suudi Arabistan, Bahreyn ve Umman'da insan haklarının çiğnenmesini protesto ederler. Politik tutukluların yazgılarının belirlenmesini, serbest bırakılmalarını ve Uluslararası İnsan Hakları Beyanamesi ilkelerinin uygulanmasını talep ederler. Sudan, Somali ve Ürdün'de arama taramaları, toplu gözaltına almaları, tutuklulara işkence uygulanmasını ve özgürlüklerin yokedilmesini protesto ederler.

Toplantıya katılan partiler İsrail siyonistleri ve öteki gerici çevrelerin desteğinde bölgeye yönelik emperyalist saldırının, özellikle ABD emperyalizminin saldırısının başarıyla önlenebileceğini ve bölgede güçler dengesinin barış, ulusal kurtuluş ve toplumsal ilerlemeden yana değiştirilebileceğine olan kesin inançlarını dile getirirler. Bunun için temel önkoşul bölgedeki geniş antiemperyalist güçlerin işbirliği, halk yığınlarının demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanması ve korunması için en temel toplumsal ve ekonomik gereksinimlerinin karşılanması için çabalara aktif katılımıdır. İkincil önemdeki ayrılıklar bir yana bırakılmalı, komünistleri gözden düşürme ve belli güçlerin komünistleri yalıtılma çabalarından vazgeçmeleri gereklidir. Bu sağlandığında bölgemize yönelik emperyalist saldırıya karşı bir duvar örecektir olan geniş bir antiemperyalist cephe yaratılabilir. Bölgemiz emperyalizme bağımlılıktan kurtulabilir ve tüm bölge ülkeleri için bağımsızlık, ilerleme ve dünya barışının güçlenmesine katkıda bulunmanın yolu açılabilir.

Toplantıya katılan kardeş partiler antisovyetizm ve antikomünizmin halkları baskı altında tutmayı, emekçi yığınların sömürsünü, yurtsever, demokratik ve ilerici güçleri ve emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımı zayıflatmayı amaçladığını vurgularlar. Komünistler arasında birliğin dünya işçi hareketi içinde ve tüm antiemperyalist, savaş karşıtı güçler arasında birliği güçlendirmede temel bir etmen oluşturduğu görülmektedir.

Toplantıya katılanlar komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferansının toplanmasının emperyalist tehdite karşı eylem birliği için, detant ve barış için gerekli olduğu ve tam zamanı olduğu inancındadırlar.

10-11-12 Ocak 1985

Konferansın faşizme karşı utkunun 40. yıldönümüyle ilgili kararı

Ocak 1985'de, faşizme karşı utkunun 40. yılında, Lefkoşe'de yapılan Doğu Akdeniz, Yakın ve Ortadoğu ve Kızıl Deniz komünist ve işçi partilerinin 2. Konferansı,

– Çağdaş tarihte büyük bir dönem noktası olan faşizme karşı utkunun bu tarihsel yıldönümünü selamlar.

– Tüm dünyadaki antifaşist güçlere, özellikle de emperyalist propandanın çarpıtma girişimlerinin tam tersine, bu utkunun başlıca ve belirleyici etmeni olan Sovyetler Birliği'ne saygısını dile getirir.

– Bu utku için yaşamlarını veren milyonlarca kahramanın ve kurbanın anısı önünde eğilir.

– Emperyalizmin faşizmi beslemedeki ve savaşı başlatma koşullarını yaratmadaki rolünü gizlemeye yönelik çarpıtıcı propaganda kampanyasını reddeder.

– Toplantıya katılan partilerden, yeni bir dünya savaşını ve termonükleer bir felaketi önlemek için emperyalizme ve gericiliğin her biçimine karşı çabalarını yoğunlaştırmalarını ister.

– Bölgedeki ve tüm dünyadaki demokratik ve barışsever halkları bu büyük utkunun yıldönümünü kutlamalarını emperyalizmin hazırladığı yeni bir dünya savaşını önleme isteklerini ortaya koyan dev gösterilere dönüştürmeye çağırır.

– Bölgemizdeki halkları, emperyalist üslere ve saldırgan paktlara karşı, yerel savaşların durdurulması için savaşımalarını yükseltmeye ve dünya çapındaki silahsızlanma, yumuşama ve kalıcı bir barış uğruna savaşıma katkı yapmaya çağırır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi
Politik Büro aday üyesi ve MK Sekreteri
B. Ponomaryov yoldaş'a

Değerli B. N. Ponomaryov yoldaş,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve kendi adıma 80. doğum yıldönümünüzü en içten dileklerimizle kutlarıım.

Genç yaşıta komünist saflara ve gönüllü olarak Kızıl Ordu'ya katıldınız. Komsomol'da, Komintern'de ve SBKP'nin çeşitli örgütlerinde büyük bir özveriyle çalıştınız. SBKP yönetiminde, barış ve komünizm davasının utkusu için yorulma bilmez çalışmalar yaptınız. Tüm yaşamınızı Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ide ve ülkülerinin yaygınlaştırılmasına, milyonlarca emekçiye ve insana benimsetilmesine adadınız.

Sizin kaleminizden çıkmış ya da Sizin yol göstericiliğinizde hazırlanmış, Marksizm-Leninizm'in yaşayan canlı özünü günümüz koşullarında yaratıcılıkla geliştiren yapıtlar, bugün tarihinin en ağır koşullarında barış ve ulusal demokrasi için savaşım veren Türkiye işçi sınıfına güç katıyor.

Türkiye Komünist Partisi, Sizin bu yüce uğraşınıza ve Türk-Sovyet dostluğunun ve partilerimiz arasındaki Marksizm-Leninizm'in ve proleter enternasyonalizminin ilkeleri temelindeki ilişkilerin gelişmesine yaptığınız katkılara yüksek bir değer biçiyor.

Değerli B. N. Ponomaryov yoldaş,

Size 80. doğum yıldönümünüzde sağlık, uzun bir ömür, esenlik ve sorumlu görevinizdeki çalışmalarınızda yeni yeni başarılar dileriz.

17 Ocak 1985

Komünist selamlarımızla
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar KUTLU

Fransız Komünist Partisi 25. Kongresi'ne

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve ülkemiz işçi sınıfı adına kardeş Fransız Komünist Partisi'nin 25. Kongresi'ne devrimci savaş selamlarını gönderir.

Kongreniz, emperyalizmin, en başta ABD emperyalizminin uluslararası gerginliği körüklediği, silahlanmayı uzaya sıçratmaya kalkıştığı, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını her yolla ezmeye kalkıştığı, kapitalist dünyadaki hegemonyasını pekiştirmeye çalıştığı bir ortamda toplanıyor. Dünya barışının korunması, yumuşamaya yönelik adımların atılması, nükleer çağdaki tek alternatif olan barış içinde yanyana yaşama politikasının uygulanması için savaşımı, partimiz, insanlığın en önde gelen görevi sayıyor. Kongrenizin barışçı, bağımsız ve halklararası dayanışma yanlısı bir Fransa için belirleyeceği savaşım doğrultusunun, bu savaşımına bir katkı olacağına inanıyorum.

Kongreniz, Fransa'da kapitalizmin bunalımının her alanda yoğunlaştığı, bu bunalımın yükünün emekçilerin sırtına yüklenilmeye çalışıldığı, ABD'nin dolar yoluyla ve başka yollarla egemenliğini pekiştirme çabalarını yoğunlaştırdığı, CIA'nin Fransız Komünist Partisi'ne yönelik girişimlere ağırlık verdiği bir ortamda toplanıyor. Fransız Komünist Partisi'nin 25. Kongresi, bu sorunların çözümü, her alanda yenilenme ve yığınlardaki değişim isteminin sosyalizme yöneltilmesi ve partinin güçlendirilmesi savaşımında önemli adımlar atacağına inanıyoruz.

Değerli yoldaşlar,

TKP, bugün, beş Türk ve Kürt sol parti ile birlikte oluşturulan Sol Birlik içinde faşizmi yıkmak, emperyalizme bağımlılığa son vermek, yeni yeni askersel devirmelere yol açmayacak bir demokrasi kurmak ve ulusal ve sosyal kurtuluş sürecini ilerletmek için savaşıyor. MK'mizin 3. Plenum kararları doğrultusunda biz, şimdi, daha geniş yığınları kucaklamak, güncel istemleri temelinde yığınların eylemliliğini artırmak, bağlaşıklık politikamızı her düzeyde ve her alanda yaşama geçirmek için savaşıyoruz. Bugün ülkemizdeki faşist rejimin hareket alanı daralmıştır. Özellikle Batı Avrupa'da demokratik bir maske ile ülkemizdeki gerçekleri gizlemeye kalkışan faşist rejimin baskıları, tutuklamalar, işkenceler, idamlar, işten atmalar, Kürt ulusu üzerindeki amansız baskılar sürüp gidiyor.

Bu savaşımında uluslararası dayanışma, bizim için güç ve esin kaynağıdır. Burada, Fransız Komünist Partisi'nin, en başta Genel Sekreter Georges Marchais yoldaşın, TKP ile, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle

ve Kürt halkıyla dayanışmayı güçlendirme yönündeki çabalarına yüksek bir değer biçtiğimizi belirtmek isteriz. Fransız komünistlerinin Fransa'daki Türkiyeli ve öteki yabancı işçilere yönelik enternasyonalist politikası, ülkemizde emekçiler arasında saygınlık uyandırıyor.

Değerli yoldaşlar,

Fransız Komünist Partisi'nin 25. Kongresi, barış ve sosyalizm davasında önemli bir köşe taşı olsun. Size aldığınız kararları yaşama geçirmede büyük başarılar dileriz.

Yaşasın Fransız Komünist Partisi!

Yaşasın barış ve halklararası dostluk!

6 Şubat 1985

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar KUTLU*

Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi Yönetim Komitesi'ne

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve ülkemiz işçi sınıfı adına Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin 30. kuruluş yıldönümünü kutlar, devrimci savaş selamlarımızı iletiriz.

Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, kurulduğu günden bu yana yurtsever güçlerin birliğini pekiştirme, onları demokratik haklar ve anayasal özgürlükler için hareketlendirmek için savaşıyor. İşçi sınıfının çıkarlarını savunuyor, emekçilere daha iyi bir yaşam sağlanması için çalışıyor. Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, bölgede Amerikan emperyalizminin, siyonizmin ve gericiliğin etkinliğinin kırılması, antiemperyalist dayanışmanın güçlendirilmesi için savaşımında üzerine düşen sorumluluğu onurla yerine getiriyor.

ABD emperyalizmi, siyonizm ve gericilikle işbirliği, bölgemizdeki halkların ulusal kurtuluş savaşını tehdit eden faşist bir rejim altında savaşım yürüten Türkiye Komünist Partisi, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin ilkel, kararlı, özverili savaşımıyla dayanışma içindedir. Sizin legal örgütler kurulması, devlet terörizminin durdurulması ve politik tutukluların salıverilmesi uğrunda savaşımlarınızı yürekten destekliyoruz. Ülkenizde ve bölgede antiemperyalist, demokratik güçlerin birliği için çabalarınıza yüksek değer biçiyoruz.

Değerli yoldaşlar,

Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin 30. kuruluş yıldönümü, bölgemiz ve dünya barışı için, halklarımızın uğrunda savaşta oldukları hedefler için bir dönüm noktası olsun!

15 Şubat 1984

*Komünist selamlarımızla
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar KUTLU*

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Batı Avrupa'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitapçı-
lardan sağlayabilirler:

FEDERAL ALMANYA'DA

5100 Aachen

Collectiv-Buchhandlung
Adam Kuckhoff
Annuntiatenbach 1

5060 Bergisch-Gladbach 2

Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
Bensberger Straße 128

4800 Bielefeld

Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
Feilenstraße 10

5300 Bonn

Progress-Buchhandlung
Oxfordstraße 17

2800 Bremen 1

Volksbuchhandlung
Richtweg 4

6100 -Darmstadt

Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
Lauteschlagerstraße 3

4600 Dortmund

Buch International
Königswall 22

4000 Düsseldorf

Heinrich-Heine-Buchhandlung
Ackerstraße 3

4300 Essen 1

Karl-Liebknicht-Buchhandlung
Viehofer Platz 15

6000 Frankfurt/Main 1

collectiv-Buchhandlung
Bornwiesenweg 4

7800 Freiburg i. Br.
Friedrich-Hecker-Buchhandlung
An der Mehlwaage 2

2000 Hamburg 13
Internationale Buchhandlung GmbH
Johnsallee 67

3000 Hannover 1
Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
Hamburger Allee 37

6900 Heidelberg
Buchhandlung collectiv
Plöck 64a

3500 Kassel
Wissen und Fortschritt
Buchhandelsges. m.b.H.
Werner-Hilpert-Straße 5

2300 Kiel
collectiv-Buchhandlung
Käthe Kollwitz
Muhliusstraße 38

5000 Köln
Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
Fleischmengergasse 31

6500 Mainz
Anna-Seghers-Buchhandlung
Bilhildisstraße 15

6800 Mannheim
Buchhandlung
Wissen und Fortschritt
U 2,3

3550 Marburg/L.
collectiv-Buchhandlung
Wilhelm Liebknecht
Wettergasse 19

8000 München 40
Libresso-Buchhandlung
Türkenstraße 66

4400 Münster/Westf.
Collectiv Buchhandlung GmbH
Roggenmarkt 15–16

8500 Nürnberg 1
Libresso-Buchzentrum
Peter-Vischer-Straße 25

2900 Oldenburg
Collectiv-Buchhandlung
Donnerschweerstraße 12

6600 Saarbrücken
Collectiv-Buchhandlung
lenchen demuth
Berliner Promenade 12

7000 Stuttgart
Collectiv-Buchhandlung
Friedrich Wolf Inh. Anita Laufer
Wilhelmsplatz 1

5600 Wuppertal 1
Friedrich-Engels-Buchhandlung
Gathe 55–57

BATI BERLIN'DE

Das Europäische Buch
Knesebeckstraße 3
1000 Berlin 12

Das Europäische Buch
Thielallee 34
1000 Berlin 33

DANİMARKA'DA

Bogcafe
Frederikssundsvej 64
2400 NV Koebehaun
Danimarka

İSVİÇRE'DE

Buchhandlung Waser
Rumelinplatz 17
4051 Basel
İsviçre

İSVEÇ'TE

Inter-Bok AB
Fleminggatan 85
10028 Stockholm
İsveç

**«YENİ ÇAĞ» I
OKU
VE
OKUT!**